Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Aphorismi, de genitura, de natura pueri, de ratione victus in morbis acutis, graece - Cod. Karlsruhe 449

Hippocrates

[S.l.], [15. bis 16. Jahrh.]

Aphorismi, sectio III-VII [mit durchgehendem Kommentar]

urn:nbn:de:bsz:31-332900

Visual Library

sectio tertia.

μεσημβρινοὶ ἄρχονται· πῶς δὲ περὶ τὸ θέρος διὰ τὸ διπλασιά-
ζεσθαι τὴν θερμότητα· ἔστ᾽ αὐτοῖς ἡ καὶ τῶν χωρῶν καὶ διαί-
της· ἴστεον δὲ ὅτι περὶ νοσωδῶν καὶ ἀπλῶν ὁ Ἱπποκρά-
της ποιεῖται τὸν λόγον:- κεφάλαιον Ἐν τῇσιν ὥρῃσιν ὁκόταν 4.
τῆς αὐτῆς ἡμέρης ὁτὲ μὲν θάλπος, ὁτὲ δὲ ψῦχος
γίνηται, φθινοπωρινὰ τὰ νοσήματα προσδέχεσθαι χρή:-
Ἡ ὁμοιότης ἀφορίζεται σαφῶς· λέγει γὰρ ὅτι ἐν ταῖς ὥραις· οἷον
τυχὸν ἔαρος· ἐὰν ἐν τῇ μιᾷ ἡμέρᾳ ἀρχομένῃ γίνεται θερμα-
σία· ἔστι περὶ τὴν ἑσπέραν ψῦξις· κατὰ δὲ τὸ μέσον τῆς
ἡμέρας, πάλιν θερμασία· ἔστι ἐν ταῖς ἕω ψῦξις, ὅτι γὰρ
καὶ τὰ φθινοπωρινά· ἔστι τὰ ἀνωμαλίαν ἔχοντα νοσήματα
προσδέχεσθαι χρή· διό ἐστι τοῖς καιροῖς συμμεταπίπτει
καὶ τὰ νοσήματα:- κεφάλαιον Νότοι βαρυήκοοι, ἀ- 5
χλυώδεες, καρηβαρικοί, νωθροί, διαλυτικοί· ὁκόταν
οὗτος δυναστεύῃ, τοιαῦτα νοσήματα· ἐν τῇσιν ἀρρωστίῃσι
πάσχουσιν:- διάγνωσις Περὶ ὡρῶν καθόσον ἐδιαλεχθείς,
νῦν περὶ ἀνέμων διαλέγεται· καὶ πρῶτον μὲν περὶ
νότου· ἀλλ᾽ οὗτος θερμὸς καὶ ὑγρός ἐστι· καὶ θερμός
μέν, διὰ τὸ τὴν κεκαυμένην ζώνην παρέρχεσθαι· ὑγρὸς δέ,
διὰ τὸ τὰ λεπτὰ μέρη ἀναρπάζειν ὑπὸ τῆς θερμότητος·
θερμοὶ μὲν οὖν καὶ ὑγροὶ ὄντες οἱ νότοι· ἐπικρατοῦντες
βαρυήκοοι, καὶ ἀχλυώδεες, καὶ καρηβαρικοί· νωθροί
τε καὶ διαλυτικοὶ ὑπάρχουσι· μετὰ τὸ πολλὴν ὑγρότητα
τὰ τῶν αἰσθήσεων ἀποφαίνουσιν ὄργανα· καὶ κα-
ρηβαρεῖν ἀναγκάζονται τῷ πλήθει· τῆς δ᾽ ἀρχῆς τῶν
νεύρων ὑγρανθείσης ἀνάγκη καὶ τὰς καθορμὰς ἐπὶ τὸ
νωθρότερον γίνεσθαι· ὡς περιδιαλελυμένοι αὐτοῖς φαίνονται

[illegible]

τὸν ἀέρα· βαρυήκοοι δὲ γίνονται καὶ τὰ λοιπά. οὐχ ὅτι αὐτοὶ πάντα τὰ πάθη προειρήκασιν· ἀλλ' ὅτι τῶν τοιούτων παθῶν αἴτιοί εἰσιν:- κείμενον. Ἢν δὲ βόρειον ἦ, βῆχες· φάρυγγες· κοιλίαι σκληραί· δυσουρίαι φρικώδεες· ὀδύναι πλευρέων· στηθέων· ὁκόταν οὗτος δυναστεύῃ, τοιαῦτα ἐν τοῖσιν ἀρρωστήμασι προσδέχεσθαι χρή:- ἐξήγησις. Ὁ βορρᾶς ψυχρός ἐστι καὶ ξηρός· διὰ τὸ εἶναι τοῦτο τὸ πνεῦμα διὰ τῶν ψυχρῶν καὶ οὐ διαπορεύεσθαι· ἐὰν οὖν βόρειον ἐστὶ τὸ κατάστημα, καὶ κατὰ τὴν κρᾶσιν ἄνυδρον ψυχρὸν καὶ ξηρόν, βῆχες γίνονται· φάρυγγες ξηραί· ἢ διὰ τὸ διότι καὶ τὸ ἐμπνεόμενον ψυχρόν· ψυχρὸν οὖν τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν καὶ τὸν πνεύμονα πλήττεται τῷ ψύχει· κἀντεῦθεν βῆχες ἀπαρτίζονται τῆς ἀποκριτικῆς δυνάμεως ἐγειρομένης πρὸς τὸ ἀποδιώξαι τὸ παρὰ φύσιν ἐφιέμενον. φάρυγγες δὲ τουτέστι περὶ τὴν φάρυγγα πάθη· διὰ τὸ ἀμέσως ὑπὸ τοῦ πνεύματος ψυχροῦ αὐτὰ φάρυγγα ὁμιλεῖν πρῶτον· ἀλλὰ καὶ κοιλίαι σκληραὶ γίνονται· ἐπεὶ διὰ τὸ πυκνοῦσθαι τὴν ἐπιφάνειαν ψυχομένην· καὶ ἀποκλείεσθαι ἐν τῷ βάθει τὸ ἔμφυτον θερμόν· τοῦτο ἀποκλειόμενον, ξηραίνεσθαι ὑγρὰ περιττώματα· κἀντεῦθεν κοιλίαι σκληραὶ γίνονται· δυσουρίαι δὲ φρικώδεες· διὰ τὸ πλήττεσθαι καὶ αὐτὴν τὴν κύστιν τῷ ψύχει ... ὑπὸ ... καὶ ἐκ τούτου ἀναφαίνεσθαι· τοῦτο ὅ ἐστι τὸ φρικώδεες· ἀλλὰ καὶ ὀδύναι πλευρῶν· καὶ αὐτοὶ γὰρ ... πλευραὶ ... καὶ στήθη· ὑπὸ τοῦ ψύχους πλήττεται.

ἀλλ' ἢ ναὶ ἢ ὑπὸ λωνι καὶ ὑπὸ πλαδαρῶν~ κείμενον

Ὁκόταν θέρος γένηται ἦρι ὅμοιον, ἱδρῶτας ἐν τοῖσι 6
πυρετοῖσι πολλοὺς προσδέχεσθαι χρή:~ ἐξήγησις κείμενον

Ἐν τοῖσιν αὐχμοῖσι πυρετοὶ ὀξέες γίνονται· καὶ ἢν 7
μὲν ἐπὶ πλέον ᾖ τὸ ἔτος τοιοῦτον ἐὸν, οἵην καὶ
τὴν κατάστασιν ἐποίησεν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τὰ
νοσήματα τοιαῦτα προσδέχεσθαι: αὐχμοί τε
καλοῦνται ἐπικρατήσει τῆς ξηρότητος τοῦ παρὰ τοῦ μέ:~ 8

Ἐν τοῖσι καθεστεῶσι καιροῖσιν, ἢν ὡραίως τὰ ὡραῖα ἀπο-
διδῶσιν, εὐσταθέες καὶ εὐκρινέες αἱ νοῦσοι γίνονται·
ἐν δὲ τοῖσιν ἀκαταστάτοισιν, ἀκατάστατοι καὶ δύσκρι-
τοι: Ἐν φθινοπώρῳ ὀξύταται αἱ νοῦσοι καὶ θανατωδέσταται τὸ 9
ἐπίπαν· ἦρ δὲ ὑγιεινότατον, καὶ ἥκιστα θανατῶδες:~

Τὸ φθινόπωρον τοῖσι φθινώδεσι κακόν: φθίνοντας 10
ὀνομάζει πάντας τοὺς ὁπωσοῦν φθίνοντας καὶ συντηκο-
μένους· καὶ οἷον ἡ νοῦς ὁ πνεύμων. ἀνάγει οὖν τὸ φθινό-
πωρον κακόν. τοῖς μὲν διὰ τὸ ἀνώμαλον τὸ γενικὸν τῆς
χρήσεως· ὡς ὅπου καὶ ἄνω καὶ κάτω πνεύ-
μονα· καὶ μεγάλως αὐτοὺς βλάπτει. ἡ μέσως τὸ ψυχρὸν δὲ
κρῶδες. τοὺς οὖν πλεύμονας καὶ δεῖ, ταράττει ὁ πνεύμων.
καὶ τὸ βῆχα ἄτονον ἐπεγείρεται. ἔστι διὰ τὸ πάθος
ψυχρὸν οὐδὲ ἀναφέρουσιν· ἀλλὰ μᾶλλον ταράττεται.
καὶ ἐκ τῆς ταραχῆς καταβάλλεται. ἔστι φ καὶ
δυνάμεως ἀπόλλυνται. τοῖς δὲ ἄλλοις πάλιν ἀέρος
ἐστὶν ἐοικὼς τὸ βάθος διήκει καὶ τοῖς διὰ τῆς ἀνα-
πνοῆς· καὶ διὸ οἷς δύναται ἐν τῷ βάθει μεγάλως βλάπτει
τὸ ἔμφυτον θερμόν:- κείμενον Περὶ τῶν ὡρέων ἐξ 11.

αὐχμηρὸς καὶ βόρειος γένηται· τὸ δὲ ἔαρ ἔπομβρον καὶ νό-
τιον, ἀνάγκη τοῦ θέρεος πυρετοὺς ὀξέας· καὶ ὀφθαλ-
μίας καὶ δυσεντερίας γίνεσθαι· καὶ μάλιστα τοῖσι γυναιξὶ
καὶ τοῖσιν ὑγρὰς ἔχουσι τὰς φύσιας :- Ἢν δὲ νότιος
12 ὁ χειμὼν καὶ ἔπομβρος καὶ εὔδιος γένηται· τὸ δὲ ἔαρ αὐχμηρὸν
καὶ βόρειον· αἱ μὲν γυναῖκες ᾗσιν οἱ τόκοι πρὸς τὸ ἔαρ ἐκ
πάσης προφάσιος ἐκτιτρώσκουσιν· αἳ δ' ἂν τέκωσιν
ἀκρατέα καὶ νοσώδεα τὰ παιδία τίκτουσιν· ὥστε ἢ παραυτίκα
ἀπόλλυσθαι, ἢ λεπτὰ καὶ νοσώδεα ζῆν ἐόντα· τοῖσι
ἢ βροτοῖσι δὲ ἄλλοισι δυσεντερίαι· καὶ ὀφθαλμίαι ξηραὶ
γίνονται· τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισι κατάρροοι συντόμως
13 ἀπολλύντες :- Ἢν δὲ τὸ θέρος αὐχμηρὸν καὶ βόρειον γένηται
τὸ δὲ φθινόπωρον ἔπομβρον καὶ νότιον· κεφαλαλγίαι
ἐς τὸν χειμῶνα καὶ βῆχες καὶ κόρυζαι χρόνιαι·
14 ἐνίοισι δὲ καὶ μελαγχολίαι (φθίσιες)· Τῶν δὲ καταστάσεων τοῦ ἐ-
νιαυτοῦ τὸ μὲν ὅλον οἱ αὐχμοὶ τῶν ἐπομβριῶν εἰσιν
ὑγιεινότεροι· καὶ ἧσσον θανατώδεες :· ὅτι ἡ κατάστα-
σις μεταβολῆς ὅτε διαφέρει· ἡ δὲ κατάστασις βραχύ-
χρονιός ἐστιν· ἡ δὲ μεταβολή, πολυχρόνιος· οἷον οἱ
ἀφροδίσιοι. ἐὰν δὲ ἡ κοῦφον τύχῃ ἡ μεταβολὴ τὸ θέρος
[illegible]· ὅλως τὸ ἀλλοιωθῆναι τὸ ψυχρὸν καὶ ὑγρόν,
ἡ μεταβολὴ λέγεται· εἰ δὲ ἡ τύχοι μόνον ἡ μεταβολὴ
τὸ ψυχρὸν τρέπωσιν· αἱ δὲ μεταξὺ τοῦ θέρους κρᾶσιν φυ-
λάξωσι, κατάστασις ὀνομάζεται· ἔστι τὸ ἀνά-
παλιν· ἐὰν μὲν τὸ ψυχρὸν τρέπωσιν αἱ δὲ ὑγρὰ
τὸ καταφύσιν ἐστὶ τοιαύτης καταστάσεως· ὡς φησὶν Ἱπ-
ποκράτης, οἱ αὐχμοὶ τῶν ἐπομβριῶν, εἰσὶν ὑγιεινότεροι

» καὶ ἧσσον θανατώδεες· φημὶ τοῖς αὐχμοῖς διαφορεῖσθαι τὰ
» περιττὰ ὑγρά· κατὰ δὲ τὰς ἐπομβρίας ὑπάρχοντα
» συναθροιζόμενα σήπεσθαι· καὶ σηπόμενα πολλὰ χαλεπὰ
» τίκτουσι νοσήματα· νοσήματα δὲ ἐν τῇσιν ἐπομβρίῃσιν ὡς τὰ πολλὰ
» γίνεται πυρετοί τε μακροὶ καὶ κοιλίας ῥύσιες· καὶ
» σηπεδόνες· καὶ ἐπίληπτοι· καὶ ἀπόπληκτοι καὶ κυνάγχαι·

Ὅτι ἡ ἐπομβρία φλεγματικοὺς καὶ ῥευματώδεις τίκτει χυμούς.
οἱ δὲ τοιοῦτοι χυμοὶ σήπονται καὶ πυρετοὺς πολλοὺς ἐργάζονται.
ἡ πολλὴ γὰρ ὑγρότης, οὐδέποτε ἀπὸ τοῦ σώματος διαπνέεται
μὴ πεμφθεῖσα· πέπτεται δὲ ἡ ὑγρὰ διὰ πολλοῦ τοῦ χρόνου.
ἢ ἄσηπτος μένουσα, ῥέπει πρὸς τὰ κάτω καὶ ποιεῖ διαρροίας·
εἰ δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν ῥεύσει, ποιεῖ ἀποπλήκτους ἢ ἐπι-
ληπτικούς· εἰ μὲν πάσας ἐμφράξει τὰς κοιλίας τοῦ ἐγκεφάλου,
ἀποπληξίαν ἐργάζεται· εἰ δὲ μερικὴν αὐτὸ ἐμφράξει, ἀ-
ποπληξίαν ποιεῖ· καὶ οὐ μόνον διαρροίας ἀπὸ τῆς γαστρός, ἀλλὰ
καὶ σηπεδόνας τε καὶ δυσεντερίας· ἀλλ' εἰ μὲν ἄσηπτος μένει
ἡ ὕλη, τὰς διαρροίας ποιεῖ· σηπομένη δὲ δυσεν-
τερίας· κυνάγχας δὲ ὅτι ὑγρότης πολλὴ ἀπὸ κεφαλῆς· ἢ τις σηπομένη
καὶ διωκομένη ἀπὸ τῆς κεφαλῆς κατὰ τοὺς μῦας τοῦ
λάρυγγος χωροῦσα τῇ δὲ εἰς φλεγμονὴν ἐργασαμένη, τὴν
κυνάγχην ποιεῖ :– κεφ(άλαιον) ιζʹ

» Ἐν δὲ τοῖσιν αὐχμοῖσι
» φθινάδες· ὀφθαλμίαι· ἀρθρίτιδες· στραγγουρίαι·
» καὶ δυσεντερίαι· Αἱ δὲ καθ' ἡμέραν καταστάσιες· αἱ
» μὲν βόρειοι τὰ σώματα ξυνιστῶσι· καὶ εὔχροα καὶ εὔτονα
» καὶ εὐκίνητα καὶ εὐήκοα ποιέουσι· καὶ τὰς κοιλίας
» ξηραίνουσι· καὶ τὰ ὄμματα δάκνουσι· καὶ περὶ τὸν
» θώρακα ἀλγήματα ἤν τι προϋπάρχῃ, πονέουσι μᾶλλον

» Οἱ δὲ νότοι διαλύουσι τὰ σώματα· καὶ ὑγραίνουσι·
» καὶ βαρυηκοΐας καὶ καρηβαρίας καὶ ἰλίγγους ἐμποι-
» έουσιν ἐν τε τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι· καὶ ἐν τοῖσι σώμασι δυσ-
» κινησίην· καὶ τὰς κοιλίας ὑγραίνουσι:– Ὅτι οἱ νότοι
ὑγραίνουσι τὰ σώματα· αὐτῇ τοίνυν τῇ ὑγρότητι, ἀτμοὺς
φορῆσαι ἐπὶ τὴν κεφαλήν· καὶ συναναπλέκεσθαι τοῖς φυ-
σικοῖς πνεύμασι· καὶ ἀμαυροῦν αὐτά· τοῦτο οὖν τὸ ψυχικὸν
πνεῦμα, μὴ δυνάμενον ὀρθῶς πορεύεσθαι, περιφέρεται ἐν τῷ ἰλίγγῳ
ὥσπερ κλονῆσαι καὶ ποιεῖ τοὺς ἰλίγγους· ὁ ἴλιγγος δέ ἐστι σκοτο-
δίνου ἀρχή:– Κατὰ δὲ τὰς ὥρας τοῦ ἦρος μὲν καὶ ἄκρου
» θέρεος οἱ παῖδες καὶ οἱ τούτων ἐχόμενοι τῇσιν ἡλικίῃσιν
» ἄριστά τε διάγουσι καὶ ὑγιαίνουσι μάλιστα· τοῦ δὲ θέρεος καὶ
» τοῦ φθινοπώρου μέχρι μέν τινος οἱ γέροντες· τὸ δὲ λοιπὸν καὶ τοῦ χει-
» μῶνος οἱ μέσοι τῇσιν ἡλικίῃσιν:– Νοσήματα δὲ πάντα
» ἐν πάσῃσι τῇσιν ὥρῃσι γίνεται· μᾶλλον δὲ ἔνια κατ' ἐνί-
» ας αὐτέων· καὶ γίνεται καὶ παροξύνεται:– ἐξήγησις Πάντα τὰ νοσήματα
ἢ οὖν συγγενῆ ταῖς ὥραις, ἢ ἀλλόβια· καὶ τὰ μὲν συγ-
γενῆ γίνεσθαι ὡς τὰ πρέποντα ἑκάστῃ τῶν ὡρῶν κράσει·
τὰ δὲ ἀλλόβια, διότι τὰ ἄλλα τοῦ βίου πλημμελήματα· ὅτι
δι' ἀδιαιτησίαν· διὰ βίον· καὶ τὰ λοιπά· φησὶν οὖν Ἱππο-
κράτης νοσήματα πάντα μὲν ἐν πάσῃσι ταῖς ὥρῃσι γίνονται·
παροξύνουσι, ὡς ἀνίσους γίνεσθαι ὥραις· ἀλλὰ μᾶλλον
φησὶν ὁ αὐτὸς, ἔνια κατ' ἐνίας αὐτῶν· τουτέστι· πλεῖον
καθ' ἑκάστην αὐτῶν αἰσθάνεσθαι μᾶλλον τὴν τροπήν· ὅτι τὸ μὲν ἀλ-
λόβιον· ἀλλὰ καὶ παροξυνόμενα ὑπάρχουσιν· οἷον
ἔδοξεν ἐν τῷ θέρει ὥσπερ καῦσος τε καὶ τριταῖος διέλοιπε·
ἐν δὲ τῷ φθινοπώρῳ τὸ φθινόπωρον· καὶ ...

Καὶ ἀνήγειρε τὸ πῦρ ἔτι· Τοῦ μὲν ἦρος τὰ μανικὰ
καὶ τὰ μελαγχολικὰ· καὶ τὰ ἐπιληπτικά· καὶ αἵματος
ῥύσιες· καὶ κυνάγχαι· καὶ κόρυζαι· καὶ βῆχες·
καὶ λέπραι· καὶ λειχῆνες· καὶ ἀλφοὶ καὶ ἐξανθήσιες
ἑλκώδεες πλεῖσται καὶ φύματα· καὶ ἀρθριτικά. Τοῦ δὲ θέ-
ρεος ἔνιά τε τούτων· καὶ πυρετοὶ συνεχέες· καὶ καῦσοι
καὶ τριταῖοι πλεῖστοι· καὶ ἔμετοι· καὶ διάρροιαι· καὶ
ὀφθαλμίαι καὶ ὤτων πόνοι· καὶ στομάτων ἑλκώσιες·
καὶ σηπεδόνες· καὶ αἰδοίων ἱδρῶα. Τοῦ δὲ φθι-
νοπώρου καὶ τῶν θερινῶν τὰ πολλὰ καὶ πυρετοὶ τετρ-
ταῖοι· καὶ πλανῆται· καὶ σπλῆνες· καὶ ὕδρωπες· καὶ φθί-
σιες· καὶ στραγγουρίαι· καὶ ἰσχιάδες· καὶ κυνάγχαι· καὶ
ἄσθματα· καὶ εἰλεοὶ καὶ ἐπιληψίαι· καὶ τὰ μανικά· καὶ τὰ
μελαγχολικά. Τοῦ δὲ χειμῶνος πλευρίτιδες· περι-
πνευμονίαι· κόρυζαι· βῆχες· ἀγρυπνίαι· φόβοι· ὀμ-
φαλοῦ φλεγμοναί· ὤτων ὑγρότητες. Πρὸς δὲ τὸ ὀδον-
τοφυεῖν προσάγουσιν, οὔλων ὀδαξησμοί· πυρετοί· σπα-
σμοί· διάρροιαι· καὶ μάλιστα ὅταν ἀνάγωσι τοὺς κυ-
νόδοντας· καὶ τοῖσι παχυτάτοισι τῶν παίδων· καὶ τοῖσι
σκληρὰς τὰς κοιλίας ἔχουσι:– Ἡ μὲν ἀπὸ τῶν ὡρῶν
ἐπὶ ἡλικίας μετάβασις· καὶ λέγει ὡς τῇσιν ἡλικίῃσι
τοιαῦτα συμβαίνει· τοῖσι μὲν σμικροῖσι καὶ νεογνοῖσι
παιδίοισιν ἄφθαι· ἔμετοι· ἀγρυπνίαι καὶ τὰ ἑξῆς. αἱ
ἄφθαι μὲν διὰ τὴν μαλακότητα τῶν ὀργάνων· καὶ διὰ
τὴν ποιότητα τοῦ γάλακτος· ἅτε ὀρρωδεστέρα
καὶ δριμυτέρα· αἱ τὴν δὲ ξ... γάλα ... ἐπὶ
πολλοῖς ἢ κώσφ ... τὸ στόμα. ἔμετοι δὲ ...

καὶ πόνοι στηθέων πλευρῶν ὀσφύος κεφαλαλγίαι ἴλιγγοι ἀποπληξίαι. ἐν δὲ τῇσιν ἡλικίῃσι τοιάδε ξυμβαίνει· τοῖσι μὲν σμικροῖσι καὶ νεογνοῖσι παιδίοισιν ἄφθαι· ἔμετοι· βῆχες· ἀγρυπνίαι·

περὶ τὸ ζῆν κατὰ τὸ γάλα τὰ παιδία διὰ τὸ χρόνιον καὶ πολὺ
τοῦ πλήθους βαρύνεται ὁ στόμαχος· καὶ ἀπεπτεῖται. τὸ
οὖν ἀπεπτούμενον ὀξύνεται. βῆχες διὰ τὸ ὑγρὸν τοῦ σώ-
ματος· ἀγρυπνίαι δὲ γίνονται διὰ τὸ φθάνειν λυποῦσιν αὐτοῖς ἐμέ-
ενοχλοῦσι· φόβοι δὲ δηλονότι μετὰ τὸν ὕπνον ὅτι τὰ
ἐρεθιζόμενα· πολλάκις ἐν ὕπνοις φαντασίαν ὑπο-
μένουσι· ὁ δὲ πάθος στομαχικόν. ὀφθαλμῶν φλεγμοναὶ
διὰ τὸ τὴν τομὴν μετὰ τὸ τεχθῆναι τὰ βρέφη φλεγμαίνειν.
ὦτα ὑγραίνεται διὰ τὸ πλεονάζον τοῖς ὑγροῖς. Ἑξῆς δὲ
περὶ τῆς β΄ ἡλικίας φησίν· ἔτι προσάγουσι λοιπὸν καὶ ἐπὶ
τὴν δὲ παρακμὴν πρὸς τὸ ὀδοντοφυεῖν. οὔλων ὀ-
δαξισμοὶ καὶ τὰ λοιπά. ὀδαξισμὸς δὲ λέγεται κνησμὸς
τις μετὰ βραχείας ἀλγηδόνος καὶ τοῦτο ὅπως ζῶντες
κνησμὸς διαφορηθῆναι ὁ αἴτιον· πυρετοὶ δὲ διὰ τὴν
φλεγμονὴν τῶν οὔλων. σπασμοὶ δὲ διὰ τὴν ἀπεψίαν.
καὶ διὰ τὴν συμπάθειαν τοῦ μεγαλώδους νεύρου. δι-
άρροιαι δέ, διὰ τὸ μὴ καλῶς πέττεσθαι τὴν τροφὴν ἀπὸ
τῆς δυσκρασίας τῆς φλεγμονῆς. καὶ μάλιστα ὅταν ἀνά-
γωσι τοὺς κυνόδοντας· διὰ τὸ τιτρώσκεσθαι τότε τὰ
οὖλα ὑπὸ τῶν ὀδόντων· καὶ ἀνιᾶσθαι ταῦτα γίνεται. καὶ
τοῖσι παχυτάτοισι τῶν παιδίων· καὶ τοῖς σκληρὰς
ἔχουσι τὰς κοιλίας, σπασμοὶ γίνονται· πληθωρικοὶ
γὰρ καὶ περιττωματικὰ τὰ τοιαῦτα:- κεφ. ι΄ου Πρεσβυ-
τέροισι δὲ γινομένοισι παρίσθμια σπονδύλου τοῦ κατὰ
ἰνίον ἔσω ὤσιες· ἄσθματα, λιθιάσιες· ἕλμινθες
στρογγύλαι· ἀσκαρίδες· ἀκροχορδόνες· σατυρι-
ασμοὶ (χοιράδες) καὶ τὰ ἄλλα φύματα:- Τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισι

καὶ πρὸς τὴν ἥβην προσάγουσι· τουτέων τὰ πολλὰ καὶ
πυρετοὶ χρόνιοι μᾶλλον· καὶ ἐκ ῥινῶν αἵματος
ῥύσιες· τὰ δὲ πλεῖστα τοῖσι παιδίοισι πάθεα κρίνεται·
τὰ μὲν ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι· τὰ δ' ἐν ζ' μησί· τὰ δ' ἐν ἑπτὰ ἔτεσι·
καὶ πρὸς τὴν ἥβην προσάγουσιν· ὅσα δ' ἂν διαμείνῃ τοῖσι παι-
δίοισι καὶ μὴ ἀπολυθῇ περὶ τὸ ἡβάσκειν, ἢ τοῖσι
θήλεσι περὶ τὰς τῶν καταμηνίων ῥήξιας, χρονίζειν
εἴωθε:- [illegible] πρὸ τοῦ παιδὸς ὁμοίως τὰ προειρημένα
ἡλικίας παιδίων ὁρίζει· τῶν οὖν τῶν παιδίων τὰ πλεῖστα πάθη [illegible]
λον ὅτι χρόνια κρίνεσθαι. φησὶν οὖν ὁ Ἱπποκράτης· τὰ μὲν ἐν
μ' ἡμέραις· τὰ δὲ καὶ πρὸς τὴν ἥβην προσάγουσιν.
ἴσμεν ὅτι αἱ κρίσεις τῶν νοσημάτων ἀπὸ τῆς α' ἡμέρας
μέχρι τῆς κ' τετράδι κινοῦνται· ποτὲ μὲν κατὰ
[illegible] ἐξέχουσαν· ποτὲ δὲ κατὰ συζυγίαν· ἀπὸ δὲ τῆς κ' μέχρι
τῆς τεσσαρακοστῆς ἑβδομάδι κινοῦνται· κατὰ τοῦτον οὖν τὸν λόγον.
ὅσα δὲ τοῦ διὰ [illegible] ὑπερβῇ κατὰ τὸν τῆς ἑβδομάδος
ἔχει τὴν κρίσιν. οὐκέτι ἡμερῶν ἑπτά· ἀλλὰ μηνῶν·
εἶθ' ἑξῆς ἐτῶν· ὡς μὲν οὖν ἡμέραις κρίνονται· ἤτοι λύονται·
ἤγουν μὴ κρίσει [illegible] τῶν χρονίων νόσων· [illegible]
τῶν [illegible] ὀξέων· εἰ δὲ ταύτης ὑπερβῶσιν,
ἐν ἑπτὰ μησίν· ἢ ἑπτὰ ἔτεσιν· ἢ περὶ τὴν ἥβην [illegible]
[illegible] λύονται· ἤγουν τότε μεγάλη [illegible] μεταβολὴ τῆς
θερμότητος καὶ τῆς ἡλικίας· ἡ [illegible] θερμότης [illegible]
καὶ ἀφανισμὸν τῶν νοσοποιῶν αἰτίων ποιεῖται. [illegible]
δὲ τῶν θηλειῶν καὶ διὰ τὰς τῶν καταμηνίων ῥήξιας.
ἴσμεν ὅτι πᾶσα μεταβολὴ ἡλικίας [illegible]
[illegible] ἡ δὲ τῆς ἥβης φανερά· ὁ [illegible]

ἐν ἑπτὰ ἔτεσι

περὶ τοῦ βασκ(αίνειν)· ἢ τῆς θηλ(ῆς) περὶ τῶν καταμηνίων
ῥεῦ ξενίζειν ὡς φησὶν Ἱπποκράτης χρονίζειν ὧδε καὶ εἰ-
κότως· ὃ γὰρ ἡ φύσις οὐκ ἴσχυσε ποιῆσαι καὶ ἀπαλλάξαι
αὐτοὺς τῶν παθῶν, πολλῷ μᾶλλον οὐ δύναται ἡ τέχνη ποιῆσαι
κἂν βοηθήμασι χρήσηται:- κεφ. Τοῖσι δὲ μειρακίσκοισιν
αἵματος πτύσιες· φθίσιες· πυρετοὶ ὀξέες· ἐπι-
ληψίαι· καὶ τὰ ἄλλα ἁρμόσει μάλιστα δὲ τὰ προει-
ρημένα: Τοῖσι δὲ ὑπὲρ τὴν ἡλικίην ταύτην, ἄσθματα·
πλευρίτιδες· περιπνευμονίαι· λήθαργοι· φρενί-
τιδες· καῦσοι· διάρροιαι· χρόνιαι· χολέραι· δυσ-
εντερίαι· λειεντερίαι· αἱμορροΐδες: Τοῖσι δὲ πρε-
σβυτέροισι δύσπνοιαι· κατάρροοι βηχώδεες· στρα-
γγουρίαι· δυσουρίαι· ἄρθρων πόνοι· νεφρίτιδες·
ἴλιγγοι· ἀποπληξίαι· καχεξίαι· ξυσμοὶ τοῦ σώματος
ὅλου· ἀγρυπνίαι· κοιλίης ὑγρότητες· ὀφθαλμῶν
καὶ ῥινῶν ὑγρότητες· ἀμβλυωπίαι· γλαυκώ-
σιες· βαρυηκοΐαι:-

Sect. IV. Ἀρχὴ τοῦ τετάρτου τμήματος

κεφ. α΄ Τὰς κυούσας φαρμακεύειν, ἢν ὀργᾷ, τετράμηνα
καὶ ἄχρι ἑπτὰ μηνῶν· ἧσσον δὲ ταύτας· τὰ δὲ
νήπια καὶ πρεσβύτερα εὐλαβέεσθαι χρή:-
ἐξ. Ἐν τῷ ἔμπροσθεν περὶ καθάρσεως διαλέγεται καὶ φησὶ τὰς ἐγκυμο-
νούσας γυναῖκας· καὶ διδάσκει πότε δεῖ καθαίρειν
αὐτάς· τὰς κυούσας φαρμακεύειν ἢν ὀργᾷ τετράμηνα.
φαρμακεύειν ἐστὶ τὸ καθαίρειν· ὀργᾶν δὲ τὸ κινεῖσθαι.
Ἐὰν οὖν ὀργᾷ ἡ ὕλη ἤγουν ἤτοι δεῖ καθαίρειν· μήπως ἀπὸ ἀ-
κύρων μορίων ἐπὶ κύρια συρρεύσῃ ἡ ὕλη· ἅμα

κινον

+ + +

καὶ ἀναστατοῦσι. ὀλίγον δὲ τοῦτο καὶ πρὸς ἀναλο-
γίαν τῆς ὕλης· διὸ τὸ ἀσθενὲς τὸ ἀπὸ τῆς κινήσεως.
εἰ μὰ δὲ μὴ ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε χρήσονται πρὸς τὴν κάθαρ-
σιν τοιαύτην, προσέθηκε τὸ [illegible]· ὅτι ἡμῖν καὶ αὐτὸ
τὸ ἀκριβῶς συνέχουσι τὴν μήτραν ὁ κυοῦσαν· ὥστε καὶ ἐν
μὴ στομάχου φαρμάκου [illegible] ἀνέχεσθαι τὴν κύουσαν τοῦ ἐμβρύου·
μηδὲ ὡς ἀδικουμένου· ὥσπερ καὶ τὸ δὲ τοῖς πρώτοις καὶ τελευ-
ταίοις μησὶν, οὐ δεῖ καθαίρειν· καθὸ καὶ ἐπὶ τῶν φαρμάκων· [illegible]
καὶ περιστάσεις λαμβάνεσθαι χρή· ἐν μὲν τοῖς πρώτοις
διὰ τὴν ἀσθένειαν τῶν [illegible]· καὶ τὸ βάρος τοῦ ἐγκυ-
[illegible]· [illegible] ὅτι [illegible] τὸ ἀπὸ τοῦ [illegible]
ἕως τοῦ δ· [illegible] τὰ ἀπὸ δ΄ ἕως ἑβδόμου· [illegible]
τὰ ἀπὸ τοῦ ζ΄ ἕως τοῦ [illegible]:- κεφάλαιον Ἐν τῇσι ταραχῇσι
[illegible] καὶ τοῖσι αὐτομάτως γινομένοισι [illegible] τοῦ σώματος· ὁ κοιλίαι αὐτό-
ματα [illegible] χρήσιμα· [illegible] ἐναντίως [illegible]:-

Τὸν καιρὸν [illegible] τῆς καθάρσεως [illegible] διὰ [illegible] ὑμῖν [illegible] — [margin: [illegible]]
γινώσκων, μὴ καὶ ποῖον χυμὸν [illegible] καθαίρειν
παραδίδωσι· φησὶν οὖν ἐν τοῖς [illegible] τοῖς [illegible]
[illegible] τοῦ σώματος καὶ τὰ [illegible]· ἡ φύσις ἡ μὲν [illegible] κρατ-
[illegible] τοῦ λυποῦντος [illegible] γὰρ [illegible] χυμὸν περ-
[illegible]· [illegible] παρὰ φύσιν [illegible] διαθέσεις, [illegible]
[illegible] χυμοῦ [illegible]· [illegible] διαφορ[illegible]·
[illegible] διαφορ[illegible]· λοιπὸν οὖν ὅσα κατὰ [illegible]
τῆς φύσεως κρίνεσθαι, χρήσιμα [illegible] καὶ αὐτόματα
καλοῦνται· χρήσιμα μὲν, ὅτι [illegible] κενοῦνται τὸ περιττόν·
αὐτόματα δὲ, ὅτι χωρὶς τοῦ πράξαντος [illegible] ἐκρίνετο.
ὅσα δὲ παρὰ φύσιν αὐτὴν διὰ [illegible] ἐκκρίνονται, αὐτόμα-
[illegible],

εἶδε

ε

ἐστὶ δὲ τοὐναντίον:- κεφάλαιον ιγ:

Ἡ μὲν οἱ ἀδήλως καθαι-
ρόμενοι, καθαίρεσθαι ξυμφέρει ἐπὶ τὰ ναντία φέρειν φέρει. ὅπου
τὰ δ᾽ ἐναντία διὰ χωρίων:- φάρμακα ἐν θέρει ἐστὶ μᾶλλον
τὰς ἄνω· χειμῶνος δὲ τὰς κάτω:- ἑρμηνεία· τὰς ἄνω
κοιλίας δηλονότι θέρους φάρμακα ἄγειν χρή· διότι ἐν
τῷ θέρει γεννᾶται ἡ χολή· καὶ ὡς λεπτὴ καὶ κούφη,
ἐπιπολάζειν φέρεται· καὶ ἐν τοῖς ἄνω μέρεσι· διὰ τοῦτο
οὖν καὶ ῥᾳδίως ἄνω ἄγεται ἡ χολή· χειμῶνος δὲ τὰς κάτω,
διὰ τὸ τηνικαῦτα πλεονάζειν ὃ φλέγμα ὅπερ βαρύ
ὂν κάτω βρίθει· καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν κάθαρσιν
κάτω ποιητέον· ἀκτέον γὰρ ἕκαστα διὰ τῶν συμ-
φερόντων χωρίων· ἰστέον δὲ ὅτι ἄνω κοιλίαν λέγει τὸν στό-
μαχον· καὶ τὴν γαστέρα· κάτω δὲ τὰ ἔντερα· εἰ δέ τις
εἴπῃ ἄρα οὖν οὐδέποτε χρώμεθα ὑποκαθάρσει ἐν θέ-
ρει· ἢ οὐδέποτε χειμῶνι ἐμετικοῖς· λέγομεν μὲν· ἀλλά
τοῖς μὲν μᾶλλον· τοῖς δὲ ἧττον· ἐν μὲν τῷ θέ-
ρει μᾶλλον τοῖς ἐμετικοῖς· ἧττον δὲ τοῖς ὑποκαθάρσεσιν·
ἐν χειμῶνι δὲ τὸ ἐναντίον:- κεφάλαιον ιδ: Ὑπὸ κύνα
καὶ πρὸ κυνὸς ἐργώδεες αἱ φαρμακεῖαι:-

ἑρμηνεία: Ἄλλο πρὸ κυνὸς καὶ ἄλλο ὑπὸ κύνα· πρὸ κυνὸς
μὲν λέγομεν, αἱ πρὸ τῆς ἐπιτολῆς τοῦ κυνὸς ἡμέραι·
ὑπὸ κύνα δὲ, αὐτὴ ἡ ἐπιτολὴ τοῦ κυνὸς, ἀπὸ θερινῆς
καὶ δηκαίτης τοῦ ἡλίου μηνὸς· ἐν τούτοις οὖν
τοῖς χρόνοις ὁ ἥλιος ἐπικρατέστερος· ἀλλ᾽ ἐργώδεες εἶ-
ναι φαρμακείας τηνικαῦτα, διὸ χρὴ καὶ ἡ αἰτία δῆλον.
τὸ τηνικαῦτα ἀνθεῖν ἐμπυρίαν τὴν δύναμιν καὶ τὸ καῦ-
μα, ὅθεν μὴ πρὸς καταλυθῆναι τὴν κάθαρσιν. ἀλλὰ τε·

ὅτι τὸ περιέχον θερμόν· καὶ ἡ ὕλη δριμεῖα· καὶ διότι
μὲν πῶς γ' ... φλεγμαίνουσι ... ἢ καθαροῖς, ἢ πυρετ...
τοῦ θερμοῦ· καὶ διὰ τὸ κρᾶσιν πολλάκις καταλαμ-
βάνουσι τὸ σῶμα· ἀλλ' ὅτι μάχεται τὸ φλέγμα
καὶ ἡ τοῦ ἀέρος κατάστασις· ἢ μὲν περὶ τὴν
ἐπιφάνειαν ... τὴν ὕλην· ὁ δὲ φλεγματικὸς ...
... καὶ διότι μὲν πῶς μαχόμενοι ἀμφότεροι δι' ...
... ἡ φύσις :- κεφάλαιον μγ: Τοὺς ἰσχνοὺς καὶ λε-
πτοὺς ἄνωθεν μακροὺς ... ὑποστήσομεν χρονίους :-

Ἡ ... ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς ἕξεως τὴν φύσιν ... κατα
σκελετὸν ... λαμβάνεται· καὶ προ-
τρέπεσθαι τοὺς ἰάζοντας· τοὺς ἰσχνοὺς τῷ σώματι· ἤτοι
καὶ λεπτοὺς οὕτως, ἄνωθεν μακρούς· διότι οἱ τοιοῦτοι
θερμοὶ καὶ ξηροὶ φύσει· ... διὰ τὸ πλεονάζον
αὐτοῖς χολώδη χυμόν, ἄνωθεν μακρύνονται ...
... τὸ πῦρ καὶ τὰ ... κάτω βρί-
θουσιν αἱ ὗλαι :- κεφάλαιον μδ Τοὺς δὲ δύο ἡμέρας καὶ μακρο-
... τοὺς φθινώδεις ὑποστήσομεν :-

Τοὺς φθινώδεις ὑποστήσομεν διὰ τὴν ἀσθένειαν τῶν ἀ-
ναπνευστικῶν ὀργάνων· οἱ δὲ τοιοῦτοι ἀπορεῖν τῶν ἀφορισμῶν
λέγω ... δι' αὐτὸ ... κοῖλοι ... δύο ... καὶ
μέσοι ἀλλὰ μέσον ... λέγομεν· ὅτι ὁμολο-
γούμενον παρέλειπεν αὐτό· τούτους ... κατα-
θαίρειν διὰ τὸ πλεονάζον τὰ ἐν αὐτοῖς περὶ τὸ πνεῦμα
φλέγματα· καὶ τὸ ἐν τούτοις φλέγμα ... χυμός, ἢ μηδ' ἀρχὴ
περὶ τὰ ... καὶ διὰ τοῦτο, κάτω κινοῦνται ... :- κεφάλαιον
Τοὺς δὲ μελαγχολικοὺς ἀδρότερον ... κάτω τῶν αὐτῶν λογισμῶν

τῶν ἐναντίων ἅπερ ἐστὶ θερμόν :- ἐξήγησις· Ἀρξ... τὸ σφόδρα ...
σφόδρα ... οἷον κεφαλή ... μελαγχολικὸς καὶ τὸ καθαί-
ρεσθαι διὰ τὸ περὶ ... χυμοὺς ... καὶ ταχὺ τὰ
οὐ τὰ κάτω ῥέπειν· ἐκ δὲ τῶν ... κινῶν ... τὰ καθόλου,
... καὶ φησὶ τῷ αὐτῷ λογισμῷ τὸ ἐναντία πρὸς
τὸ θερμόν· ... ἄνω ... ἡ ὕλη, ἄνω δεῖ καθαίρειν·
... κάτω, κάτω ... καὶ πάλιν ... ἡ ὕλη, ἄνω
κενωτέον· ... κάτω :- κείμενον· Φαρμακεύειν
ἐν τοῖσιν ὀξέσιν ... ὀργᾷ, αὐθημερόν· χρονίζειν
ἐν τοῖσι τοιουτέοισιν ... ἐξήγησις· Ὀξέα λέγει τὰ κατὰ ὀξὺ
... ἑβδόμης ἡμέρας· ἐὰν
οὖν ... ὀργᾷ ἡ ὕλη ἤγουν ὁρμᾷ καὶ κινεῖται
... αὐθημερὸν ... οὖν ποι-
ητέον· ... μὴ ἀναμένειν ...
... καὶ ... διὰ τὸ μὴ φθάσαι κωλυθῆναι ...
τὴν δύναμιν ... τοῦ πυρετοῦ·
... τὸ κύριον ... μόριον τὴν ὕλην·
καὶ ... κατὰ σῶμα χυμοὺς :- κείμενον· Ὁκόσοισι στρόφοι
καὶ πόνοι περὶ τὸν ὀμφαλὸν καὶ ὀσφύος ἄλγημα μὴ λυ-
όμενον μήτε ὑπὸ φαρμάκου μήτε ἄλλως, εἰς ὕδρωπα ξηρὸν
ἱδρύεται· Ὁκόσοισι κοιλίαι λειεντεριώδεες χειμῶνος
φαρμακεύειν ἄνω κακόν :- ἐξήγησις· Λειεντερία ...
διέξοδος τῶν προσφερομένων σιτίων ἀμεταβλήτων ...
... γίνεται δὲ δι' ἀρρωστίαν τῆς καθεκτικῆς δυνά-
μεως· καὶ ... πολὺ τῆς γαστρός· καὶ δι' ...
ψυχρ... τοιούτοις ... περὶ τῆς ...
... λειεντερίας ... γίνεται ... ἀπὸ χυμῶν

τῷ ὀφθαλμῷ

δείκνυσι

δριμὺ καὶ λεπτόν· ἤτοι καὶ φέρεται μᾶλλον ἐπὶ τὸ ἄνω δέεται·
διὰ τοῦ χυμοῦ τοῦ πλεονάζοντος· ἀλλ' οὐ κατὰ χειμῶνι· τὸ πε-
πόνθος φλέγμα τοῦ χυμοῦ πλεονάζει· ὁ μὲν οὖν τῆς λέξεως περὶ
ἐστὶ καὶ ἡ κατὰ τὴν ὑπερλαμβάνεσθαι, οὐ μόνον τοῦ ὑπερβαλλόντος τὸ
πάθος, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς γραφῆς:- κείμενον Πρὸς τοὺς ἐλλεβόρους
» τοῖσι μὴ ῥηϊδίως καθαιρομένοισιν ἄνω πρὸ τῆς πόσιος προϋγραί-
» νειν τὰ σώματα πλείονι τροφῇ καὶ ἀναπαύσει:- ἐξήγησις
Ἔμπροσθεν περὶ καθάρσεως διαλέγεται φαρμάκων· νῦν τὸ τοῦ ἐλλεβόρου
ὄνομα κοινὸν ... περὶ τῶν καθαρσίων· ποτὲ μὲν ἰδίως·
καὶ κοινῶς μέν, ὡς τὸ ἐλλέβορος ἐπὶ κινδύνῳ τοῖσιν ὑγιαίνουσιν
ὑγιέσιν· ἰδίως δὲ ὥσπερ ἐνταῦθα· περὶ γὰρ τοῦ κυρίως ἐλλεβόρου
λεγομένου τοῦ φυτοῦ τούτου μόνου ὁ λόγος ἐστὶ τῷ Ἱπποκράτει· οὗτος ὁ ἐλλέ-
βορος λεγόμενος τὸ φυτόν, διττός· ὁ μὲν λευκός· ὁ δὲ μέλας.
καὶ ἀμφότεροι ταχὺ καὶ τάχιστα ... καὶ φλεγματικῶν
περιττωμάτων ἐστὶ κενωτικοί· καὶ ὁ μὲν λευκὸς ἄνω καθαίρει·
ὁ δὲ μέλας κάτω. ἐνταῦθα οὖν περὶ τοῦ λευκοῦ ἐλλεβόρου φησί.
καὶ δῆλον ἐκ τοῦ εἰπεῖν τοῖσι μὴ ῥηϊδίως καθαιρομένοισι· τοὺς
τοιούτους μὴ εὐκόλως ἐμοῦντας πρὸ τῆς πόσιος προϋγραίνειν
χρὴ τὰ σώματα πολλῇ τροφῇ καὶ ἀναπαύσει πρὸ τοῦ ἀρρω-
γενέσθαι τοὺς χυμούς· τῇ ὑγρασίᾳ τῶν ἐπιτηδείων πρὸς
ὑγρασίαν τροφῶν· καὶ τοὺς ... γενέσθαι τῆς καθάρσεως.
τοὺς μὴ εὐκόλως καθαιρομένους· ὅτι τὸ πολλὴ τροφή, οὐχ ὡς
... ταλαιπωρεῖν· ἀλλὰ ποιοῦσι ... ἐλλέβορον ...
... καὶ ... καὶ ... καὶ
χαλεπά· ... τὰ μέρη· καὶ οἱ ...
καὶ τὰ ἄλλα μόρια τῇ ὑγρᾷ τροφῇ καὶ τῇ ἀναπαύσει,
... καὶ ... τὰ ἄλλα χαλεπά· ...

γινώσκειν

[illegible] ἑλλέβορος ἐπικίνδυνος τοῖσι τὰς σάρκας ὑγιέας ἔχουσι· σπασμὸν γὰρ ἐμποιέει:

γινώσκειν ὅτι πρὸ τῆς πόσιος τοῦ ἑλλεβόρου χρὴ προϋ-
γραίνεσθαι καὶ ἀναπαύεσθαι τὸν μέλλοντα ἑλλέβορον
λαμβάνειν ἱκανὰς ἡμέρας:- κείμενον: Ἐπὴν πίνῃς
ἑλλέβορον, πρὸς μὲν τὰς κινήσιας τῶν σωμάτων μᾶλλον
ἄγειν, πρὸς δὲ τοὺς ὕπνους καὶ τὰς ἀκινησίας ἧττον. δηλοῖ
δὲ ἡ ναυτιλίη ὅτι ἡ κίνησις τὰ σώματα ταράττει: ἀπυ-
ρέτῳ ἐόντι ἀποσιτίη καὶ καρδιωγμὸς καὶ στόμα ἐκ-
πικρούμενον ἄνω φαρμακείης δεῖσθαι σημαίνει:-
Ἀ μὲν τὸ ῥώδεις διδάσκει καθάρσεις ποιεῖν, ὅπου ἀπυρέτου
ἡ φύσις, διὰ τῶν ξυμφόρων χωρεῖ ὡς τινὸς ἀπορουμ-
καὶ πόθεν ἐκ γνωρίσωμεν προαιρεῖσθαι, προσδιδάσκει σημεῖα. τὸ
πρῶτον μὲν τῆς ἄνω τῆς [illegible] κενώσεως, λέγων. ἐάν τις
ἀπύρετος καὶ ἀνόρεκτος, ἔχει καρδιωγμὸν τουτέστιν ὀδύνην
στομάχου· οἱ γὰρ παλαιοὶ τὸν στόμαχον καρδίαν ὠνόμα-
ζον· καὶ τὸ στόμα ἐκπικρούμενον καὶ σκοτοδινιῶν, γίνω-
σκε ὅτι ἡ χολή, πλεονάζει ἐν τῷ στομάχῳ καὶ διὰ τοῦτο,
ἄνω φαρμακείας χρή. εἰκὸς γὰρ ὅτι ἡ χολὴ καταβά-
λλουσα τὴν ὄρεξιν κωλύει καὶ ἐμποιεῖ ἀποσιτίαν. δάκνουσα
δὲ καὶ τὸν στόμαχον, τὸν καρδιωγμὸν ἐμποιεῖ ἄνω. φθά-
νουσα δὲ διὰ τοῦ ὑμένος τοῦ περιαλείφοντος τὸν στόμαχον
καὶ τὸν φάρυγγα, ποιεῖ τὸ στόμα ἐκπικροῦσθαι. πρὸς τοῦτο
τὸν ἐγκέφαλον ἀνιοῦσα καὶ μολύνουσα τὸ ψυχικὸν πνεῦμα ποιεῖ τὰς
σκοτοδινίας:- κείμενον: Τὰ ὑπὲρ τῶν φρενῶν ὀδυ-
νήματα ἄνω φαρμακείης δεῖσθαι σημαίνει· ὁκόσα δὲ κάτω,
κάτω:- ἐξήγησις: Φρένας ἐνταῦθα τὸ διάφραγμα
ὀνομάζει· ὅσα μὲν οὖν ὑπεράνω τῶν φρενῶν ὀδύ-
ναι τυγχάνουσι καθάρσεως δέονται, ἄνωθεν δεῖ καθαίρειν· ὅσα δὲ κά-

κάτωθεν

των, ἢ κάτω· κατὰ τὰς ὁρμὰς τῶν λυπούντων χυμῶν
χρὴ καὶ τὰς κενώσεις ποιεῖσθαι· καὶ τὰς μὲν ἄνω, διὰ
τῶν ἐμετικῶν· τὰς δὲ κάτω, διὰ τῶν ὑπηλάτων:- κείμενον:

Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι φαρμάκοισι καθαιρομένοισι μὴ διψῶσιν, οὐ
παύονται:- ἐξήγησις:- Κατὰ διάφορον τρόπον γίνεται
ἡ δίψα· ἐπὶ τῶν καθαιρομένων· ἢ γὰρ διὰ κρᾶσιν θερμὴν
τὴν γαστρὸς κινουμένης δίψα γίνεται, ποτὲ μὲν περὶ τῆς κε-
νώσεως· ἢ ὀλίγης μετὰ τὴν κένωσιν· ἢ διὰ τὸ εἶδος τοῦ φαρ-
μάκου δριμυτέρου ὄντος· καὶ θερμοτέρου ὡς ἀφ᾽ ὁλβίον καὶ
τὰ λοιπά· ἢ διὰ τὴν ἰδέαν τῶν κενουμένων χυμῶν· εἰ
ξανθόχολοι εἶσι· περιρρέοντες τὸ κατὰ γαστέρα θερ-
μοὶ ὄντες, δίψαν ποιοῦσι· γίνεται δὲ δίψα καὶ λόγῳ κε-
νώσεως τῶν περιττωμάτων· διὸ καὶ ὁ λόγος τῷ Ἱπποκράτει
τῶν καὶ ὅρον τῆς κενώσεως τίθησι· φησὶ γὰρ ὅτι εἰ μὴ διψῶσιν
ἐν τῷ καθαίρεσθαι, οὐ παύονται· καὶ ἡ αἰτία· ὅτι ἡ δίψα γι-
νομένη ἐν τῷ φαρμακοποσίῳ, ἀπόδειξις ἐνδείας τῶν ὑγρῶν· καὶ
ἐπικράτησιν τῆς ξηρότητος· τὸ δὲ διψῆν δὲ δηλοῖ, τὸ μὴ ἐκκενωθῆναι
τὴν ἐκ τοῦ χυμοῦ:- κείμενον:- Ἀπυρέτοισιν ἐοῦσιν
ἢν γίνηται στρόφος· καὶ γονάτων βάρος· καὶ ὀσφύος
ἄλγημα· κάτω φαρμακείης δεῖσθαι σημαίνει:- ἐξήγησις:

Ἐπὶ τούτοις φύσει δεῖ ποιεῖσθαι τὴν κάθαρσιν κάτω διὰ τὸ
τὴν ὕλην ἐπείγεσθαι κάτω φλεγματικῶν οὐσῶν:- κείμενον:

Ὑποχωρήματα μέλανα ὁκοῖον αἷμα μέλαν ἀπὸ ταὐ-
τομάτου ἰόντα· καὶ σὺν πυρετῷ· καὶ ἄνευ πυρετοῦ
κάκιστα· καὶ ὁκόσῳ ἂν χρώματα πονηρότερα ἔῃ μᾶλλον
κάκιον· σὺν φαρμάκῳ δὲ, ἄμεινον· καὶ ὁκόσῳ ἂν χρώ-
ματα πλείω ἔῃ, οὐ πονηρά:- ἐξήγησις: Ἐνταῦθα περὶ

αὐτόματα καὶ τεχνικῶς κενώσεως διαλέγεται ὁ Ἱπποκράτης· ἀλλ' ἡ αὐτό-
ματος κένωσις, διττή· ἢ τὸ ὑπὸ φύσεως γίνεσθαι, ἢ βίᾳ συμ-
πτώματος· ἐνταῦθα οὖν περὶ τῆς βίας συμπτώματος
γινομένης κενώσεως διαλέγεται· καί φησιν ὅτι ὑποχωρήματα
μέλανα· ὁποῖον αἷμα· τουτέστιν ὁποῖον [illegible]
ἀπὸ [illegible] αἷμα [illegible] ἀπὸ τοῦ αὐ-
τομάτου ἰόντα· καὶ σὺν πυρετῷ· καὶ ἄνευ πυρετοῦ
κάκιστα· καὶ ἡ αἰτία ὅτι ἀμφότερα τὰ σπλάγχνα πάσχει· ὅτε
γὰρ σπλὴν, αὐτὸς καθ' αὑτὸν τὸ ἧπαρ διὰ τοῦ σπληνός· μὴ
δυνάμενος γὰρ ὁ σπλὴν ἕλκειν τὸ τρυγῶδες τοῦ αἵματος, ὅπερ ἐστὶν
ἡ μελαγχολικὸς χυμὸς [illegible]
μένει, [illegible] τοῦτο οὖν [illegible]
καὶ μὴ δυνάμενος κατέχειν τὰ περιττά, [illegible] τὰ
[illegible] καλούμενα μέλανα· ταῦτα οὖν τὰ διαχωρή-
ματα οἷον μέλαν αἷμα· αὐτόματα διαχωρούμενα, κακά-
[illegible] σὺν φαρμάκοις, ἄμεινον· [illegible] τὸ σῶμα,
[illegible] φαρμάκου· καὶ [illegible] τῆς φύσεως· ὁμοί-
[illegible] καὶ [illegible] χρώματα [illegible]
μᾶλλον κάκιον σὺν φαρμάκοις δέ, ἄμεινον· καὶ [illegible]
[illegible] τῆς φύσεως· καὶ [illegible]
[illegible] σπλάγχνων· σὺν φαρμάκοις
ἄμεινον· ὅτι [illegible] τῆς ψυχῆς [illegible]
[illegible] καὶ πόθεν μᾶλλον ὅτι περὶ τῆς βίας συμ-
πτώματος γινομένης κενώσεως ἐνταῦθα διαλέγεται· [illegible]
[illegible] τοῦτο τὸ ὄνομα [illegible] χρόνου [illegible]
[illegible] ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀπαλλάξειν [illegible]
ποιεῖται:~ κεφάλαιον: Νόσοι μὲν ὁκόσαι ἀπὸ χολῆς [illegible]

μέλαινα

μέλαινα ἢ ἄνω ἢ κάτω ὑπέλθῃ, θανάσιμον. ὁκόσοισι
ἐκ νοσημάτων ὀξέων ἢ πολυχρονίων ἢ ἐκ τρωμάτων ἢ ἄλλως
λελεπτυσμένοισι χολὴ μέλαινα ἢ οἷον αἷμα μέλαν
ὑπέλθῃ, τῇ ὑστεραίᾳ ἀποθνήσκουσι: δυσεντερίη ἢν ἀπὸ
χολῆς μελαίνης ἄρξηται θανάσιμον:- δυσεντερία· εἰ τὸ μὲν τῆς
ἐπιχολῆς μελαίνης χολή, ζημιοῖ αὐτὴ ὡς δριμεῖα καὶ λεπτὸν
ὡς παρόξυσις, πολλῷ μᾶλλον ἐν τῷ σώματι ἡ μελαγχολία αἱρέσει
ποιήσει ὑγρῶν ὄντων καὶ ἀναθυμιάτων. μᾶλλον οὖν δι' αὐτὸ δὴ
ἀβρότητα τῆς χολῆς θανάσιμος ἡ δυσεντερία:- κζ:
Αἷμα ἄνω μὲν ὁκοῖον ἂν ᾖ, κακόν· κάτω δέ, ἀγαθόν· καὶ τὰ μέλανα
ὑποχωρέοντα κακά:- ἐξήγησις· Καὶ ἐν τῷ θαυμαστῷ περὶ
τῆς κινώσεως τῆς βίας σου ἐν τῷ ὀνόματι διαλέξασθαι· καὶ φησὶν
ὅτι αἷμα ὁποῖον ἂν ᾖ· τουτέστιν εἴτε ἀφρῶδες, εἴτε ἐρυ-
θρόν, εἴτε ξανθόν, εἴτε μέλαν ἄνωθεν διὰ στόματος κενωθέν,
κακόν ἐστι· ἢ γὰρ δὴ τὰ ἄνω μόρια κυριώτερα εἰσὶ τῶν κάτω.
καὶ ἀπὸ τοῦ ἀναφερόμενον αἷμα, ἢ διὰ ἀναστομώσεως ἀρτηρίας
ἢ διὰ ἀναβρώσεως ἢ διὰ ῥῆξιν [illegible] χυμοῦ ὑπερβαλλόντως κακόν.
κάτω δὲ ἀγαθὸν τὰ μέλανα ὑποχωρέοντα. ἢ τοιαῦτά ἐστιν.
ἢ γὰρ δὴ ἀκυρώτερα τῶν ἄνω εἰσὶ τὰ κάτω. ἀλλ' εἴτε ἀγαθὸν
ἐστὶ τὸ μέλαν ὑποχωρῆσαι. ἢ χάριν πλώσεως ὁ μελαγχολικὸς
χυμός. ἀλλ' ἢ καὶ ὥσπερ ἢ διὰ αἱμορροΐδων γίνονται. εἰ γὰρ
γὰρ τὰ μελαγχολικὰ πάθη. ὅταν τὸ κενωθὲν τοῦ ὤμου πολλῶν
ἀθροισθέντα μελαγχολικοῦ χυμοῦ καὶ κενοῦνται διὰ αἱμορροΐδων,
τοῦτο φάρμακον ἐστι. ἢ τοιαῦτα μέγιστον. καὶ τὸ οὐδαμῶς τὴν κίνησιν
κυρίων ἀγαθόν ἐστι. διὰ ταῦτα δ' ἀμφότερα. τοῦτο [illegible] λόγῳ πο-
λλάκις ὑδερικὰ [illegible] γάλα [illegible]:- κη: Ἢν ὑπὸ δυσεντερίης
ἐχομένῳ, οἷον σάρκες ὑποχωρήσωσι, θανάσιμον:-

Νῦν

μω περὶ δὲ τοῦ ἀρχομένου εἶπεν· εἰ δὲ τὸ μέλαν ἔνθα ἔλεγε δυσεντερί
ην ἀπὸ χολῆς μελαίνης ἄρξηται, θανάσιμον· εἰ καὶ σημεῖ
α ταῦτα ἐπὶ μελανώδη πρῶτον· εἰ δὲ ξύσματα τὰ ξύσματα ὅσα δὴ δι
αχωρήματα· ἐνταῦθα περὶ τῆς ἤδη συμπληρωθείσης
δυσεντερίας διαλέγεται· καὶ ταύτης σημεῖον ὁ ὑποχωρεῖσθαι
ξύσματα· καὶ θανάσιμον· διὰ τὸ καὶ δηλοῦσθαι τὸ
τηρεῖ καὶ [illegible] ἤδη γίνεσθαι αὐτὴν ἤτοι κάκωσιν· μὲν τεταρ
λωθῆναι αὐτῆς τῆς οὐσίας τῶν ἐντέρων πεπονθυίας :—
κα Ὁκόσοισιν ἐν πυρετοῖσιν αἱμορραγέει πλῆθος ὁκοθενοῦν
ἐν τῇσιν ἀναλήψεσι, τουτέοισι κοιλίαι καθυγραίνονται :
κε ὁκο ὁκόσοισι χολώδεα τὰ διαχωρήματα· κωφώσιος γινομένης παύ
εται· καὶ ὁκόσοισι κώφωσις χολωδέων γινομένων παύ
εται :— ἐξήγησις Κώφωσιν λέγει ἐνταῦθα οὐ τὴν μόνιμον·
ἀλλὰ τὴν γινομένην ἀπὸ ξανθῆς χολῆς φορᾶς· φησὶν οὖν
ὅτι οἷς χολώδεα τὰ διαχωρήματα κωφώσεως ἐπιγι
νομένης παύονται· καὶ οἷς κώφωσις χολωδέων γινομένων παύ
ονται· αἰτία ὅτι ἡ χολώδης ὕλη ἢ πρὸς τὰ χολώδη
τὰ διαχωρήματα μετέρχεται ἀπὸ τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω· ἤτοι
κώφωσιν ποιεῖ· τοὺς ἀκουστικοὺς πόρους καταλαβοῦσα
καὶ ἐμφράξασα· καὶ διὰ τοῦτο τὰ χολώδη ὑποχωρή
ματα παύεται· πάλιν οἷς ἐστὶ κώφωσις ἐπιγινομένων
χολώδη τὰ διαχωρήματα· παύεται τῆς ὕλης κάτω
ἄνωθεν ἐπὶ τὰ κάτω χωρούσης· τὸ λογικὸν τῆς μεταστά
σεως τῆς χολώδους διαχωρήματα παύεται ἡ κώφωσις· ἐπὶ κω
φώσεως τὰ προειρημένα διαχωρήματα παύει :—
κστ Ὁκόσοισιν ἐν πυρετοῖσιν ἑκταίοισιν ἐοῦσι ῥίγεα γίνεται, δύσ
κριτα :— ἐξήγησις ῥῖγος λέγει περίψυξιν τοῦ σώματος·
μετὰ

μὴ ἀκολουθοῦντος τοῦ ὁμοίου τρόπου ὧν· καὶ ὁ μὲν ἀκόλουθος γίνεται
διὰ τὴν ἔξιν τῶν μοχθηρῶν δακνομένων τῶν μορίων· ὁ δὲ ψύξις διὰ τὸ
δραπετεύειν εἰς τὸ βάθος τὸ ἔμφυτον θερμόν· ἔστι μὲν οὖν ὁ
ῥῖγος, σύμπτωμα κρίσεως· καὶ ἀπαλλαξις τοῦ πυρετοῦ· καθ᾽
ὅτι ἐκείνῳ τῷ ὑπὸ καύσου ἐχομένῳ ῥίγους ἐπιγενομένου, λύσις
ἀλλ᾽ ἐὰν μὴ ἀπείη καὶ ἡ ἀθροῖσις ἡμέρα κρίσιμος· φησὶ τὸ ὅτι δὲ,
κακόκριτον τὸ τοιοῦτον διὸ κρίνονται οὖν ἢ τοι διὸ βλυτά·
τὰ ὠκέα ἐν τοῖς πυρετοῖς γινόμενα ῥίγη· διὰ τὴν ἀκρίσιμον
ἡμέραν· φωσθεῖσα αὐτή, ἵνα καὶ ὦ κρίνηται· εἰ τὸ ἔρημον ὅτι ἡ ἕκτη
ἡμέρα ἐστὶν ὁ τύραννος ὡς ὁ βασιλεύς:- κθ Ὁκόσοισι παρο
ξυνομένοισι γίγνονται ἣν ἂν ὥρην ἀφῇ ὁ πυρετὸς, ἐς τὴν αὔριον
λάβῃ, δύσκριτα:- ἐξήγησις Ὁ μὲν ἀφορισμὸς, διδάσκει περὶ
κόστασιμους μὲν γινωσκομένων· καὶ ὁ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν·
ὅτι ἐὰν παροξυσμὸς κατὰ τὴν ὥραν ἣν ἀφῇ ὁ πυρετὸς
τοῦ καθημερινοῦ, πάλιν τὴν ἑξῆς λάβῃ τὴν ὥραν ἐκείνην ἣν πρὸ
αὐτοῦ φασὶ τῶν πρῶτον ἡμερῶν δυσκρίτα· τουτέστι μακρὸν
μέλλει τὸ νόσημα· καὶ ἡ αἰτία ὅτι σημεῖον ἐστι τοῦ τὸν παροξυσμὸν
αἴτιον· ὅτε τὴν ἀσφαλῆ τὴν τὸν χυμὸν ἐκεῖ φυλάξεται τάξιν καὶ
περίοδον:- λ Τοῖσι κοπιώδεσιν ἐν τοῖσι
πυρετοῖσι κατ᾽ ἄρθρα καὶ παρὰ τὰς γνάθους μάλιστα
ἀποστάσιες γίγνονται:- ἐξήγησις Ὁ κόπος διττός·
ὁ μὲν ἀπὸ κινήσεως φανερᾶς· ὁ δὲ αὐτόματος· ἐὰν οὖν
τὶς κόπος φανερῶς ἀπὸ τῆς ἔξωθεν κινήσεως ἐπιγένηται ἐν
πυρετοῖς, ἐν τοῖς ἄρθροις καὶ παρὰ τὰς γνάθους αἱ ἀποστά-
σεις γίνονται· καὶ ἐν τοῖς ἄρθροις μέν, διότι εὐρυχωρα ὄντα
θερμαίνονται καὶ τὴν θερμότητα ἔχει πολλὴν τὴν ὕλην· ἐν δὲ
καὶ λεπτότερα τὴν ὕλην ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀναφέρομεν·

περὶ τὰς γνάθους σφίγγεται· διὰ τὸ γὰρ μὴ αὐτοὺς πάνυ ἀσθε-
νεῖν καὶ μὴ δύνασθαι ἀποδιώξασθαι φορὰ ἐς ἕτερα μόρια τὸ τοιοῦτον
χυμόν. καὶ ἐπὶ τοῖς αὐχμάτοις κόποισι ἐν πυρετοῖσι δὲ αὐ-
γίνονται διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. καὶ μάλιστα ὅτε τὰ αὐχήματα
κόποις διὰ πλῆθος λέγει. ἔστι οὖν ἐπαμφοτερίζων ὁ κόπος
ὁ λόγος ὁ λ' τῷ ἱπποκράτῃ:- κείμενον· Ὁκόσοισι δὲ ἀνιστα-
μένοισιν ἐκ τῶν νούσων τι πονέσῃ, ἐνταῦθα ἀποστάσιες
γίνονται:· ἐξήγησις· Τὸ λεγόμενον τοιοῦτόν ἐστιν· οἱ ἀνα-
κομιζόμενοι ἐκ τῶν νόσων μετὰ τὸ δὲ ξαφνῆ τὴν κρίσιν, ἀλλ'
ἔχοντες τὰ περιττὰ ἐγκαταλελειμμένα· ἐὰν ὀδυνηθῶσι
τι μόριον, ἐκεῖσε κατασκήπτειν τὰ ἀποστήματα· ἐκεῖσε δὲ παρ',
ἐν τοῖς ἄρθροις καὶ περὶ τὰς γνάθους. ἡ γὰρ ὀδύνη προσξε-
ταρ... ματα· ἀλλ' ἐκεῖσε διὰ τὴν ἔμπροσθεν εἰρημένην αἰτίαν.
πόνον δὲ ἀκουστέον· ἢ τὴν σφοδρὰν κίνησιν· ἢ τὴν βλάβην:-
κδ' Α Ἀτὰρ ἢν καὶ προπεπονηκός τι ᾖ, πρὸ τοῦ νοσέειν ἐνταῦ-
θα στηρίζει ἡ νοῦσος:- ἐξήγησις· Οἱ μὲν ἐπὶ τοῦτο δι' ὅ-
λου ἀφορισμοῦ· ὁ μὲν γὰρ οὐ καὶ ἐπὶ χεῖν ἐν τοῖς κόποις δὲ
πυρετοῖς περὶ τῶν ἐν τοῖς νόσοισι κόποις διηγεῖτο· ὁ δὲ
μετὰ τοῦ περὶ τῶν ἀναλήψεσιν. οὗτος δὲ περὶ τῶν προηγη-
σαμένης τῆς νόσου κόπων. φησὶ γοῦν· ἀτὰρ ἢν καὶ προπονηκὸς
τι ᾖ πρὸ τῆς νόσου, ἐν ταύτῃ στηρίζει ἡ νοῦσος. τουτέστιν ἐὰν
πρὸ τῆς νόσου ὀδυνηθῇ τὰ ἄρθρα, ἐκεῖ γίνεσθαι τὴν ἀπόστασιν
καὶ ἡ ποιότης κατὰ τὰ ἀπόστασιν γίνεσθαι τὴν κρίσιν. ἐστήρι-
ξεν γὰρ τὸ πάθος τῆς νόσου:- κείμενον· Ἢν ὑπὸ πυρετοῦ
ἐχομένῳ, οἰδήματος μὴ ἐόντος ἐν τῇ φάρυγγι, πνὶξ ἐξ-
αίφνης ἐπιστῇ, θανάσιμον:- ἐξήγησις· Σαφὴς ἐστὶν
ὁ παρὼν ἀφορισμός. καὶ περὶ κυνάγχης διαλέγεται.

κη

καὶ φησὶν ὅτι ἐὰν ὑπὸ πυρετοῦ ἐχομένῳ οἰδήματος μὴ ἐ-
όντος ἐν τῇ φάρυγγι πνὶξ ἐξαίφνης ἐπιφανῇ, θανάσιμον
ἐστι. διατί; ὅτι γὰρ μὴ φαίνεται τὸ πάθος αἰσθητῶς ἐν τῷ τρα-
χήλῳ, γίνεται δὲ πνὶξ βιαίως τοιῶσδε. τῆς τραχείας ἀρτηρί-
ας ἔσω φλεγμαινούσης ἐν τοῖς παραπτίοις αὐτῆς, καὶ ἐκ τοῦ
ἐκφράττοντος τὸν ἀέρα καὶ εἴσοδον τῷ πνεύματι. καὶ διὰ τοῦτο
θανάσιμον τὸ πάθος. ἀλλ' ἔτι ὅτι πυρετὸς ὑπόκειται
καὶ τὸ βάθος ζέον. τὸ γὰρ ἐγκαῦμα ψύξεως χρήζοντος ἀπὸ
τοῦ ἔξωθεν ἀέρος. ἀδυνάτου δὲ τούτου γίνεσθαι διὰ τὴν
πνίγα. καὶ διὰ τοῦτο θανάσιμον:- κεφάλαιον μγ'. Ἢν ὑπὸ πυρετοῦ
» ἐχομένῳ ὁ τράχηλος ἐξαίφνης ἐπιστραφῇ, καὶ μόλις καταπίνειν
» δύνηται, οἰδήματος μὴ ἐόντος ἐν τῷ τραχήλῳ, θανάσιμον:-
Ὁ τράχηλος διαστρέφεται ποτὲ μὲν εἴσω ἐπὶ τὸ βάθος. καὶ καλεῖται
λόρδωσις. ποτὲ δὲ ἔξω καὶ καλεῖται κύρτωσις. ποτὲ δὲ εἰς
τὰ δεξιὰ καὶ εἰς τὰ ἀριστερὰ καὶ καλεῖται σκολίωσις. γίνεται
δὲ καὶ τοῦτο τὸ πάθος ὃ καὶ εἶδος κυνάγχης ἐστί. ἡ πρ-
[illegible] πονοῦμεν. καὶ [illegible]
μὲν, ἐπὶ τὸ [illegible]
φυμάτων ὄντων. ἐὰν οὖν ῥᾴδια καθεσθῶσιν οἱ τοῦ προμάχου
ἔνδοθεν μύες. τότε πρόμαχον φλεγμαίνουσι. καὶ φλεγμαί-
νοντες διαστρέφουσι τὸν τράχηλον κατὰ λόρδωσιν. ἢ καὶ
αὐτοὺς τοὺς σπονδύλους πρὸς ἑαυτούς. τοῦ οὖν ἤκο-
ντος, ἐὰν ἤκονται οἱ σπόνδυλοι καὶ ἀμφότεροι [illegible]
μένουσι τῶν φλεγμονῶν. καὶ ἀποθλίβεται ὁ οἰσοφάγος.
ἐκ δὲ τοῦ οἰσοφάγου καὶ ἡ τραχεῖα ἀρτηρία. ὥστε καὶ δύνασθαι
καταπίνειν τὸν ἄνθρωπον. κἂν ἐντεῦθεν πνίγεται καὶ θάνατος ἐπιγί-
νεται. [illegible] ὅτι τῆς φλεγμονῆς. ἀλλ' ὥστε

εἰ ὅτι

ὅτι πυρετοῦ ὑποκειμένου· καὶ τοιοῦτος ἐστὶ τῇ ξηρότητι αὐτοῦ
καὶ διαφορεῖται τοῦ βραχύλου ἀποδείκνυσθαι ὁ πόρος καὶ ὁ
λέθριον:— κείμενον ἱδρῶτες πυρεταίνοντι ἢν ἄρξωνται
ἀγαθοὶ τριταῖοι, καὶ πεμπταῖοι· καὶ ἑβδομαῖοι καὶ
ἐνναταῖοι· καὶ ἑνδεκαταῖοι· καὶ τεσσαρεσκαιδεκαταῖοι·
[καὶ ἑπτακαιδεκαταῖοι] καὶ μιῇ καὶ εἰκοστῇ, καὶ τριακοστῇ πρώτῃ· οὗτοι γὰρ οἱ ἱδρῶτες, τὰς νόσους
κρίνουσιν· οἱ δὲ μὴ οὕτω γιγνόμενοι, πόνον σημαίνουσι
[καὶ τετάρτῃ πρώτῃ] καὶ μῆκος νόσου· καὶ ὑποτροπιασμούς:— ἐξήγησις Π διὰ τί κρι-
σιμώτεροί εἰσι τῶν ἱδρώτων διαλλάσσουσιν οἱ ὑπο-
καὶ περὶ ὀξέων νοσημάτων· καὶ φησὶν ἱδρῶτες πυρε-
ταίνοντι ὀξέως ἢν ἄρξωνται ἀγαθοί· τουτέστι κρίσιμοι· διὰ τί
καὶ πεμπταῖοι καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ ἡ αἰτία ὅτι τὰ κρί-
σιμα σημαίνει καὶ συμπτώματα τὰ κρίσιμα ἡμέρας
ἄρχεσθαι δεῖ· ἐν ταύταις τὰ ἐπιφαινόμενα, θάνατον
κρίνουσι· τὰ δὲ μὴ ἐν ταύταις, μῆκος νόσου καὶ πόνον
σημαίνουσι· συγκοπὰς δι᾽ ἃ βλάβην γίνονται· ὅτι ὅπου
ὀξέων νοσημάτων ὁ λόγος ὑπάρχει· τῶν ἱππο κράτη,
δῆλον ἐκ τοῦ φησὶν τοὺς ἱδρῶτας ἀγαθοὺς εἶναι ἐν τρίτῃ
καὶ πέμπτῃ ἐπιφαινομένους· τὰ γὰρ ὀξέα τὰ συνοχῇ ἱδρῶσι κρί-
νονται τοῖς περιττοῖς ἡμέραις· μᾶλλον ἢ κρισίν ἀλ-
λ᾽ ὥστε ὅτι τὰ ὀξέα συνοχῇ ἱδρῶσι κρίνονται· τὰ δὲ χρόνια
οὐδὲ δι᾽ ἱδρῶτος ἀσφαλῶς λύεσθαι· ἀλλ᾽ ἢ κατὰ σύμ-
πεψιν ἢ δι᾽ ἀποστημάτων· περὶ δὲ τοὺς λέγοντας ὅτι καὶ
οἱ σύνοχοι πυρετοὶ ὀξεῖς εἰσὶ καὶ ἐν τετάρτῃ κρίνονται·
διὰ τί μὴ ἐμνήσθη καὶ ταύτης ἱπποκράτης· λέγομεν
ὅτι οἱ σύνοχοι, δι᾽ αἱμορραγίας κρίνονται· οὐ δι᾽ ἱδρώτων· ἐν τοῖς
δὲ περὶ ἱδρώτων ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῷ· διὰ τοῦτο, οὐκ ἐ-
μνήσθη

μηκύνθη καὶ αὐτός :- κείμενον· Οἱ ψυχροὶ ἱδρῶτες σὺν μὲν ὀξεῖ πυρετῷ γινόμενοι θάνατον σημαίνουσι· σὺν πρηϋτέρῳ δὲ μῆκος νούσου
…μονῆς πυρετοῖσι· τοῦ χυμοῦ ψυχροῦ ὄντος· καὶ μὴ
νικωμένης τῆς ψύξεως αὐτοῦ ὑπὸ τῆς πολλῆς θερμασίας οἱ
τοιοῦτοι καὶ ὀλέθριοί εἰσιν :- ἐξήγησις· Ἐν τοῖς τοιούτοις
νοσήμασι τοῖς τελευτῶσιν ἐν τοῖς ὀξέσι, καὶ ὡς σημεῖον ἐστὶν αὐτοῖς
ἐστὶ μέγιστον· ἐπειδὴ μὴ θερμανθεὶς ὁ τοιοῦτος χυμὸς μή-
τε ὑπὸ τῆς κατὰ φύσιν θερμασίας, μήτε ὑπὸ τῆς
παρὰ φύσιν, δηλοῦται πάντως χρόνου πρὸς τὸ πεφθῆναι
ὅτι νόσημα φθορᾶς χρόνου οὐκ ἐκτείνεται ὀξέος ὄντος τοῦ πυρετοῦ.
Κατὰ τὸ ἀναγκαῖον γίνεται θάνατος· σὺν αὐτῷ ὀξεῖ θανάσιμον.
ὅτι παρακαλοῦ… τὴν δύναμιν· ἤδη δὲ … καὶ πῶς
γίνεται ὑπὸ τοῦ τοιούτου χυμοῦ ὁ ὀξὺς πυρετός, λεγόμενος
πολλάκις καὶ ὠμὸς χυμὸς … δυνατὸν ποιῆσαι ὀξὺν
πυρετὸν τὸν ψυχρὸν χυμόν, … καὶ ἀναλυ-
όμενος ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ καὶ χεόμενος, ποιεῖ ἱδρῶτα· ψυχρὸν
δὲ διὰ τὸ μὴ ἀναφθῆναι ὑπὸ τῆς θερμασίας· καὶ τοῦτο
φανερὸν … ὁ γὰρ ἥλιος καταλάμπων αὐτὸν
ἀναλύει· οὐκ … καὶ τὸ ἀπορρέον θάλπει· … τὸν
ὀξὺν πυρετὸν … ψυχρὸς ἱδρὼς θανάσιμον. σὺν
πρηϋτέρῳ, μῆκος νόσου σημαίνει· χρόνῳ δὲ
πλείονι τῆς φύσεως δυνάμεως τὸ πλῆθος τοῦ χυμοῦ ἐκπέττεται :-
Καὶ ὅκου ἔνι τοῦ σώματος ἱδρώς, ἐνταῦθα φράζει τὴν νοῦσον :-
[illegible] ὕλη … καὶ μέρος … χυμῶν … ἱδρῶ-
τα ποιεῖ ἐν τῷ πάσχοντι μορίῳ :- κείμενον· Καὶ ὅκου ἔνι τοῦ σώ-
ματος θερμὸν ἢ ψυχρόν, ἐνταῦθα ἡ νοῦσος :- ἐξήγησις· Καὶ ἐν τῷ θα-
… παρὰ … μορίων τοῦ σώματος ἢ θερμότης ἢ
ψύξις γίνεται· τυχὸν … τοῦ κατὰ φύσιν θερμοῦ ψυχρότερον.

καὶ μῆκος· … σημαίνουσι·

γνώμη· ἢ πάλιν θερμότητα τοῦ κατὰ φύσιν θερμοῦ, ὡς καὶ ὁ ἰατρός.
δηλοῖ ὅτι τοῦ κατὰ φύσιν ἐξέστη καὶ παρὰ φύσιν διάκειται :-
κ Αἱ ὅκου ἐν ὅλῳ τῷ σώματι μεταβολαί· καὶ ἢν τὸ σῶμα
καταψύχηται ἢ αὖθις θερμαίνηται· ἢ χρῶμα ἕτερον
ἐξ ἑτέρου μεταβάλληται, μῆκος νόσου σημαίνει:- ἐξή Ἐπειδὴ ἡ
πολλὴ μεταβολὴ τῆς τοῦ σώματος κράσεως, μῆκος νόσου
σημαίνει, ὅ ποτε ψύχεσθαι καὶ αὖθις θερμαίνεσθαι τὸ
σῶμα, ὥσπερ καὶ σύνθετος διὰ κρασίαν, πολλῷ πλέον
μῆκος νόσου σημαίνει· μηδ' ἰσχύσαι τὸ αἴτιον τῶν διαθέσεων,
ἡ φύσις καὶ ἀναγκάζεσθαι· ποτὲ μὲν ταύτῃ προσέχειν τῇ
διαθέσει· ποτὲ δὲ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ μάχεσθαι ἢ ἑτέρᾳ ἀντεξάγεσθαι·
ὥστε διὰ τοῦτο μῆκος αὔξεσθαι τὸ νόσημα· τοῦ δὲ ποτὲ
ψύχεσθαι ποτὲ δὲ θερμαίνεσθαι, σημεῖον τὰ χρώματα·
τοῦ τῶν δραστικῶν ποιοτήτων (πόνου):- κείμενον Ἱδρὼς πολὺς
» ἐξ ὕπνου γενόμενος ἄνευ φανερῆς αἰτίης γινόμενος· τὸ σῶμα σημαίνει
» ὅτι πλείονι τροφῇ χρέεται· ἢν δὲ τροφὴν μὴ λαμβάνοντι
» τοῦτο γίνηται, σημαίνει ὅτι κενώσιος δεῖται:- ἐξήγησις
Κατὰ διὸ ὅπου γίνονται πολλοὶ ἱδρῶτες ἐξ ὕπνου· ἢ τὸ
διὰ πολλὴν τροφήν, ἢ διὰ περιττώματα. ἐὰν οὖν ἄνευ
τινος αἰτίας φανερᾶς ἐξ ὕπνου γίνηται ἱδρὼς πολύς, τύχῃ
μὲν ὅτι ἀπ' αὐτὸ κατὰ σχῆμα, σημαίνει ὅτι πλείονι
τροφῇ χρῆται τὸ σῶμα· καὶ γὰρ αἱ τροφαὶ μάλιστα αἱ θερ-
θερμαίνουσι τὰς ὕλας καὶ λεπτύνουσι· καὶ ἀποδιώ-
κουσιν αὐτάς, ... καὶ ἱδρῶτα ποιοῦσιν· ἐὰν
δὲ τροφὴν μὴ λαμβάνων ἐξ ὕπνου πολλὰ ἱδρώσῃ, τοῦτο ση-
μαίνει, ὅτι πλῆθος ἐστὶν ὑγρῶν περιττωμάτων· ὅπερ πλῆ-
κενώσεως δεῖται. διὰ τί δὲ εἶπεν ἐξ ὕπνου· ὅτι ἐν τοῖς ὕπνοις
ἐνεργοῦσι

ἐνεργοῦσι περὶ αὐτὰς αἱ φύσεις κινούμεναι· καὶ τὸ πέρας ἄχρι
ἀπὸ τῶν χρησμῶν διαλείπεσθαι :– κείμενον· Ἱδρὼς πολὺς
ψυχρὸς καὶ θερμὸς ἀεὶ ῥέων, ὁ ψυχρὸς πλείω· ὁ δὲ θερμὸς
ἥσσω νοῦσον σημαίνει :– ἐξήγησις· Σημεῖον καὶ τοῦτο
ὁ ἀφορισμός· καὶ περὶ ἱδρώτων διαλέγεται· ὁ μὲν θερμὸς
βραχυχρόνιον ὅμως σημαίνει καιρόν· διὰ τὸ διαφορεῖν
τῆς ὕλης· ἤτοι ἐστὶν ἐξανθεῖ· ἢ καὶ τὰς κινήσεις ῥᾳ-
δίως ἐργάζεσθαι· ὁ ψυχρὸς δὲ ἱδρώς, μακροχρόνιον δηλοῖ τὸ
νόσημα· διὰ τὸ πάχος τῆς ὕλης καὶ τὸ δυσδιαφόρητον.
ὅτε μὲν κεχωρισμένοι οὗτοι σημαίνουσιν· ὅταν δὲ μεμιγμένοι
φανῶσι πρὸς τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον· εἰ μὲν ὁ θερμὸς ἐπικρατεῖ,
βραχυχρόνιον τὸ νόσημα· εἰ δὲ ὁ ψυχρὸς ἱδρώς, μακροχρό-
νιον ἔσται· καὶ ἡ αἰτία φανερά· ἴσως δὲ ὅτι δι' αὐτῶν ἀ-
ῥρωστεῖν, τὴν περὶ μονομερῶς ἐν τοῦ ἱδρῶτος ἐδήλωσεν :– κϛ
Οἱ πυρετοὶ ὁκόσοι μὴ διαλείποντες διὰ τρίτης ἰσχυρότεροι
γίνονται, ἐπικίνδυνοι· ὅτῳ δ' ἂν τρόπῳ διαλείπωσι,
σημαίνει, ὅτι ἀκίνδυνοι :– ἐξήγησις· Ἐνταῦθα περὶ συνεχῶν
πυρετῶν διαλέγεται· δηλοῖ τὸ ἐπίπαν αὐτῶν, ὁκόσοι μὴ δια-
λείποντες ἀλλὰ καὶ συνεχεῖς ὄντες τῶν καυσωδῶν· καὶ
τὰ τοιαῦτα πάλιν δηλονότι τὰ ἐπίπαν αὐτῶν διὰ τρίτης ἰσχυρότεροι
γίνονται· τουτέστιν ὁ τρίτος παροξυσμὸς ἰσχυρότερος σφοδρότερον
φανῇ· ἐπικίνδυνοί εἰσι καὶ ἡ αἰτία· ὅτι ἐπίδοσιν κινεῖται πάθος
ὕλης· καὶ ἀναθυμίασιν ἀναδιδομένης· ἀλλὰ μὲν καὶ ὅτι ἐγκαι-
ρος ἐπιδόσει ὁ παροξυσμός ἐστι· ὁ τηνικαῦτα διὰ τὴν συνέχει-
αν παροξυσμῶν· ὥστε καὶ ὅτι σημαίνουσι κύριον μόριον
φλεγμαίνειν ἢ τοῦ χολώδους πλεονάζειν ἢ [illegible]· ἀλλ' ἐκεῖνο καὶ σημαί-
νειν πολλῶν ἐν τοῖς ἀγγείοις εἶναι δηλοῦσι· διὰ ταῦτα

μεν

ϙ

μὲν οὖν τὴν αἰτίαν· οἱ μὲν διαλείποντες δὲ χολώδεις εἰσὶ πυρετοί, οἱ δὲ ἡμι-
δύνοι· οἱ μέντοι διαλείποντες χολώδεις εἰσί, καὶ ἐνδιδόασι, διὰ
τὰς ἐναντίας αἰτίας· διαλείποντες δὲ ἀκουστόν, καὶ τὴν τελείαν
ἀπυρεξίαν ἀλλὰ τὴν ἡμιαπυρεξίαν:- κθ μγ Ὁκόσοισι
πυρετοὶ μακροὶ τουτέοισι φύματα ἐς τὰ ἄρθρα ἢ πόνοι
ἐγγίνονται:- [illegible] Πυρετοὶ μακροὶ γίνονται διὰ παχ-
ύλης· ἐπὶ τῶν τοιούτων πυρετῶν καὶ κατὰ ἀπόστασιν ἡ
κρίσις γίνεται ὥσπερ τοῖς ὀξέσι δι᾽ ἱδρώτων διὰ τὸ ἀ-
διαφόρητον τῆς ὕλης. αἱ οὖν ἀποστάσεις τοῖς χρονί-
νοσήμασιν εἰς τὰ ἄρθρα γίνονται διὰ τὴν ψυχρότη-
τα διὰ τὴν θερμασίαν τῶν ἄρθρων· προσεξεταστέον
ταύτης δὲ περὶ τὴν αἰτίαν. ἄξιον καὶ πόνοι ἤτοι
ὀδυνῶνται τοῖς ἄρθροις γίνονται. ὅτε μὲν [illegible] τὰ
ἄρθρα· πόρρω μᾶλλον [illegible] τῆς αὐτῶν δυνάμεως
ῥίπτουσιν ἐπὶ τὸ δέρμα τοὺς χυμούς· κἂν ταῦτα συμ-
βαίνει γίνεσθαι:- κθ μδ :: Ἢν πόνοι ἐκ πυρετῶν γί-
νονται, οὗτοι σιτίοισι πλείοσι χρέωνται:- κθ με Θ μὲν ἀφο-
ρισμὸς περὶ τῶν ἀναλογιζομένων ἐκ νόσου. λέγει ὅτι
ὅσοις μετὰ τὸ ἀπαλλαγῆναι τοῦ νοσήματος συμβαίνει
γίνεσθαι φύματα ἢ πόνους περὶ τὰ ἄρθρα. ἐπὶ πολὺ
οὗτοι πλῆθος σιτίων χρῶνται. καὶ ἡ αἰτία ὅτι πρὸς
ἀναλογίαν τῆς δυνάμεως αὐτῶν, κέχρηνται τῇ τροφῇ
κἂν ἀπέπτουσι· καὶ περιττωμάτων ἀθροιζομένων περὶ τὰ
ἄρθρα ὡς ἀσθενεστέρων γίνονται ἀποστάσεις.
καὶ ἐκτὸς πόνοι· ἢ ἐπὶ τὸ δέρμα καλούμενα φύματα:-
κθ Η Ἢν ῥῖγος ἐπιπίπτῃ πυρετῷ μὴ διαλείποντι ἤδη ἀσθενεῖ
ὄντι, θανάσιμον:- [illegible] Θ Ἐνταῦθα περὶ συνόχων
πυρετῶν

∴ ὁκόσοισιν ἐκ πυρετῶν φύματα ἢ ἐς τὰ ἄρθρα πόνοι

πυρετῷ σημαίνεται ὁ λόγος αὐτῷ ἐστιν· κατὰ τοὺς ἐρρωμένους πυ-
ρετοὺς καὶ διαλείποντας. ἐὰν οὖν συνεχεῖ πυρετῷ ῥῖγος ἐπι-
πίπτῃ, τουτέστιν ἐπὶ μακρὸν ἄχρι πολλοῦ χρόνου φοβεῖσθαι δεῖ· ὁ ῥῖγος
ἐπιπαθὲς ὂν ὡς οὔσης τῆς δυνάμεως, θανάσιμον. ὅτι
ἐπὶ τῷ ῥίγει, ἢ κινοῦνται τὰ περὶ τὴν ... ἢ οὐ κινοῦνται· καὶ εἰ μὲν
κινοῦνται, πλέον καταλύεται ἡ δύναμις, διὰ τῆς κινήσεως.
εἰ δὲ οὐ κινοῦνται, δηλοῦνται παντελῶς ἀσθενὴς εἶναι ἡ δύ-
ναμις. καὶ διὰ τοῦτο, ὁ λέγεται· ἀλλ' ὅτε ὅταν κινοῦνται
τὰ περὶ τὴν ... ὁ πυρετὸς ... δηλοῦται περὶ ...
χυμῶν· εἰ δὲ μὴ κινοῦνται, δηλοῦται παρὰ ... εἶναι ἡ δύ-
ναμις. ... θανάσιμον:- κεφάλαιον· Αἱ ἀποχρέ-
» μψιες αἱ ἐν τοῖσι πυρετοῖσι μὴ διαλείπουσιν αἱ πελι-
» δναὶ καὶ αἱματώδεες καὶ δυσώδεες καὶ χολώδεες πᾶσαι
» κακαί· ἀποχωρέουσαι δὲ καλῶς ἀγαθαὶ καὶ κατὰ τὴν δι-
» αχώρησιν καὶ κατὰ τὰ οὖρα· ἢν δὲ μή τι τῶν ξυμφε-
» ρόντων ἐκκρίνηται διὰ τῶν τόπων τούτων, κακόν:- ἐξήγησις· Ὁ περὶ τῶν
ἀφορισμὸς ... ἀποδόσιν ... μοχθηρῶν χρημάτων ποιεῖται διά-
γνωσιν. λέγει τοῦτο ὅτι τὰ κινούμενα ἀπὸ τοῦ σώματος μοχθηρὰ
ἐν συνεχεῖ πυρετῷ ὄντος· ἢ διὰ τοῦ πτυόμενος· ἢ διὰ οὔρων· ἢ διὰ
ὑποχωρημάτων. ἐὰν καὶ παρ' ... ἐκκρίνωσιν, ὀλέθρια εἶναι.
λόγῳ τὸ σύμπτωμα τοῦ καὶ ... φύσει ἐκκινοῦνται.
... ἐκκρίνωσιν, ἀγαθαί εἰσιν ὡς ... φύσει ἐκκρί-
νονται. καὶ ... σύμπτωμά ἐστι. αἱ μὲν οὖν πελιδναὶ ἀπο-
χρέμψιες, τουτέστιν αἱ καθ' ... αἱ δὲ ... ἐκ
... περὶ ... γινόμεναι, μέχρι ... σημαί-
νουσιν. αἱ ... αἱματώδεις, διὰ ... αἱ δυσώ-
δεις, σηπεδόνα· καὶ αἱ χολώδεις, χολὴν ἄκρατον· κατὰ ...

τὸ ὅσον μὲν ἐστὶ ὑγρὸν τὰ διαχωρήματα ἐκκρίνεται, καὶ καίεσθαι
αἱ διαχωρήσεις. ὃ δὲ μὴ ἀποκρίνεται ὅσον, αἴτιον διατόμου
κωλύεται μὲν ὑγρὸν τὰ διαχωρήματα, ἀλλὰ καίεσθαι τὸ κενὸν
ἔσω τοῦ καὶ ἐκκρίνεσθαι ταῦτα ἢ ἀφρώδη. ἢ ἀφρώδη
οὖν καὶ [illegible] ἢ διὸ ἀφρώδη. ἀλλὰ μὲν καὶ ἢ τοῦ καιομένου
κρᾶσις καὶ ἢ τοῦ νοσήματος ἰδέα. καὶ ὥρα καὶ χώρα.
ὅτι ἐστὶ τοῦτο καὶ τοῦ ἀφρισμοῦ παραμένοντος τοῦ
ὅτι ἐὰν μὴ τοῦτο τῶν ξυμφερόντων διαφόρματος ἢ ὑγρῶν
ἢ διαχωρημάτων κενούμενα καὶ [illegible]:- κεφ. μζ' Ἐν τοῖσι
μὴ διαλείπουσι πυρετοῖσιν· ἢν τὰ μὲν ἔξω ψυχρὰ ᾖ, τὰ
δὲ ἔσω καίηται καὶ δίψαν ἔχῃ, θανάσιμον:- ἐξήγησις
Περὶ τῶν συνεχῶν πυρετῶν καὶ μὴ διαλειπόντων φησὶν ὅτι ἐν
τοῖς μὴ διαλείπουσι πυρετοῖς· ἢν τὰ μὲν ἔξω ψυχρὰ ᾖ
τὰ δὲ ἔσω καίηται καὶ δίψαν ἔχῃ, θανάσιμον. δηλοῖ
τὸ φλεγμονὴν ἐμφαίνεσθαι σπλάγχνου ἢ [illegible]. ὅπου
ἡ φύσις πρόνοιαν ποιεῖται τοῦ πάσχοντος μορίου, [illegible]
[illegible] ὥστε μὴ [illegible] τοῦ ἐμφύτου θερμοῦ. καὶ τὰ
ἔξω ψύχεσθαι. τὰ ἔνδον καίεσθαι. διὰ [illegible] ἀξιόλογον
φλεγμονὴν τοῦ σπλάγχνου, ἢ τοῦ [illegible], ὁ θάνατος
ἕπεται. ὅτι δὲ καὶ ἀξιόλογος ἡ φλεγμονή ἐστιν ἡ δίψα δηλοῖ:-
κη' Ἐν τοῖσι μὴ διαλείπουσι πυρετοῖσιν· ἢν χεῖλος, ἢ ὀφρὺς,
ἢ ὀφθαλμ. ἢ ῥὶς διαστραφῇ, ἢν μὴ βλέπῃ, ἢν μὴ ἀκούῃ, ἤδη
ἀσθενέος ἐόντος τοῦ σώματος, ὅ τι ἂν τουτέων γένηται,
ἐγγὺς ὁ θάνατος:- ἐξήγησις Ἐν τῷ πυρετῷ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] συλλαμβάνει
ἀπὸ τῶν ψυχικῶν δυνάμεων. ἤτοι κινητικῶν καὶ
αἰσθητικῶν. φησὶν οὖν. ἐν συνεχέσι πυρετοῖς ἐὰν ταῦτα τὰ
τὰ πάθη

τὰ παραφαινόμενα ἀθλίου ὄντος τοῦ κάμνοντος· ἔστιν ὁ θάνατος
δηλοῦται· τὸ ἀμαυρὸν τοῦ ὄμματος καὶ φλεγμονῶδες τοῦ ἐγκε-
φάλου· ἤ τις καὶ τὴν τῶν ξηρότητα σπασμῶν ἐργάσατο·
ἀπὸ γὰρ σπασμοῦ καὶ τὰ περιφερικὰ μόρια διεστράφη.
ὁ ζυγὸς τοῦ σπασμοῦ αἴτιος· ἄλλως τε· ὅτι καὶ ἀσθένεια
πάντη ἡ ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ πνεύματος δηλοῦται· ἀλλ' ἴσως
ὅτι ἢ τὸ χεῖλος· ἢ ὀφθαλμὸς· ἢ ῥὶς διαστραφῇ,
ἐδήλωσε τὰς κινητικὰς δυνάμεις πάσχειν· τὰς αἰσθήσεις δέ,
διὰ τοῦ εἰπεῖν ἢν μὴ βλέπῃ· ἢν μὴ ἀκούῃ:— κεφάλαιον μγ'

Ὅκου ἐν πυρετῷ μὴ διαλείποντι δύσπνοια γίνεται καὶ
παραφροσύνη, θανάσιμον:— ἐξήγησις· Δύσπνοια λέγεται καὶ
ἀνάπνοια· αὕτη ἢ μεγάλη ἐστὶ καὶ πυκνή, ἢ μεγάλη καὶ
ἀραιά· ἢ μικρὰ καὶ πυκνή· ἢ μικρὰ καὶ ἀραιά· ἐν
τῷ θανασίμῳ περὶ τῆς μεγάλης καὶ ἀραιᾶς, ὁ λόγος ἐστὶ τῷ
Ἱπποκράτει· αὕτη γὰρ τὴν παραφροσύνην μηνύει· φησὶν
οὖν ὅτι· ἐὰν πυρετῷ μὴ διαλείποντι δύσπνοια γίνηται
τουτέστι μεγάλη καὶ ἀραιὰ ἀνάπνοια καὶ παραφροσύνη,
θανάσιμον· καὶ ἡ αἰτία ὅτι ἡ μὲν τὴν καρδίαν δηλοῖ πε-
πονθέναι· ἡ δὲ παραφροσύνη τὸν ἐγκέφαλον· γίνεται δὲ
αὕτη ἡ δύσπνοια ἤτοι καὶ παραφροσύνη μηνύει ὑπὸ τῶν βλα-
βέντων ἀναπνευστικῶν ὀργάνων, φλεγμαινόντων· ἡ παραφροσύνη
δὲ διὰ τὸ πέμπεσθαι ἀτμοὺς ἀπὸ τοῦ ἐγκέφαλον· ἔστιν
ἰδεῖν περιπνευμονίᾳ· γίνεται τὸ εἶδος τῆς περιπνευμονίας,
φλεγμονῆς οὔσης τῷ πνεύμονι· διὰ ταύτην, βλάπτεται ἡ
ἀναπνοή· ἀτμοὶ ζέοντες δέ, πέμπονται παρὰ τὸν ἐγκέφαλον·
ἐν ὅσοις ἡ παραφροσύνη· ἔστι προηγεῖται ἡ δύσπνοια τῆς παραφρο-
σύνης:— κεφάλαιον μγ' Ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἀποστήματα

μᾶλλον ὁ μὲν περὶ τὰς κρίσεις μακρὰν νόσον σημαίνει:-

ἐξήγ(ησις) Περὶ τῆς κρίσιας ἀλλαχοῦ, τὴν δὲ ἤκουσαν· τὴν ἑβδόμην. ἐὰν
οὖν κατὰ ἀπόφασιν γίνηται ἡ κρίσις ἐν πυρετῷ καὶ
μᾶλλον θῶσι μετὰ ταῦτα ταῖς ἡμέραις τὰ ἀποστήματα,
φόβος μὴ πολυχρόνιον καταντήσαι τὸ νόσημα· διότι ἡ
ὑπόστασις μὴ ἐν τοῖς ἄρθροις ὕλη, παχεῖα ... διὰ τοῦτο
χρόνου δεῖται πρὸς πέψιν:- κείμ(ενον) Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν
ἢ ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ἀρρωστίῃσι κατὰ προαίρεσιν δακρύ-
ουσιν, οὐδὲν ἄτοπον. ὁκόσοισι δὲ μὴ κατὰ προαίρεσιν,
ἀτοπώτερον:- ἐξήγησις Δάκρυον ἐστὶν ὑγροῦ κέ-
νωσις, διὰ ὀφθαλμῶν γίνεται· τὸ δὲ δάκρυον, ἢ ἀπροαι-
ρέτως, ἢ κατὰ προαίρεσιν· καὶ κατὰ προαίρεσιν μέν,
ἢ διὰ δειλίας μέν, ἢ διὰ στέρησιν φίλων· ἢ χρημάτων· ἀ-
προαιρέτως δέ, ἢ διὰ ἀκίνησιν διὰ τὸ ὀδυνᾶν, ἢ διὰ
πολλὴν οἰνοποσίαν τοῦ θερμαίνεσθαι τὴν ὕλην ἐν
τῇ κεφαλῇ· ἢ διὰ φλεγμονὴν τοῦ ὑποκειμένου ἐν τοῖς ὀ-
φθαλμοῖς· ἢ διὰ ἀσθένειαν τῆς αὐτοῦ καθεκτικῆς δυνάμε-
ως· περὶ τούτων ὁ λόγος ἐστὶ τῷ ἱπποκράτῃ· ὥσπερ καὶ ἀ-
τοπώτερον ἔφη τὸν λοιπὸν τὸ μὴ κατὰ προαίρεσιν
γινόμενον διὰ τὸ ἐσχάτην ἀτονίαν τῆς καθεκτικῆς δυ-
νάμεως σημαίνει· ἴσμεν δὲ ὅτι διὰ τοῦ μέρους παραδείγ-
ματος, τουτέστι τοῦ ὀφθαλμοῦ, τὸ ὅλον σῶμα ἐδήλωσε
ἄτονον εἶναι τὴν καθεκτικὴν δύναμιν:- κείμενον Ὁκόσοισιν
ἐπὶ τῶν ὀδόντων ἐν τοῖσι πυρετοῖσι περιγλισχράσματα γίνεται,
ἰσχυρότεροι γίνονται οἱ πυρετοί:- ἐξήγησις Σημαίνει ταῦτα
διδῶσι τοῦ πολὺν χρόνον κατατήκεσθαι τὸ νόσημα· τὸ γλί-
σχρον γίνεσθαι τοὺς ὀδόντας ἐπὶ τῶν πυρετῶν· σημαίνει

διὰ παχὺ

τὸ παχὺ καὶ φλεγματικὸν τοῦτο ποιοῦσι· γίνεται γὰρ τὸ ὄπισθεν
γλυκύχρουν τὸ χρῶμα καὶ γλυκύχρων χυμῶν ὄντων ἐν τῷ στόματι
ἀτμοειδῶς πρὸς τὰ ἄλλα τῶν ὀργάνων ἐπιρρεῖ τῆς ... καὶ πικρὰ μὲν
τοῦ ὀδόντος διὰ τὸ εἶναι αὐτὰ τοῦ ξηροῦ καὶ ξηρῶν:- Κείμενον

Ὁκόσοισιν ἐπὶ πολὺ βῆχες ξηραὶ βραχέα ἐρεθίζουσαι ἐν πυ-
ρετοῖσι καυσώδεσιν, οὐ πάνυ τι διψώδεές εἰσι:- ἐξήγησις

Βῆχες ξηραὶ λέγονται, ὅσαι οὐδὲν ἀναπτύουσι· γίνονται δὲ
διὰ ξηρότητα τῆς φάρυγγος ἀπὸ τοῦ χολώδους κράσεως· ὅ ἐστι
διὰ τὴν ἐν βηχὶ κίνησιν ἐκ τῶν πλησίον ἰκμάδα ὑγρότητα·
καὶ τούτῳ παύεται ἡ δίψα τῶν καυσωδῶν πυρετῶν·
ὅτι δὲ περὶ βηχὸς ὁ λόγος ἐστὶν ἱπποκράτει, δῆλον ἐκ
τοῦ εἰπεῖν· βραχέα ἐρεθίζουσαι· αὐτὸ τὸ καὶ μόνη βρα-
χέα ἐρεθίζει:- Κείμενον. Οἱ ἐπὶ βουβῶσι πυρετοὶ
πάντες κακοί· πλὴν τῶν ἐφημέρων:- ἐξήγησις Βουβὼν
ἐστὶ φλεγμονὴ ἀδένος· ἀδένες δέ εἰσι σωματοειδεῖς. ἀλλὰ
τῶν βουβώνων οἱ μὲν ἐπὶ προφάσει καταρκτικῇ αἰτίᾳ γίνονται· οἱ δὲ
οἱ ἐπὶ προφάσει πληγῆς μάλιστα τοῦ ποδός· ἢ λύσεως ἢ θυμοῦ·
οἵτινες καὶ ἐφήμεροι καλοῦνται· ἀκίνδυνοί εἰσι· διὰ
τὸ λύεσθαι διὰ μιᾶς ἡμέρας· οἱ δὲ ἐπὶ προηγουμένῃ αἰτίᾳ
γίνονται· οὗτοι καὶ κακοί εἰσι· μάλιστα οἱ ἐπὶ κράτους διὰ τὸ
ἐνδείκνυσθαι τὰ σπλάγχνα φλεγμαίνοντα ὑποσημαίνεται· ἐπὶ τοῦ
... φλεγμονὴν ἐστὶν ἐν τοῖς ὑποχονδρίοις· κοινωνεῖ γὰρ τούτῳ
συμπάσχουσι καὶ τὰ ἀδενώδη μόρια· διὸ οὖν τινες αὐτοὺς
τοὺς βουβῶνας ... τῷ λόγῳ τοῦ πλήθους καὶ ...
... φλεγμαίνοντες· δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι τοῖς ἐκ
προκαταρκτικῆς αἰτίας γινομένοις βουβῶσί φησιν ἕπεσθαι
τοὺς πυρετούς:- Κείμενον Πυρέσσοντι ἱδρὼς ἐπιγενόμενος
μὴ ἐκλείποντος

" μὴ ἐκλείποντος τοῦ πυρετοῦ κακόν· μηκύνεται γὰρ ἡ νόσος
" καὶ ὑγρασίην πλείονα σημαίνει:- Ἑρμηνεία. Ἐνταῦθα
φησὶν Ἱπποκράτης· ὅτι ἐὰν πυρετοῦ ὄντος συνεχοῦς ἐὰν
γίνηται πολὺς ἱδρώς· καὶ οὐ παύεται ὁ πυρετὸς τὴν κένωσιν
σημαίνει μηκύνεσθαι ἡ νόσος· καὶ ἡ αἰτία ὅτι πλῆθος ὑγρῶν
ἐστιν· ὅπερ χρὴ μὴ κενοῦσθαι πέττεσθαι· διὰ οὖν τὴν ὑγρασίαν
τῶν πολλῶν, μηκύνεται ἡ νόσος:- Κείμενον. Ὑπὸ σπασμοῦ
+ ὑπὸ σπασμοῦ ἐχομένῳ ἢ τετάνου ἐχομένῳ, πυρετὸς ἐπιγενόμενος λύσις:- Ἑρμηνεία.
Ὁ σπασμὸς καὶ ὁ τέτανος, ἀπὸ κενώσεως γίνεται· ἀμφό-
τεροι οὖν τούτων ὁ πυρετὸς ἐπιγενόμενος λύει τὸ νόσημα· δῆλον
ὅτι τοῖς ἐπὶ πλήθεσιν ἰατρευομένοις· περὶ τὸν σπασμὸν ὁ Ἱπποκράτης
διαλέγεται. καὶ ἡ αἰτία ὅτι ὁ πυρετὸς πέττει καὶ ἀλλοιοῖ
καὶ διαφορεῖ τὴν ὕλην τὴν ταύτας τὰς παθήσεις ἐργαζομένην: δεῖ
δὲ καὶ τοῦτο γινώσκειν· ὅτι σπασμοὶ τρεῖς εἰσίν· ὁ μὲν ἔμ-
προσθότονος ὀνομαζόμενος· ὅταν ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν τῶν μυῶν
τῆς ῥάχεως γίνηται. ὁ δέ, ὀπισθότονος· ὅταν ἐπὶ τὰ ὀπίσθια τῶν
μυῶν γίνηται. ὁ δέ, τέτανος· ὅταν ἐπὶ ἀμφότερα τῶν ἔμπροσθεν
καὶ ὀπισθίων μυῶν τῆς ῥάχεως γίνηται. φησὶ δέ τις· εἰ ποιό-
τητι καὶ ὁ τέτανος σπασμός ἐστι, πῶς προσέθηκεν ὁ Ἱπ-
ποκράτης· φαμὲν ὅτι ὑπὸ σπασμοῦ ἢ τετάνου λέγομεν
ὅτι ἵνα ἀμφότερα δηλώσῃ καὶ τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος· ὁ μὲν γὰρ
σπασμὸς, γένος ἐστί· ὁ δὲ τέτανος, εἶδος σπασμοῦ:-
Κείμενον. Ὑπὸ καύσου ἐχομένῳ ῥῖγος ἐπιγενόμενον λύσις:- Ἑρμηνεία.
Ἐνταῦθα φησὶν ὅτι ἐὰν πυρετοῦ διὰ καύσου κατεχομένου ἐπι-
γένηται ῥῖγος ἐκλύει αὐτὸ διὰ τί· διότι ἐπὶ τοῦ καύσου ἡ χολὴ
ζέουσα ἡ ὕλη τῆς ἀρτηρίας συνάγουσα τὸν πυρετὸν ποιεῖ· τὸ δὲ ῥῖγος ἐπι-
γενόμενον, μετάφρασιν τῆς ὕλης ποιήσασθαι· ἀπὸ τῆς ἔσω
πρὸς δὲ ἱδρῶτας

ὡς δι᾽ ἣν ξηρότητα ἀποδιώκονται καὶ ἀποκλείονται τοῦ σώματος
ἀνάγκη τὸν πυρετὸν γίνεσθαι. πρὸς δὲ τοὺς ἀποροῦντας
ὅτι πῶς ἐνδέχεται ῥῖγος γενέσθαι ἐπὶ τῶν θερμῶν ὑλῶν· εἴτε
ὁ καῦσος ἐπὶ χολῆς γίνεται, λέγομεν φησίν· ὅτι δριμεῖα ἡ ὕλη ὑπο-
κειμένη καὶ θερμὴ ἐπὶ τῶν τοιούτων πυρετῶν. διὰ οὖν τὴν αἰτίαν τῆς
δριμύτητος τοῦ χυμοῦ τὸ ἔμφυτον θερμὸν ἐπὶ τὸ βάθος συνέδυ·
κἀκ τούτου ῥῖγος γίνεται. κείμενον. Ὁ τριταῖος ἀκριβὴς
κρίνεται ἐν ἑπτὰ περιόδοισι τὸ μακρότατον. ἐξήγησις. Ὁ μὲν ἀκ-
ριβὴς πυρετὸς μίαν ποιεῖται τοὺς ὀξυσμοὺς ἀκριβοῦς διὰ
τοῦτο. ὁ δὲ πυρετὸς μάλιστα ἐν ἡμέραις ιδ´ μάλιστα καὶ δῆλον
ἐκ τοῦ λέγειν ἐν ἑπτὰ περιόδοισιν. ὅτι ὁ τριταῖος καὶ διὰ μὲν
ὀξύς. λέγω οὖν διὰ τοῦ ἀκριβοῦς· ὡς ἄλλο χολῶδες ἐπεὶ
διαρροῖ χολῶδες. καὶ μὴ σφοδρῶς ὡς κρατεῖ ὁ δῶδεκα ὥρας
τὸ μήκιστον. ὅτι δὲ μέντοι οὗτος διὰ τὸ τριταῖος μόνος λέγει οὗτος
ἀκριβὴς διὰ τοῦτο κρίνεται ἐν ἑπτὰ περιόδων ὁ μακρότατος
ὡς φησὶν ἱπποκράτης. λέγω δὲ ὅτε καὶ τῇ ζ´ καὶ τῇ θ´ καὶ τῇ
ια´ δυνατόν λύεσθαι. διὰ τὸ δὲ διαφόρητον τῆς ὕλης. ἡ τοῦ-
το λέξιν ἀνθρώπων χολῆς. ἢ τοῦ τὴν τοῦ πυρετοῦ ἀναγνώσεως:- κείμενον

Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τὰ ὦτα κωφωθῇ. αἷμα ἐκ τῶν
ῥινῶν ῥυὲν ἢ κοιλίη ἐκταραχθεῖσα, λύει τὸ νόσημα:- ἐξήγησις.

Ἐκ πυρετοῦ κωφοῦνται τὰ ὦτα. ἀτμῶν τινῶν ἐπὶ τὴν κε-
φαλὴν ἀναδραμόντων ἐκ τῆς ὑποκειμένης ὕλης καὶ καταλαμ-
βανόντων τοὺς ἀκουστικοὺς πόρους. καὶ ἐμφράττοντων αὐτούς.
ὅσοις οὖν ἐν πυρετῷ τὰ ὦτα κωφωθῇ, ἢ διὰ ῥινῶν αἱμο-
ρραγία. ἢ ἐκταράξεις γαστρὸς χολώδης περιττωμάτων γινομένη
τὴν κώφωσιν λύει διὰ τὸ ἐκκενωθῆναι τὴν αἰτίαν:- κείμενον

Πυρέσσοντι ἢν μὴ ἐν περισσῇσιν ἡμέρῃσιν ὁ πυρετὸς

ἀφῇ, ὑποστροφιάζειν εἴωθεν:- ἐξήγησις· Ἐν τῷ πρὸ τούτου [illegible] περὶ τοῦ ὀξύ-
μος ἡ μὲν [illegible] ὁ λόγος τῷ Ἱπποκράτει· καὶ δῆλον ἐκ τούτου
ἐν περιττοῖς· ταῦτα δὲ ἐν περιτταῖς· ἤγουν ἐν ταῖς προζυγ[illegible]
διὰ τὸ ἀδιαφόρητον καὶ θερμὸν τῆς [illegible]· ὁ πυρετὸς ὁ ὀξύς,
ἐκρίθη καὶ ἡ κρίσις· τὸ οὖν ὁ ἐξ [illegible] ἐν ταῖς περιτταῖς
ὁ πυρετὸς ἀφῇ, ὑποστροφιάζει· ἡ αἰτία διὰ τὸ μὴ γενόμενον
φύσει γεγενῆσθαι τὴν κρίσιν· ἀλλὰ βίᾳ συμπτωμάτων· ἄλλως τε
τὸ ἐν περιτταῖς, ἀντὶ τοῦ ἐν κρισίμοις εἴρηται· ἐὰν οὖν ἐν περιτ-
ταῖς ἢ μέσαις ἢ μὴ κρισίμοις ὁ πυρετὸς ἀφῇ, ἀγαθόν· ἀλλὰ
μή, ὑποστροφιάζειν εἴωθε· καὶ ἐστὶν ἡ ἐξήγησις αὐτή· ἀνα-
γκαῖον τῆς [illegible]· συμπεριλαμβάνουσα καὶ τὸ δ· ε· ιδ·
καὶ κ· καὶ μ· αἵτινες εἰσὶ κρίσιμοι:- [illegible] ἀφ' ἧς [illegible]
κεῖνται διὸ κρίνεται καὶ φιλυπόστροφα:- ἐξήγησις
Ἐν τῷ ἄνω τῷ ἀφορισμῷ εἰπὼν τοὺς ἀφιέντας κρίσεις ἐν περιτ-
ταῖς ἢ τοῖς κρισίμοις ἢ μέσαις γίνεσθαι, ἀναγκαίως τοὺς
τοῦ ἀφορισμοῦ [illegible] διδάξαι βουλόμενος τοὺς ἀχρήστους
κρίσεις ἀφ' [illegible] ἢ τοῖς κρισίμοις ἢ μέσαις γίνεσθαι:-
κε' Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἴκτερος ἐπιγίνεται πρὸ τῆς
ἑβδόμης ἡμέρης κακόν· ἢν μὴ ξυνδόσιες ὑγρῶν κατὰ κοιλίην
γένωνται:- ἐξήγησις· Ἴκτερος γίνεται ἐπὶ ἐμφράξει τοῦ χο-
λοδόχου ἀγγείου· οὐ καθαίρεσθαι ἡ χολὴ τὸ ἧπαρ καὶ τὸ διὰ
τὴν ἔμφραξιν· καὶ ἀκάθαρτον ἀναδίδοται τὸ αἷμα καὶ γί-
νεται ἴκτερος· γίνεται καὶ σκιρρουμένου καὶ φλεγμαί-
νοντος τοῦ ἥπατος· ἐκχολοῦται τὸ ὅλον αἷμα [illegible] καὶ τὰ
διὰ τὴν δυσκρασίαν, καὶ οὐκ ἐκχύεται ὅλον ἢ χολή [illegible]
χος ἢ ὑγρόν· ἀλλ' ἀναδίδοται τὸ χολῶδες περὶ τὸ αἷμα ἐν
τῷ παντὶ σώματι· τῆς φύσεως [illegible] τῶν βαθέων μορίων

καὶ πρὸ τοῦ

καὶ περὶ τὸ κατὰ τὴν ὕλην κρατεῖ πλεονασμός. οἷς οὖν περὶ τὴν ἑβδόμην
ἐν πυρετοῖς ἐπιγενόμενοι ἴκτεροι, καλοί. καὶ ἡ αἰτία· θᾶττον
τὸ χολῶδες ὄντε κρίσιμον ... ἀθροισθεῖσαν τὴν χολὴν πρὸς τὸ σῶμα. λέγεται
οὖν βιασθὲν ὑπὸ τοῦ σώματος τοῦτο γίνεσθαι καὶ διὰ τοῦτο καλόν.
τινὲς δὲ προσγράφουσι τὸ ἢν μὴ ... αὐτὰ δὲ ... βού-
λονται καθαίρεσθαι τὸ χολῶδες ὑπὸ φύσεως. [illegible] Ὁκόσοισιν
ἐν τοῖσι πυρετοῖσι καθημερινοῖσι ῥῖγος γίνεται, καθημερινῶς
οἱ πυρετοὶ λύονται. [illegible] Περὶ ἀφημερινοῦ διαλέγεται
καὶ σαφὴς ἡ ἔννοια τοῦ ἀφορισμοῦ. ... αὐτῆς ἡ φράσις
φησὶ γὰρ ἐὰν καθημερινῶς πυρέσσωσι, καθημερινῶς αὐτῶν ἐπιτε-
λεῖται ῥῖγος, λύεται δὲ ὁ πυρετός. ἢ τὸ ὕλη κατὰ τὸ ... ἀπείρων
κρατεῖ πλεονασμός. ... τὸν πυρετὸν ἐμποιεῖ. ἀλλὰ
... λαβόντες καὶ ... τροφὴ καὶ ...
... ῥῖγος ποιεῖ ... πυρετός. καὶ φανερὸν
ὅτι περὶ ἁπλοῦ πυρετοῦ ὁ λόγος ἐστὶ τοῦ ... μόνου
περὶ ... συνθέτους ἐστὶ δύο πυρετῶν ἀπὸ
... ἐχόντων ἀφημερινοῦ καὶ ... διαλείποντος. κεφ.
Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τῇ ἑβδόμῃ ἢ τῇ ἐνάτῃ ἢ τῇ ιαʹ ἢ τῇ ιδʹ
ἴκτεροι ἐπιγίνονται ἀγαθόν, ἢν μὴ τὸ δεξιὸν τὸ ὑποχόνδριον
σκληρὸν γένηται· ἢν δὲ μή, οὐκ ἀγαθόν. ... Λέγω ὡς λέ-
γεται ἐν τοιαύταις ἡμέραις ἐπιγινομένους ἐν πυρετῷ ἰκτέρους
... φύσει ... κρίσιμοι ἡμέραι ...
... προσέθηκε πρὸς διορισμόν ... ἢν μὴ τὸ
δεξιὸν ὑποχόνδριον σκληρὸν γένηται. ἐὰν τὸ φλεγμονὲ ...
... καὶ ... κρίσιμοι ἡμέραι ... γίνονται ἴκτεροι, καλόν
... διακρίνεσθαι ... κεφ. Ἐν τοῖσι πυρε-
τοῖσι περὶ τὴν κοιλίην καῦμα ἰσχυρὸν καὶ καρδιωγμός,
κακόν.

ἐξήγησις

Κοιλίη λέγεται τὸ σιτοδόχον· καὶ δῆλον ἐκ τοῦ φάναι τὸν καρδιωγμόν.
καρδιωγμὸς γὰρ λέγεται ἡ δῆξις τοῦ στόματος τῆς γαστρός. ἐὰν οὖν
πυρετοῦ ὑποκειμένου περὶ τὴν κοιλίαν καῦμα καὶ ἰσχυρὸς γένηται καρ-
διωγμὸς τὸ τοιοῦτον· ἤγουν δηλοῖ δριμεῖαν καὶ ζέουσαν ὑποκεῖ-
σθαι ὕλην περὶ τὴν καρδίαν· ἥτις στόμαχον ζέουσα τὸ καῦμα ποι-
εῖ· διὰ δὲ τὴν δῆξιν τὸν καρδιωγμόν. διὰ οὖν τὸ ἀνιᾶσθαι τὸν στόμαχον,
τὴν δῆξιν τοῦ χυμοῦ κακόν:- κεφάλαιον Ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν
οἱ ἐκ τῶν ὕπνων φόβοι ἢ σπασμοὶ κακόν:- ἐξήγησις Ἐνταῦθα
φησὶν Ἱπποκράτης ὅτι ἐὰν πυρετοῦ ὑποκειμένου ἐξ ὕπνου
σπασμὸς καὶ φόβος ἐπιγίνηται κακόν· καὶ ἡ αἰτία ὡς δηλοῦται
μελαγχολικωτέρου χυμοῦ φημὶ ἀπέπτου· ὃς ἐμφράττων
τὰ νευρώδη μόρια, σπασμὸν ποιεῖ· ἀναφερόμενος δὲ πρὸς τὴν
κεφαλὴν καὶ μολύνων τὸ ἡγεμονικὸν, τὸν φόβον ἀ-
περγάζεται· ὅτι ἄπεπτος ὁ χυμὸς δῆλον ἐκ τοῦ βλάβην
ἐπιφέρεσθαι τὸν ὕπνον:- κεφάλαιον Ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τοῖ-
σιν ὀξέσιν οἱ σπασμοὶ καὶ οἱ περὶ τὰ σπλάγχνα πόνοι, ἰσχυ-
ροὶ κακόν:- ἐξήγησις Καὶ ἐνταῦθα περὶ σπασμοῦ διαλέ-
γεται· καί φησιν ὅτι ἐὰν πυρετοῦ διακαοῦς ὑποκειμένου σπασ-
μὸς ἐπιγίνηται καὶ πόνος περὶ τὰ ὑποχόνδρια, κακόν· ὁ μὲν
σπασμὸς ὅτι δηλοῖ τὴν ἐκ ξηρότητος γίνεσθαι πυρετοῦ διακαοῦς
ὑποκειμένου· ὁ πόνος δὲ ὁ ἰσχυρὸς περὶ τὸ ὑποχόνδριον ὅτι
καὶ αὐτὸς ὁμοίως πολλὴν τὴν ξηρότητα ἐμφαίνει· καὶ τὸ ἐκ τῆς
ἀμέτρου ξηρότητος αἰτίου τὰ σπλάγχνα καὶ τὰ ... πονοῦσι:-
κεφάλαιον Ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τὸ πνεῦμα προσκόπτον κακόν· σπασμὸν
γὰρ σημαίνει:- ἐξήγησις Καὶ ἐνταῦθα περὶ σπασμοῦ δια-
λέγεται· λέγει ὅτι ἐὰν ἐν πυρετοῖς τὸ πνεῦμα ἢ τοι ἡ ἀνα-
πνοὴ προσκόπτῃ τουτέστι διακόπτεται κακόν· καὶ ἡ αἰτία

καθ' Ἱπποκράτην

καθ' Ἱπποκράτην. πάσας μὲν τὸ σημαίνεται περὶ ξηρότητος ὅλου τοῦ σώματος· καὶ μάλιστα τῶν τοῦ θώρακος μορίων. τοῦτο γὰρ πάθους καὶ ἡ ἀναπνοὴ ἐμποδίζεται. ἐπεὶ διαστελλομένου τοῦ θώρακος, γίνεται ἡ εἰσπνοή. συστελλομένου δέ, ἡ ἐκπνοή. οὕτως οὖν ὁ πάσχων καὶ τὴν ἀναπνοὴν προσκόπτειν ποιεῖ. πῶς δὲ διαπασσομένη, κακοῦται. διότι ἡ ἀναπνοή, σύνθετός ἐστιν ἐκ τῆς εἰσπνοῆς καὶ ἐκπνοῆς συγκειμένη. ἐὰν οὖν ἡ εἰσπνοὴ διακόπτεται, οὐκ ἐκτύχηται τὸ ἔμφυτον θερμὸν ἀπὸ τοῦ ἐξωτέρου ἀέρος. οὐ δὲ ῥιπίζεται. καὶ κινδυνεύουσιν ἀπομαρανθῆναι. ἐὰν δὲ πάλιν ἡ ἐκπνοὴ διακόπτεται, συνάγονται τὰ λιγνυώδη περιττώματα, καὶ τὰ μὴ δυνάμενα διὰ τῆς ἐκπνοῆς ἐξελθεῖν πλημμυροῦντα, ἀποσβεννύουσι τὸ ἔμφυτον θερμόν:- κεφάλαιον.

Ὁκόσοισιν οὖρα παχέα θρομβώδεα ὀλίγα οὐκ ἀπυρέτοισι πλῆθος ἐπελθὸν ἐκ τούτων λεπτὸν ὠφελέει. μάλιστα δὲ τὰ τοιαῦτα ἔρχεται τοῖσιν ἐξ ἀρχῆς ἢ διὰ ταχέων ὑπόστασιν ἴσχει:- ἐξήγησις

Θαυμάσιος ὁ Ἱπποκράτης. ὅτι τῶν πάντων αὐτῶν ὥραμη, τὴν κατάστασιν περισημαίνεσθαι. ἀπὸ τῆς θερμασίας τῶν πυρετῶν περὶ πλῆθος καὶ πάχος χυμῶν ἀπέπτων γινομένων. Καὶ λέγει. ὁκόσοισιν οὖρα παχέα θρομβώδεα. ὀλίγα οὐκ ἀπυρέτοισι τουτέστιν. ὁποῖος ἐστιν ὁ ὑποκείμενος πυρετὸς ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ τῶν ἡμερῶν ὅ ἐστιν ἀπεθέντο τὸ οὖρον ὀλίγον. τὸ πάνυ καὶ πλεῖστον αὐτοῦ ὑπόστασιν παχεῖαν καὶ ἀνώμαλον. καὶ ἄπεπτον. ὅπερ καλῶς αἰσθάνεται τῆς ἀλλοιωτικῆς δυνάμεως ἐνδεικνυμένης μὴ ἰσχυούσης λεπτῦναι καὶ πέψαι καὶ ἀλλοιῶσαι τὴν ὕλην. διὸ καὶ δι' αὐτὸ τὸ πάχος μόλις διεξέρχονται, ὀλίγα ἐκφερόμενα.

ἐὰν δὲ μὴ ὀλίγον χρόνον ἢ θερμὸν πολὺ καὶ λεπτὸν οὖρον· οὐ κατὰ
ὑπόστασιν ἔχον λευκὴν καὶ ὁμαλήν, ὁ φησὶν [illegible]
[illegible] τὸ ἢ ἀλλοιοῦσθαι δύναμιν ἐρρῶσθαι λέγει ποιοῦσα
λεπτὸν δὲ οὐ κυρίως λεπτόν· τουτέστιν ἄπεπτον· ἀλλὰ πρὸς κρίσιν
τὸ θρομβῶδες ὡς εἴρηται αὐτὸ σύμμετρον· τὸ δὲ ἐπὶ τῇ
[illegible] τοῦ ἀφορισμοῦ [illegible], τὸ μάλιστα δὲ ταῦτα τοῖς
αὐτὰ ἔρχεται· οἷς δὲ ἀρχοῖσιν· ἢ διὰ τάχει ὑπόστασιν
ἔχουσι τοῖς [illegible]· μάλιστα δὲ [illegible] τοῦ συμβαίνει
πυρετοῦ σφοδροῦ, ἢ τῇ πρώτῃ ἢ τῇ δευτέρᾳ. ἢ τῇ τρίτῃ [illegible]
[illegible] ὑπόστασιν ἴσχει τὸ οὖρον λόγῳ βάρους τῆς ὕλης οὐ λόγῳ
φύσεως:– κθ. Ὁκόσοισιν ἐν πυρετοῖσι τὰ οὖρα
ἀνατεταραγμένα οἷα ὑποζυγίου, τουτέοισι κεφαλαλγίαι
ἢ πάρεισιν, ἢ παρέσονται:– ἐξήγησις. Ὁ παρὼν ἀφορισμὸς
συμφωνεῖ [illegible]· ἀπὸ τῶν οὔρων διαγινώσκει κεφαλῆς διάθεσιν.
φησὶ γὰρ ὁκόσοισιν ἐν πυρετοῖς τὰ οὖρα ἀνατεταραγμένα
οἷα ὑποζυγίου· τουτέοισι κεφαλαλγίαι ἢ πάρεισιν· ἢ
παρέσονται· ὅτε ταραγμένον οὖρον, ἐκ διαφόρων συγκεῖται· [illegible]
ὁρμηθείσης ὕλης· καὶ φυσώδους πνεύματος· καὶ ὀρρὸς
ὑγρότερος· συρρεόντων τὸ πνεῦμα τὰ δὲ ὕλης παχέα
ὑπὸ [illegible] πυρετοῦ θερμαινομένης· ἐὰν οὖν φανῇ
ἐν πυρετοῖς τοιοῦτον οὖρον, εἰκὸς κεφαλαλγίαν δηλοῖ·
τῶν πνευμάτων εἰς τὴν κεφαλὴν χωρησάντων· ἀλλὰ καὶ δηλοῖ
μετὰ [illegible] τοῦ πάθους διὰ τὴν θερμότητα καὶ τὸ πνεῦμα:–
κθ Ὁκόσοισιν ἑβδομαῖα κρίνεται, τουτέοισιν ~~τετάρτῃ~~
[illegible] νεφέλην ἴσχει τὸ οὖρον ἐρυθρὴν καὶ τὰ ἄλλα κατὰ λόγον:–
ἐξήγησις. [illegible] φησὶν ὅτι οἷς ἐν τῇ ἑβδόμῃ μέλλει κρίνεσθαι
τὸ νόσημα, τούτοις τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ νεφέλην ἴσχει τὸ οὖρον:
ἐρυθρὸν

ἐρυθρὰ καὶ τὰ ἄλλα κατὰ λόγον· ποῖα ἐστὶ τὰ ἄλλα, διαχω-
ρήματα· πτύσματα· μάλιστα δὲ τὸ πάθος ἐστὶ τοῦ θώρακος·
ἐὰν δὲ ταῦτα πάντα κατὰ λόγον ἐστὶ καὶ τὸ οὖρον ἐπὶ μὲν
φρενιτικῶν ἐρυθρὸν περιμένειν δηλοῦντι διάθεσιν ὑμετέραν, παντὸς
τοῦ κρείττονος θήσεσθαι· διὰ τί· διότι δηλοῦσιν φαίνεσθαι τῆς
καθ' αὐτὸ φύσεως· τὴν ... ἐπίδηλος· διὰ τί ἐστιν ἐπὶ
μὲν φρενιτικῶν ἐρυθρὸν καὶ οὐκ ἔστι λευκόν· διότι θερμὴ
καὶ χολώδης ὕλη ὑπόκειται· οὐ παχεῖα καὶ φλεγματική·
καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ τούτου τὸ ἐβδόμῃ κρίνεσθαι· καὶ ἐπειδὴ
ὕλη ξανθὴ ὑπόκειται καὶ θερμή, διὰ τί μὴ ἔστι
ἐπὶ φρενιτικῶν ξανθόν· οὐ διαφαίνεται ὑποστάσεως
... διαφανὲς κατὰ χρῶμα ... ξανθοῦ
ὃ ἐρυθρόν ἐστι:- κεφάλαιον Ὁκόσοισιν οὖρα διαφανέα
λευκά, πονηρὰ μάλιστα δ' ἐν τοῖσι φρενιτικοῖσιν ἐπι-
φαίνεται:- […] Ὁ ... ἀργεισμὸς ἀπὸ χρώματος
διάγνωσιν ἐγκεφάλου· καί φησιν· ὅτι ἐν τοῖς φρενιτικοῖς
λευκὰ καὶ διαφανῆ οὖρα ἐπιφαινόμενα μάλιστα πονηρά·
ἐστὶ δὲ καὶ ἀλλαχοῦ πονηρὰ τὰ λευκὰ καὶ διαφανῆ οὖρα
διὰ τοῦτο καὶ ... ἀπεφήνατο· ἀλλ' ἐν τοῖς φρενιτικοῖς
μᾶλλον πονηρά· διὰ τί· ὅτι ἡ φρενῖτις ἀπὸ
χολώδους χυμοῦ γίνεται· καὶ ἔδει τὰ οὖρα ξανθὰ εἶναι·
ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο οὐ γίνεται, σημεῖον καὶ δηλοῖ τὸ ὅτι
ἀνέκτο ἡ χολώδης ὕλη ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον· καὶ δι'
αὐτὸ τὸ ἡγεμονικὸν κύριον μόριον ἐν τοῖς ἐγκεφάλοις κακοῦται·
διὰ τί ἐστι διαφανῆ καὶ λευκά· τί τὸ ταῦ διαφανῆ οὐκ ἔστι
λευκά, φαμὲν ὅτι οὐκ ἐξ ἀνάγκης· ἀλλ' ἐστὶν ὅτε καὶ
διαφανῆ ἐστὶ, καὶ οὐκ ἔστι λευκά· ἀλλὰ ξανθά· ἢ ὠχρά.

ἀρχὴ κεφαλαίου
ἀφθείρεσθαι τοῦ
ζωοῦ σου τέλος

διὰ οὖν τὸ διαφθείρειν τοῦ διαιτοῦ προσέθηκε τὸ λ[illegible]

κδ Ὁκόσοισιν ὑποχόνδρια μετέωρα διαβορβορύζοντα
ὀσφύος ἄλγημα ἐπιγενομένου, αἱ κοιλίαι τούτοισι
καθυγραίνονται, ἢν μὴ φῦσαι καταρραγέωσιν, ἢ οὔρου
πλῆθος ἐπέλθῃ· ἐν πυρετοῖσι δὲ ταῦτα. ἐξήγησις
μασθῶ τῶν τὸ λεγόμενον ὑποθέσει γυμνάζεσθαι
ὁ λόγος ὑπὸ καθάπερ μόνον καὶ πυρετοῦ. καὶ ὅγκος
ἐν τοῖς ὑποχονδρίοις ἀπὸ πνεύματος φυσώδους.
καὶ ὑγρότητος ἀκατάμικτον πνεύματι.
ἐὰν ἔτι ἔχον τὸ ἀφροδίσιον περὶ τὸ ὀσφὺ ἐστὶ
ἡ κοιλία καθυγραίνονται διὰ τὴν μὴ φύσιν τῆς
ὕλης. πλὴν εἰ μὴ χωρισθῶσιν ἀλλήλων τὰ μεμιγ-
μένα τό τε ὑγρὸν καὶ τὸ πνεῦμα. καὶ τὸ μὲν ὑγρὸν
διὰ οὔρων· τὸ δὲ πνεῦμα διὰ ὑπερώας ὠθεῖ.

κε Ὁκόσοισιν ἐλπὶς ἐς ἄρθρα ἀφίστασθαι, ῥύεται τῆς ἀπο-
στάσιος οὖρον πολὺ καὶ παχὺ καὶ λευκὸν γινόμενον· οἷον
ἐν τοῖσι κοπιώδεσι πυρετοῖσι τεταρταίοισιν ἐνίοισιν
ἄρχεται γίνεσθαι· ἢν δὲ καὶ ἐκ τῶν ῥινῶν αἱμορραγήσῃ
καὶ πάνυ ταχὺ λύεται. ἐξήγησις ἐλπὶς ἤτοι
προσδοκία ἐς τὰ ἄρθρα γίνεσθαι τὴν ἀπόστασιν
τοῖς ὁπωσοῦν κοπιώδεσι πυρετοῖς. ἀλλά τοι οἱ μὲν
ἐπὶ προηγουμένην αἰτίαν γίνονται· οἱ δὲ, ἐπὶ προηγου-
μένην· ἐν τῷ ὅλῳ περὶ τοῦ προηγουμένην αἰτίαν
νοουμένου ὁ λόγος κόπου τῷ ἐπικρατεῖ. καὶ ἐπὶ τοῦ προκατάρ-
κτικῇ αἰτίᾳ τοῦ προηγουμένου κόπου τῷ πυρετῷ ἐπί
τούτοις μάλιστα ἡ ἐπὶ τὰ ἄρθρα ἀπόστασις λύεσθαι
τὴν νόσον. διὰ τὸ γίνεσθαι κόπος. ἡ προηγουμένη τούτου

18 Augusti 18

πεφο
μικρο
διὰ μο

τοῦ πυρετοῦ· ἢ ἕπεται· ἢ συνεστιν· ἐὰν οὖν προηγήσηται
ὁ κόπος ὁ ἢ ποιεῖ κατὰ ἀπόστασιν τὴν κρίσιν γίνεσθαι
ἐν τοῖς ἄρθροις· καὶ μάλιστα [illegible]· ἐφόδοις οὖν ἡ ποιεῖ
κατὰ ἀπόστασιν γίνεσθαι τὴν κρίσιν· ἐὰν ἡ θεωρία τοῦ οὔρου πολὺ
λευκὸν γένηται, ἐν τοῖς τῶν κοπιωδῶν πυρετῶν, τῇ δ΄ ἢ
ἐπιφαίνηται· δι' αὐτῶν τὴν κρίσιν ταχὺ ῥύεσθαι τῆς ἀποστάσεως
τὸ νοσοποιόν· εἰ δὲ καὶ ἐκ τῶν ῥινῶν αἱμορραγήσει, καὶ πάνυ
ταχὺ λύεται· κατακενοῦσθαι τὸ ἡ ὕλη ἄνω τε καὶ κάτω·
καὶ ταχεῖα ἀπόστασις γίνεται τοῦ νοσήματος:- κεφάλαιον:

Ἢν αἷμα καὶ πῦον οὐρέῃ, τῶν νεφρῶν ἢ τῆς κύστεως ἑλκωσιν
σημαίνει:- ἐξήγησις· Εἰ πῦον οὐρέει ἀπέραπτος τελέως
ἐξ ἀποστήματος [illegible] ἐν ἄλλῳ μορίῳ φέρε-
σθαι τὸ οὖρον· ἐπειδὴ φανερὸν τὸ πῦον [illegible] βεβαιότερον
ἀνακαθαίρεσθαι καὶ [illegible]· τὸ δὲ ἐν [illegible] σκληρὸν
καθαίρεσθαι, ἐν νεφρῶν ἢ ἐν κύστει γίνεται· ὥσπερ ἐδηλώθη
διὰ τὸ οὐρεῖν· ἐὰν οὖν αἷμα καὶ πῦον οὐρῇ τῶν νεφρῶν
ἢ τῆς κύστεως, ἑλκωσιν σημαίνει· τοῦτο ἤδη διαβιβρώ-
σκουσι, συναναβιβρώσκουσι τὰ ἀγγεῖα· καὶ αἷμα τὸ πυ-
κνοῦται καὶ αἷμα· ὥσπερ ἐπὶ τῶν δυσεντερικῶν γίνεται·
διὰ τί δὲ τῶν οὔρων [illegible] κεκερασμένα γίνεται τὸ [illegible]
τοῦτο· διότι [illegible] τῶν ἀνω, οὐ [illegible] ἔλαβε [illegible]
μεθόδα:- κεφάλαιον. Ὁκόσοισιν ἐν τῷ οὔρῳ παχεῖ ἐόντι
σαρκία σμικρὰ ὥσπερ τρίχες συνεξέρχονται τούτοισιν
ἀπὸ τῶν νεφρῶν ἐκκρίνεται:- ἐξήγησις. Οὖρον παχὺ
ἐν τούτοις [illegible] κατὰ φύσιν παραβάλλον αὐτὸ τῶν [illegible]
λεπτῶν· τοῦτο δὲ τὸ κατὰ φύσιν μέσον ὄν, παρὰ μὲν
τῶν λεπτῶν παραβαλλόμενον λέγεται παχύ· παρὰ δὲ τὸ παχὺ

λεπτῶν. ἐὰν οὖν ἔλθῃ τὸ οὖρον κατὰ φύσιν, δῆλον ὅτι δι' αὐ-
τὸ ἡ ὑπόστασις. καταλείπεται δὲ τὸ πάθος εἶναι ἐν τοῖς νεφροῖς
καὶ ὥσπερ … κινοῦνται … ἐκκρίνονται. ἀλλὰ τί μὲν ὁ ὀροβο-
ειδὴς καλοῦσιν ὑπόστασιν … παχέα … ἐν νεφροῖς ὑπὸ
… κράσει θερμοῖς ἐκ… ὥσπερ δὲ τρίχες δῆλον
ὅτι … καὶ ἐκκρίνονται τῆς παρὰ φύσιν θερμασίας τῆς ἐν τοῖς νε-
φροῖς φρυττούσης τὸ περὶ … αὐτοῦ παχὺ καὶ φλεγμα-
τικὸν ὕλην. καὶ διὰ τοῦτο … πρὸς τὸ σχῆμα τῶν νεφρῶν
ὑπομήκη ἐκκρίνονται :- κείμενον : Οἷσιν ἐν τῷ οὔρῳ πα-
χεῖ ἐόντι πιτυρώδεα συνεξουρέεται τουτέοισιν ἡ κύστις
ψωριᾷ :- ἐξήγησις. Καὶ ἐνταῦθα παχὺ οὖρον τὸ σύμμετρον
λέγει. ἐὰν οὖν παχὺ ᾖ οὖρον ἤτοι σύμμετρον, καὶ μὴ πι-
τυρώδη συνεκφέρηται ἐν αὐτῷ, ἡ κύστις ψωριᾷ. ψωριᾶσιν δὲ
ἐνταῦθα … πολὺ ἡ κνῆσις τῆς κύστεως φασιν. ὥσπερ τὸ
ψωριοῦσι κατὰ πάντα τοῦ σώματος ἐκπίπτουσί τι-
νες λεπίδες ὥσπερ ἀπὸ ἰχθύων. καὶ μάλιστα ἐκκρινόμεναι … τι
… τῆς πολλῆς κνήσεως τῆς κύστεως πιτυρώδη γίνονται οὖρα
ἐκκρίνεται :- κείμενον : Ὁκόσοισιν ἀπὸ ταὐτομάτου
αἷμα οὐρέεται τουτέοισιν ἀπὸ τῶν νεφρῶν φλεβίου ῥῆξιν
σημαίνει :- ἐξήγησις. Καὶ ἐνταῦθα περὶ τῶν συμβαινόντων
ἐν τοῖς νεφροῖς διαλέγεται. καὶ φησὶν ὅτι ἐὰν αἷμα οὐρή-
σωσιν ἀπὸ ταὐτομάτου, ἀπὸ τῶν νεφρῶν φλεβίου ῥῆξιν
σημαίνει. καὶ πόθεν δῆλον ὅτι ἀπὸ τῶν νεφρῶν ἀλλ' οὐχὶ ἀπὸ
τῶν ἀναπνευστικῶν ἢ θρεπτικῶν. ἀπὸ τοῦ … οὐρέουσι.
τὸ … μόνον οὐρεῖσθαι τὸ αἷμα δηλοῖ. ἐπεὶ εἰ ἀπὸ
τῶν ἀναπνευστικῶν ἢ ἀπὸ τῶν θρεπτικῶν διερρήγνυτο
φλεβίον, … δὲ … ὀλίγον οὐρεῖται. καὶ … ἐστι.

πόθεν δῆλον

πόθεν δῆλον ὅτι οὐ κατὰ ἀνάβρωσιν ἀλλὰ κατὰ ῥῆξιν ἐπειδὴ
καὶ μακρὸς ὁ χρόνος, ἐκ τοῦ εἰπεῖν ἀπὸ ταὐτομάτου, τὸ γὰρ ἀπὸ
ταὐτομάτου, τὸ ἀθρόως καὶ ἐξαίφνης δηλοῖ. διὰ τὸ πλῆθος
τοῦ αἵματος, γίνονται τὰ φλεβία καὶ τῆς τάσεως ῥηγνυμένων καὶ
πολὺ αἷμα οὐροῦσι. ἐπεὶ δὲ τῆς ἀναβρώσεως, ὀλίγιστον. ἐπὶ
δῆλον, ὅτι οὐ κατὰ ἀναστόμωσιν φθείρεται. ἀλλὰ κατὰ ῥῆξιν.
ὅτι τὸ κατὰ ἀναστόμωσιν φθορὸν, οὐκ ἀθρόον αἷμα. ἀλλ'
αἱματῶδες:- κεφ(άλαιον) Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσιν οὔροισι ψαμ-
μώδεα ὑφίσταται, τουτέοισιν ἡ κύστις λιθιᾷ:- ἐξήγησις.

Ὁ λίθος ὁ ἐν τοῖς οὔροις γίνεται, ἢ ἐν τῇ κύστει. ὅπου οὖν λίθος,
πάντως καὶ ψάμμος γίνεται. διὰ τὸ ἀποθρύπτεσθαι τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ λίθου. τοῦτο οὖν ἐστὶ παλαιὰ μνήμη
Ἱπποκράτους. ἐγὼ δὲ φημὶ ὅτι τὸ πολὺ ἐν τῇ κύστει γίνονται οἱ λί-
θοι ἀπὸ τοῦ ἀξιολόγου ἔχειν κοῖλον τὴν κύστιν. διὰ τοῦτο μόνον
ταύτης ἐμνήσθη. οὐχ ὅτι καὶ τῶν νεφρῶν. ἰστέον δὲ ὅτι ὁ λίθος
ποιεῖται μὲν αἰτίαν ἔχει θερμασίαν παρὰ φύσιν. ὕλην δὲ παχὺ
χυμῶν:- κεφ(άλαιον) Καὶ θρόμβους καὶ στραγγουρίην ἔχῃ,
καὶ ὀδύνη ἐμπίπτῃ ἐς τὸ ὑπογάστριον καὶ
τὸν περίνεον. τὰ περὶ τὴν κύστιν πονέει:- ἐξήγησις

Ἀκολούθως οὖν ἀρχεῖ ἐστι πέντε τίνα δηλοῖ τὸ αἷμα οὐρεῖν, ...
... καὶ θρόμβους καὶ στραγγουρίαν. θρόμβοι δὲ αἵματος
γίνονται, οὐ αἷμα ἐκ τῶν ἀγγείων ... καὶ πηγνυμένου
... ἡ στραγγουρία κατὰ ... τοῦ τραχήλου τῆς
κύστεως. διὰ λίθον ἢ φλεγμονὴν. ἢ διὰ αὐτὸν τὸν θρόμβον. ἐὰν οὖν
αἷμα οὐρῇ καὶ θρόμβος καὶ στραγγουρία ἢ καὶ τὰ λοιπὰ
τὰ περὶ τὴν κύστιν πονέει. τουτέστιν ... τὰ οὖρα ...
ἐκ τούτου δῆλον ... ὀδύνην περὶ τὸ ὑπογάστριον,

ὄνομα μετὰ τοῦ μεγέθους φωνὴν τὸ ἐκτίθησι τῆς κύστιν· περὶ ὧν
δὲ τὸν τράχηλον τῆς κύστεως :- κείμενον: Ἢν αἷμα καὶ πῦον
οὐρέῃ· καὶ λεπίδας καὶ ὀδμὴ βαρεῖα ᾖ, τὴν ἕλκωσιν τῆς
κύστεως, ἢ κάκωσιν σημαίνει :- ἐξήγησις: Τρεῖς αἰτίαι εἰσὶν
παρ' ἃς δηλοῖ ὁ παρὼν ἀφορισμός· τὸ πῦον ὡς πεπονθότος,
διάθεσιν· καὶ κακοήθειαν τοῦ πεπονθότος· διὰ μὲν τὸ τοῦ
φησὶν λεπίδας ἤτοι πεταλώδη σημαίνει τὴν κύστιν πε-
πορθῆναι· διὰ δὲ τοῦ φησὶν αἷμα καὶ πῦον, λύσιν τῆς συν-
εχείας· ἀδύνατον γὰρ τὸ πῦον ἐρυθῆναι ἄνευ ἑλκώσεως· διὰ
δὲ τοῦ φησὶν ὀδμὴν βαρεῖαν ἤτοι δυσώδη τὴν κακο-
ήθειαν· τὸ δυσῶδες γὰρ τὸ σημαινόμενον τὸ ὀδμὸς λέγεται σηπε-
δόνα καὶ κακοήθειαν τῆς διαθέσεως· ἰστέον δὲ ὅτι διὰ τοῦ φησὶν
βαρεῖαν, ἀπειρούσας τοὺς λέγοντας ἀφηνιάζεσθαι· ἢ
τῆς ἀναστομώσεως, ὁ δὲ χεῖται πεταλώδη· ἢ καὶ φησὶν τὸ τὴν
ὀδμὴν ἔχουσι τὴν κίνησιν τῆς προόδου τὴν δυσωδίαν ἀνα-
πεμβάλλουσιν :- κείμενον: Ὁκόσοισιν ἐν τῷ οὐρήθρῳ
φύματα φύεται, τουτέοισι διαπυήσαντος καὶ ἐκρα-
γέντος λύσις : ἐξήγησις: Οὐρήθραν μὲν τὸν τράχηλον
τῆς κύστεως καλεῖ· φησὶν οὖν ὅτι ἐὰν τὴν οὐρήθραν
ἤτοι τὸν τράχηλον τῆς κύστεως φύματα γένηται καὶ τοῦ
ὀδυνᾶν τύχοι καὶ πυοποιηθέντα καὶ ῥαγέντα,
λύσις γίνεται· λύσις δὲ τίνος· ἀλλὰ τῆς ὀδύνης καὶ παρ-
αχρῆμα :- κείμενον: Οὐρέοντι νύκτωρ πολλὸν γινόμενον
σμικρὴν τὴν ὑποχώρησιν σημαίνει :- ἐξήγησις: Οὐ τοῦτο διδά-
σκων ὁ ἀφορισμός. λέγει δὲ ὅτι ἐὰν διὰ τῆς νυκτὸς
πολλὴ οὔρησις γένηται, σμικρὰν ἤτοι ὀλίγην, τὴν διὰ
κόπρου ὑποχώρησιν σημαίνει· ἡ δὲ αἰτία ὅτι πολλὴ

καὶ ἀθρόως

καὶ ἀθρόως γενομένη ἀνάδοσις ἐν τῷ ἥπατι· καὶ αὐτὴ ἐμ-
ποιεῖται θερμὴ ὕλη· ἐπειδὴ αὐτοῦ τὸ πολλὰ ὑγρὰ ἀνέχεσθαι·
ὀλίγη γὰρ ἡ κόπρος· καὶ τὸ ἀνάπαλιν· ἐὰν πολλὴ διά-
χώρησις γένηται διὰ κόπρου· ὀλίγη γίνεται ἡ διὰ οὔρων ἔκκρισις· διὰ
τὴν αὐτὴν αἰτίαν· ὁ [illegible] ἀνάδοσις· ἐπειδὴ
τοῦ τὸ ὀλίγον οὖρον· πολλὴ δὲ ἡ διὰ κόπρου διαχώρησις
διὰ τὸ ἐν τῇ γαστρὶ μένειν [illegible] ὑγρόν· [illegible]
ὅτι αἱ [illegible] γίνονται [illegible] διὰ [illegible]:—

Τέλος τοῦ τετάρτου τμήματος:

Ἀρχὴ τοῦ πέμπτου τμήματος:— κεφ.

Σ[illegible] ἐξ ἐλλεβόρου θανάσιμον:— 5. 1

Αἱ [illegible] καὶ [illegible] κινοῦσι [illegible] παραδίδωσι
τῷ σώματι· [illegible] καὶ [illegible] δὲ· καὶ [illegible]
[illegible] βάσει [illegible] μέτρου· ὁ [illegible]·
ὁ δὲ ἐξ ἐλλεβόρου γινόμενος θανάσιμός ἐστι· [illegible] ὅτι
ὁ ἐξ ἐλλεβόρου [illegible]· [illegible]· ἐνταῦθα
οὖν περὶ τοῦ [illegible] ἐξ ἐλλεβόρου φησί, καὶ [illegible]
[illegible]· [illegible] μέγας [illegible]
ἐξ ἐλλεβόρου [illegible]· [illegible] ἐξ ἐλλεβόρου [illegible]
[illegible] αὐτοῦ· [illegible] πολλάκις τοῦ [illegible]
[illegible], ἀθρόως πολλῶν χυμῶν περὶ τὴν γαστέρα· ὅς
καὶ ἀθροιζόμενος διὰ [illegible] τὴν γαστέρα· καὶ [illegible]
[illegible] τὸ ὅλον [illegible]
[illegible]

Sect. V.
Aphorism.
Hippocr.

κενώσει ξηρότητα ἐπεί. καὶ τῷ ξηρότητι σπασμός. ἢ διὰ
πάθος αὐτοῦ στομάχου πολλάκις τὸ δριμὺ καὶ τὸ ξηρὸν
τοῦ … καὶ ἢ διὰ ἀνάγκην ἢ διὰ πάθος ὁ στόμαχος συμπάσχει
ἢ διὰ … ἢ χολώδη ἀπὸ τοῦ … σίου παρὰ τὸ
καὶ … τὸ τοῦ … σπασμὸν ποιεῖ. παρὰ τοῦ δὲ τοῦ …
λόγος λέγει τῷ ἱπποκράτει τοῦ ἐπὶ ξηρότητι. ὅστις καὶ αὐτὸ
ἀτοπὸς λέγει ὅτι δαπανηθέντος τῆς συμφυτικῆς ὑγρότητος,
ἀδύνατόν ἐστι ταύτην ἀνακαλέσασθαι. οἱ γὰρ ἄλλοι
τρόποι καὶ ἀκίνδυνοί εἰσιν. θανάσιμοι δὲ οὗτοι:— κεφ. μη΄

Ἐπὶ βραχέματι σπασμὸς ἐπιγενόμενος, θανάσιμος:—

Τιμαῖος … τῶν βιβλίων ἐπὶ βραχέματι τὸ ἐπὶ τραύματι. ὃ
καὶ ἀληθέστερον. κατὰ δὲ τὴν λύσιν συνεχείας δηλοῖ. ἀλλ' ὅμως
… σαρκί, ἡ λύσις τῆς συνεχείας, τραῦμα καλεῖται. ἡ δὲ ἐν νεύροις,
… γίνεται μὲν οὖν ἐπὶ τραύματι σπασμός,
οὐ διὰ τὴν … λύσιν. ἀλλ' ἐπειδὰν συνδιαιροῦνται
φλέβες καὶ ἀρτηρίαι. κἀνταῦθα ἐπὶ τὴν ἄμετρον κένωσιν,
γίνεται σπασμός. ἐπὶ δὲ βρώματι ὀδυνώμενος … τὰ ἐπεί.
κἀνταῦθα θεραπεύματι … καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου φλεγμονὴ …
διὰ τὰ … καὶ τὸ … , ἔτι καὶ τὰ μακρά …, συνδια…
θῆναι. καὶ ταῦτα … σπασμὸν γίνεσθαι. παρὰ …
τοῦ … ὁ σπασμὸς θανάσιμος. ἤτοι ἐπισφαλής:—

Αἵματος πολλοῦ ῥυέντος κάτω σπασμὸς ἢ λυγμὸς ἐπιγινόμενος,
κακόν:— … Ἐνταῦθα ἐπὶ αὐτομάτου κενώσεως
τὸν σπασμὸν ὑποτίθεται γίνεσθαι. καὶ φησὶν ἐὰν
αἷμα πολλοῦ ῥυέντος ἢ διὰ … ἢ δι' ἕδρας σπασμὸς
ἢ λυγμὸς ἐπιγένηται, θανάσιμον. καὶ ἡ αἰτία ὅτι ἐπὶ
ἀμέτρῳ κενώσει ὑποτίθεται ὁ σπασμὸς καὶ λυγμὸς γίνεται.

ἀλλ' ὅτι

ἅμα τε ὅτι τοῦ αἵματος πολλοῦ κενωθέντος, ἀμοιροῦσι τροφῆς
τὰ μόρια. ἀμοιροῦντα δέ, ἐπὶ φθορὰν ὁδεύουσι. δεῖ δὲ
γινώσκειν ὅτι διαφέρει σπασμὸς λυγμοῦ. ὅτι ὁ μὲν σπα-
σμός, ἐν πᾶσι τοῖς μορίοις τοῖς ὀργανικοῖς συνίσταται. καὶ ψυχι-
κόν ἐστι πάθος. ὁ δὲ λυγμός, στομάχου καὶ φυσικόν ἐστι πάθος:—
Ἐπὶ ὑπερκαθάρσει σπασμὸς ἢ λυγμὸς ἐπιγενόμενος κακόν:— κγ
Ἐπὶ κωνώσει ὑποτιθεμένης σπασμὸς διὰ τὸ κακοήθη φύσει — ἐξήγησις
καὶ οὐχὶ θανάσιμον. ἐπειδὴ περὶ τῶν πρώτων σφόδρα
ἀθροισμῶν. ἐκεῖ σπασμὸς θανάσιμον σφόδρα διὰ τὸ ἀραιὸν
καὶ τυραννικὸν τοῦ ἐλλεβόρου. ἐνταῦθα δὲ καὶ πάλιν ἐπιδέχεται
καὶ οἷον οὐδέποτε παραχεθὲν τὸ βοήθημα τῆς ὑπερκα-
θάρσεως γινομένης, σπασμὸν γενέσθαι καὶ μὴ εἶναι θανάσιμον.
διὰ τὸ δύνασθαι τὸν θεραπεύεσθαι αὐτὸν τροφαῖς καὶ λουτροῖς:—
Ἢν μεθύων ἐξαίφνης ἄφωνός τις γένηται σπασθείς, ἀποθνή- κδ
σκει. ἢν μὴ πυρετὸς ἐπιλάβῃ. ἢ ἐς τὴν ὥρην ἐλθὼν καθ' ἣν
αἱ κραιπάλαι λύονται, φθέγξηται:— Ἐξήγησις. Οἱ μὲν πολὺν
οἶνον πίνοντες θερμὸς καὶ ὑγρὸς τοὺς περὶ τὸν λάρυγγα καὶ
φάρυγγα μύας πληροῦν τὴν ἀφωνίαν ἐργάζεται. ὅπερ
κακόν. εἰ δὲ καὶ σπασμὸς ἐπιφέρεται, τοῦτο θανάσιμον. δῆλον
γὰρ ὅτι οὐ μόνον τὰ περὶ τὸν λάρυγγα ἐπληρώθη, ἀλλὰ
καὶ τὰ ἐν ὅλῳ τῷ σώματι νευρώδη μόρια. πλὴν θανά-
σιμον. ἐὰν μὴ πυρετὸς ἐπιλάβῃ. ἐὰν γὰρ ἐπιλάβῃ, ζέον-
τος τῆς γινομένης ὕλης. καὶ λεπτυνομένης διαφορεῖται.
ἢ πάλιν ἐὰν μὴ ἐς τὴν ὥραν καθ' ἣν αἱ κραιπάλαι λύονται
φθέγξηται. εἰ γὰρ φθέγξηται, τῇ νυκτὶ καὶ τοῦτο θανάσιμον.
δηλοῖ γὰρ ὅτι ἡ δύναμις ἡ φυσικὴ οὐ νικᾶται τὴν ὕλην.
καιρὸς δὲ τῆς κραιπάλης οὐ κατὰ πότε τεταγμένον. οὐ δὲ ἐπὶ

δεδηγμένον

Ε

γεγραμμένον ἀκούομεν· τινὲς μὲν τὸ κατὰ τὴν ὑστέραν ...
τῆς κραιπάλης παύονται· ἕτεροι δὲ κατὰ τὴν ἐπιγενομένην:–

κθ Ὁκόσοι ὑπὸ τετάνου ἁλισκόμενοι, ἐν τέσσαρσιν ἡμέρῃσιν
ἀπόλλυνται· ἢν δὲ ταύτας διαφύγωσιν, ὑγιέες γίνονται:–

ἐξήγησις Ὁ τέτανος ἐπὶ παχείᾳ ὕλῃ γίνεται· καὶ ὅτι ἐπὶ τὸ τῷ χρόνιον,
ἐνδείκνυται τὸ νόσημα. ἀλλὰ διὰ τῆς αἰσθήσεως τῆς δυνάμεως,
κατοξὺ ἀρίσκει· ὅσοι οὖν ὑπὸ τετάνου συνέχονται,
ἐν τῷ δ΄ τῶν περιόδων ἡμερῶν ἀπόλλυνται· ἐπειδὴ τὸ μὴ κινεῖν
κίνησις ἐπαύετο καὶ ἀδιάκοπος· καὶ ἐπὶ τέσσαρσιν ἡμέραις
καταβάλλονται αἱ ζωτικαὶ δυνάμεις. ἢν δὲ ταύτας διαφύ-
γωσιν ὑγιέες γίνονται· τῆς δυνάμεως δηλονότι ὑπερ-
νικώσης. τὰ τοιαῦτα καὶ ὀξέα μέχρι τῆς τετάρτης ἡμέρας κρίνεται:–

κθ Τὰ ἐπιληπτικὰ ὁκόσοισι πρὸ τῆς ἥβης γίνεται, μετάστασιν
ἴσχει· ὁκόσοισι δὲ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτέων γίνεται, τὰ πολλὰ
ξυναποθνήσκει:– ἐξήγησις: Τὴν ἐπιληψίαν ὡς μὲν τὸ
καὶ παχέα ἡ ὕλη ποιεῖ· ὅθεν ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῖς παιδίοις
γίνεται· διὸ καὶ παιδίον καλεῖται τὸ νόσημα. ἢ τῆς ἐπι-
ληψία. τοῖς δὲ τοιοῖς παισὶ γίνεται, διὰ τὸ ἔχειν πλεῖστον
ὑγρὸν καὶ χυμὸν ἐκ πλησμονῆς γίνεται δίαιτης. φησὶν οὖν Ἱπποκράτης
ὅτι τὰ ἐπιληπτικὰ οἷς πρὸ τῆς ἥβης γίνεται περὶ τὸ ἡ-
βάσκειν, μετάστασιν ἴσχει· τουτέστι τελείαν ἀπαλλαγὴν
διὰ τὸ ἐπὶ τὸ θερμότερον· καὶ ξηρότερον μεταβάλλεσθαι.
ὅσα δὲ μετὰ τὴν ἥβην γίνεται, τὰ πολλὰ ξυναποθνήσκει
οὐ πάντα· ἐπεὶ ἐνίοτε διὰ σωφροσύνης διαίτης, ἐν τῇ πράξει
παύονται. ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ τοῦ ιδ΄ ἔτους μέχρι κε΄ ἐτῶν
καθ' Ἱπποκράτην ἡ ἡβητικὴ ἡλικία ὀνομάζεται:– κεφάλαιον κη

Ὁκόσοι πλευριτικοὶ γενόμενοι οὐκ ἀνακαθαίρονται ἐν τε

σσαρεσκαιδ

ὁ θέλει

σσαρεσκαίδεκα ἡμέρῃσι· τουτέοισιν ἐς ἐμπύημα
μεθίσταται:- ἐξήγησις. Τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐμνημό
νευσεν ἐν ᾗ ῥήγνυσι μετὰ τὸ ὀξέως νοσῆσαι· τὰ δὲ ὀξέα νοσήματα
ὑπὸ θερμῆς καὶ λεπτῆς ὕλης γίνονται, ταχεῖαν τὴν κρίσιν
ποιούμενα. φησὶν οὖν, ὅτι ὅσοι πλευριτικοὶ γινόμενοι
μὴ ἀνακαθαίρονται τουτέστι μὴ ἀναβήξωσι καὶ ἀναπτύ
σωσι τὸ ἀθροισθὲν ὑγρὸν ἐν ιδ΄ ἡμέρῃσι τουτέοισιν
ἐς ἐμπύημα μεθίσταται διὰ τὸ μῆκος τοῦ χρόνου καὶ παχὺ
τὴν ὕλην. γινώσκουσα δὲ τοῦτο ἡ φύσις, ἐς τὸν δεύτερον
πλοῦν ὁδεύει. καὶ πυοποιεῖ τὴν ὕλην. τὴν πυοποίη
σιν ἐμπύημα καλοῦσι:- κείμενον. Φθίσιες γίνονται μά
λιστα ἡλικίῃσι τῇσιν ἀπὸ ὀκτωκαίδεκα ἐτέων μέ
χρι τριήκοντα πέντε:- ἐξήγησις. Ἐν τῷ τετάρτῳ τμή
ματι περὶ τῶν παθῶν τῆς πρώτης ἀρχῆς, τουτέστι τοῦ
ἐγκεφάλου διαλεχθείς, τρέπεται νῦν καὶ ἐπὶ τὴν δευτέραν
ἀρχήν, τουτέστι τὴν καρδίαν. καὶ ἤδη διελέχθη περὶ
πλευρίτιδος θωρακικοῦ δηλονότι οὔσης αὐτῆς
πάθους. καὶ νῦν δὲ κατὰ συνέχειαν περὶ τῶν αὐτοῦ θω
ρακικῶν παθῶν διαλέγεται περὶ φθίσεως. καί φησι·
φθίσιες γίνονται ἡλικίῃσι καὶ τὰ ἑξῆς. φθίσις δέ ἐστιν ἕλκωσις
τοῦ πνεύμονος. γίνεται δὲ ἢ λόγῳ ῥήξεως. ἢ λόγῳ διαβρώσεως·
διὸ καὶ τοῖς νεαροῖς μάλιστα γίνεται διὰ τὸ πολὺ
τῆς ἡλικίας. [illegible] ἔχουσι τὸ [illegible] ἐς τὸ πολλάκις
πηδῶσι. [illegible] ἔχουσι. κἀνταῦθα ῥήξεις αὐτοῖς γίνονται.
ἄλλως τε ὅτι ἐπὶ τῶν νεαρῶν πολὺ τὸ αἷμα καὶ ὁ χυμὸς ἐπι
κρατεῖ· κἀντεῦθεν τῆς πληρώσεως, γίνονται τὰ ἀγγεῖα
καὶ τὸ σῶμα ῥήγνυνται. ἃ μάλιστα τὰ τοῦ πνεύμονος

ἐστὶ παθεῖν. τοῦ δ' ἐρρωμένου ὑγιὲς γίνεσθαι αἵματος πτύσεις. ἐπὶ
τῇ πτύσει, ἕλκος ἐν τῷ πνεύμονι. ἐπὶ τῷ ἕλκει ἡ τῆξις
τοῦ παντὸς σώματος. ἣν μάλιστα καλοῦσιν φθίσιν ὀνομά-
ζουσι. καὶ μὲν καὶ τῶν ἀκμαζόντων γίνεται φθίσις διὰ τὸ
κεχωρῆσθαι· χολώδεις δὲ φύσει καὶ δριμὺ μᾶλλον ἴσχουσι τὸ αἷμα.
ὅτι δριμὺ μὲν τι καὶ λεπτὸν αἷμα βιβρώσκει τὰ ἀγγεῖα
γίνεσθαι καὶ αὐτοῖς αἵματος πτύσεις. εἶτα ἕλκος.
καὶ οὕτω φθίσις ἐπακολουθεῖ. ὅτι δὲ περὶ τῆς διὰ ἡλι-
κίαν τῶν τε φθινόντων καὶ ἀκμαζόντων ἐπὶ πολὺ
διαλέγεται. δῆλον ἐκ τοῦ ἐπιφέρειν πλείστης ἡλικίας.
καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ιη' ἐτῶν μέχρι τῆς κε' τὴν ἡβικὴν
ὑποτίθεσθαι ἡλικίαν. ἀπὸ δὲ κε' ἐτῶν μέχρι τῆς λε',
τὴν ἀκμαστικήν:- κείμενον. Ὁκόσοι κυνάγχην διαφεύ-
γουσι καὶ ἐς τὸν πνεύμονα αὐτοῖσι τρέπεται. καὶ ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν,
ἀποθνήσκουσιν. ἢν δὲ ταύτας διαφύγωσιν, ἔμπυοι
γίνονται:- λύσις. Ἐνταῦθα περὶ φλεγμονῆς
τοῦ λάρυγγος διαλέγεται. ὅτι δὲ ὁ λάρυγξ ἀγγεῖον ὢν,
ὁμοίως τῷ ἀρτηρίᾳ φλεγμαίνει. καὶ τοὺς μῦς ἀνοίγοντας αὐτὸν ἔξωθεν.
τὸ δὲ ἐγκάρσιον ἔσωθεν ἔχει. ὅτε μὲν περὶ τὰ ἔσωθεν ἡ φλεγ-
μονὴ γένηται, κυνάγχη καλεῖται τὸ πάθος. ὅτε δὲ περὶ τὰ
ἔξωθεν, παρακυνάγχη. ἐνταῦθα οὖν φλεγμονὴν τῶν ἔσω
μυῶν ὑποτίθεσθαι. ἐν τοῖς αὐτοῖς παραγίνεσθαι καὶ εἰς μετ-
άστασιν. φησὶν οὖν ὁκόσοι κυνάγχην διαφεύγουσιν
ἐς τὸν πνεύμονα τρέπεται τὸ ἐξήγησαι. καὶ τὰ ἔξωθεν.
εἰ μὲν σφοδρὸν ὁ ἀγγεῖος ἐκεῖ γένηται, ὑπερβιβαζέσθω
ὁ κατὰ ζωὴν δεσμός. καὶ ἀναγινωσκέσθω οὕτως. ὁκόσοι
κυνάγχην διαφεύγουσι. καὶ ἐς τὸν πνεύμονα ×
γίνεται

γίνεται ἡ μετάστασις, ἤτοι ἐν ζ' ἡμέρῃσιν ἀποθνήσκουσι.
ἐὰν τὸ γὰρ ἀκυρωτέρων μορίων ἔχοντος τῆς ὕλης τουτέστιν
ἐν φάρυγγι ἐγκατασκηψάσης, πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ κυρίων
μορίων τουτέστιν ἐν πνεύμονι μεταμεταχθείσης τῆς ὕλης,
ὁ θάνατος ἐπακολουθήσει, τῷ εἶναι κύριον τὸ μόριον. ὁ σοφώτατος
ἱπποκράτης, ζ' ἡμέρας· διότι ἡ συνάγχη, ὀξὺ νόσημα
ἐστί· καὶ τάχιον ἐπιφέρει τὴν κρίσιν. ζ' δὲ ἡμέρας ἀνάκουε,
οὐ καθ' ἃς ἡ μετάστασις γίνεται· ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς τοῦ νοσήματος.
ἢν δὲ ταύτας διαφύγωσιν μετὰ δὲ τὴν πλοῦν ὁδὸν οὐσίας τῆς φύσεως
καὶ πυοποιούσης τῆς φύσεως, ἔμπυοι γίνονται· ἀλλ' οὗτοι
ἐμπυϊκοὶ πολλάκις ἀπογίνονται:- κείμενον. Τοῖσιν ὑπὸ τῆς φθί-
σιος ἐνοχλουμένοισιν ἢν τὸ πτύσμα ὅ τι ἂν ἀποβήσσωσι, βαρὺ
ὄζῃ ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας ἐπιχεόμενον· καὶ αἱ τρίχες ἀπὸ τῆς
κεφαλῆς ῥέωσι θανατῶδες:- ἐξήγησις. Καὶ οὗτος ὁ ἀφο-
ρισμὸς προγνωστικός ἐστι· διδάσκει δὲ ἡμᾶς παραδιδοὺς τὸ νόσημα,
καὶ τὴν κακοήθειαν τοῦ νοσήματος· καὶ χρόνον τῆς
ἐκβάσεως· καὶ διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν τοῖσιν ὑπὸ τῶν φθίσεων,
τὸ πάθος· διὰ δὲ τοῦ βαρὺ ὄζειν, τὴν κακοήθειαν τοῦ
νοσήματος· καὶ ἐκ ταύτης τῆς δοκιμασίας, τὸν χρόνον
τῆς ἐκβάσεως· ὅτι θανατώδης ἐστι· τούτοις οὖν τοῖς νοσήμασι
ἀπόπειραν ποιεῖται ὁ ἱπποκράτης θανατώδεις ἐκ τῆς τοῦ πτύσματος
ὀδμῆς· λέγει ὅτι δεῖ τὸ ἀνενεχθὲν, βάλλειν εἰς τοὺς ἄνθρα-
κας οὐ κατὰ μέσον· ἀλλ' ὡς ὕστερον ἐπιβεβλημένον· καὶ οὕτως
τοὺς ἄνθρακας· ἵνα οὕτω διαλυόμενον, δηλώσῃ τὴν αὐτοῦ
δυσωδίαν. ἐὰν οὖν βαρὺ ὄζῃ ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας ἐπιχε-
όμενον· ὅπερ ἂν ἀποβήσσωσι· διὰ δὲ τούτου ἐνεδείξατο
τὸν πεπονθότα τόπον· τουτέστι τὰ περὶ τὸν θώρακα,

θανατῶδες

θανατῶδες· ἐπεὶ ἡ μὲν διάρροια πολλὰ τοῦ ζωτικοῦ ἀέρος
μεμολυσμένου ὄντος παραβλάπτεται καὶ θανατηφόρα γίνεται,
πολλῷ μᾶλλον καταβλαβήσεται καὶ φθορὰν ἐπάγει τοῦ
θώρακος πλησίον τῆς καρδίας ὄντος τῆς διοικήσεως· μάλιστα
δὲ θανάσιμόν ἐστι· καὶ ἐὰν αἱ τρίχες ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥέ-
ωσι· δηλοῦσι τὸ ὅτι ἡ ὑγρότης λείπει ἡ τρέφουσα ζωτικὴ καταξη-
ραίνεται τὸ ὅλον σῶμα, ἡ διαφθορὰ χυμῶν:— κείμενον
Ὁκόσοισι φθισιῶσιν αἱ τρίχες ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥέ-
ουσιν, τούτοισι διαρροίης ἐπιγενομένης, ἀποθνήσκουσι:— ἐξήγησις
Καὶ σημεῖον ὡς αἴτιον, θανάσιμον ἐστιν ἡ διάρροια τοῖς
φθισιῶσιν· σημεῖον μέν, ὅτι δηλοῖ ἀνάλωσιν τῆς φύσεως
ἀπολωλέναι· αἴτιον δέ, ὅτι τὴν συνοχὴν τῆς ζωῆς ἀναλοῖ,
καταλύεται ἡ δύναμις· ἐπεὶ ἐπὶ τῶν ὑγιαινόντων ἡ διάρροια
ἐπιγινομένη καταλύει τὴν δύναμιν, πολλῷ μᾶλλον, ἐὰν
φθίσει ὑποκειμένη ἐπιγινομένη:— κείμενον Ὁκόσοι αἷμα ἀφρῶδες
ἐμοῦσι, τούτοισιν ἐκ τοῦ πνεύμονος ἡ ἀναγωγὴ
γίνεται:— ἐξήγησις Τὴν αἰτίαν ἔχουσι τὰ βιβλία ἀναβήττουσι·
τινὰ δὲ ἐμοῦσιν· ἀλλ' οἱ μὲν ἀναβήττουσιν, ἀφρώδη
γὰρ ἀπὸ τοῦ πνεύμονος διὰ βηχὸς ἀνάγουσι· οἱ δὲ
ἐξεμοῦσι, μὴ ἀφρώδη εἰκὸς φέρουσι· ἀπὸ τοῦ στομάχου διὰ
γὰρ τούτου φησὶν Ἱπποκράτης· ὅτι ἐὰν ὡς ἔχει αἷμα
ἀφρῶδες, ἀπὸ τοῦ πνεύμονός ἐστι· καὶ πόθεν δῆλον
ὅτι ὁ πνεύμων λεπτὸς καὶ ἀραιὸς τὰς φλέβας ἀεικινήτους
δέχεται· κἀν τούτῳ τρέφεται. ἐὰν οὖν ταῦτα οὕτως ἔχει,
πρόδηλον ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ πνεύμονος ἀνάγεται· ὃ καὶ
χαλεπόν· ὅτι αὐτὴν τὴν οὐσίαν τοῦ πνεύμονος πάσχει:—
κείμενον Ὑπὸ φθίσεως ὀχλουμένῳ διάρροια ἐπιγενομένη, θανάσιμον:—

Ἀνων

ἐξήγησις

Ἀμφοτέρων μὲν οὖν ἐπὶ φθίσει τὴν διάρροιαν θανάσιμον ἔλεγεν εἶναι
τοῦ οὖν καὶ ξηρῶν, μόνον καὶ μόνον· ἐνταῦθα δὲ ἁπλῶς εἶναι
θανατῶδες εἶναι τὴν διάρροιαν· καὶ ἱκανὴν οὖσαν καὶ
μόνην τὸν θάνατον δηλῶσαι· ἀλλ' οὐ ταχέως· καὶ ἡ ζωὴ παραδ
ἐρημοῖ φθίσεως:- κεφάλαιον. Ὁκόσοι ἐκ πλευρίτιδος
ἔμπυοι γίνονται, ἢν ἀνακαθαρθῶσιν ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν
ἀφ' ἧς ἂν ἡ ῥῆξις γένηται, παύονται· ἢν δὲ μή, ἐς φθίσιν
μεθίστανται:- ἐξήγησις. Πλευρίτιδος ἤτοι φλεγμονῆς τῆς
πλευρᾶς ἀποστάσης ὑπὸ τοῦ ὑμένος· ἀλλ' αὕτη ἐὰν ἀνα
καθαρθῇ ἐν τεσσαράκοντα καὶ δεκαπέντε ἡμέραις, παύεται· εἰ δὲ
ὑπερβάλῃ τὴν ἡμέραν, εἰς φθίσιν καὶ μεθίσταται· καθ' ἑαυτοῦ
ἔρη· ἐνταῦθα οὖν περὶ τῆς ἀνακαθάρσεως τοῦ πύου διαλέ
γεται ἤτοι τῆς ἀναγωγῆς καὶ φησὶν ὅτι· ἐὰν ἐν τεσσαράκοντα
ἡμερῶν καθαρθῇ τὸ πῦον, λύεται· εἰ δὲ ὑπερβῇ τὰς
μ', εἰς φθίσιν μεθίσταται· διὰ τί· ἐπειδὴ ὁ πνεύμων
ἀεὶ κινούμενος· οὐκ ἐφίησι τὴν ἀεὶ πάροδον τοῦ πύου
συνεχόμενα καὶ δριμύ· ἀλλὰ διὰ τὸ ἀεὶ παθεῖν ἕλκη.
καὶ ἕλκους τυγχάνει· καὶ τοῖς ἐχομένοις ἐκ ταύτης τοῦ ζῆν ἤτοι φθίσις
ὀνομάζεται μέχρι μὲν τεσσαράκοντα δηλαδή· διὰ τὸ κατεπείγον τῆς
πλευρίτιδος· ἀλλὰ καὶ τὴν ῥῆξιν:- κεφάλαιον. Τὸ θερμὸν
βλάπτει ταῦτα πλεονάκις χρεομένοισι· σαρκῶν ἐκθή
λυνσιν· νεύρων ἀκρατείην· γνώμης νάρκωσιν·
αἱμορραγίας· λειποθυμίας· ταῦτα οἷσι θάνατος:- ἐξήγησις.
Περὶ διαγνώσεως καὶ προγνώσεως παθῶν διαλαβὼν ἐν τούτοις
περὶ θεραπευτικῶν διαλέγεται· καὶ φησὶν ὅτι τὸ θερμὸν
βλάπτει ταῦτα· τοῖσι πολλάκις χρεομένοισι· σαρκῶν
ἐκθήλυνσιν· νεύρων ἀκρατείην· καὶ τὰ ἑξῆς· σαρκῶν

κεφαλῶν οὖν λαμβάνει τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκός· ἀπὸ μὴ ἀφροδισ(ίων)
τὸ θῆλυ ἐσσωμένου· ποιεῖ δὲ ταῦτα τὸ πλῆθος τὸ θερμὸν
τὴν ἀμαύρωσιν διαφθορᾶς· διαφθείρων τὸ τῆς ζωῆς ἐκείνης αὐτῆς
ὑγρότητα, ἐκλύσας αὐτάς· ποιεῖ δὲ καὶ μετὰ ἀκρα(σίας)
τῆς ἀρτηρίου τὴν ἀσθένειαν· ἡ γὰρ ὁ θερμὸν ἀναξηραίνει καὶ
χαυνοῖ αὐτά ποιεῖ· πῶς ἂν ἀσπερμάτοντα διαφθείρει τὴν
ἐναντίοις ζωῆς ἐκείνης ὑγρότητα· τῇ τοῦ διαφθορᾶς ἐκλύονται
τὰ μὲν ἄρθρα τὰ κρατοῦντα τὰ μόρια· καὶ τὰ ἐπὶ τῆς δυνάμεως
κρατεῖ· ποιεῖ δὲ καὶ τρόμον μετὰ κινήσεως· τὴν τῆς ἀσθενείας
ὁμοίως τῇ διαφθορᾶς· ἐπιφέρει δὲ καὶ αἱμορραγίας τῶν ἐπὶ τῇ
διαφθορᾶς οὔσας πρὸς αἱμορραγίαν δι' ἀραιότητα τῆς ἀνα-
ρώσεως καὶ ἀναπετάσαι τοὺς πόρους· ἀλλ' ὅτι τῆς χύσεως καὶ τοῦ
πλεονασμοῦ τοῦ αἵματος αἱ φλέβες [illegible] ῥήγνυνται
καὶ κατὰ τοῦτο αἱμορραγίαι γίγνονται· ποιεῖ δὲ καὶ λειποθυμίας,
διὰ ταύτας αἱμορραγίας· οἷς ἐπιγινομένων ταῦτα πάντα γίγνονται
τὰ ἐρημ[illegible], θάνατος γίνεσθαι· ἢ τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ χαίρει
ὥσπερ τοῖς διὰ θερμὰς καὶ ὑγρὰς ἤτοι βλάπτει ἢ τὸ
ὑγρὸν ἀεὶ θερμὸν καὶ δι' ἀμφοτέρων ὑπόκειται:— κείμενον:
Τὸ δὲ ψυχρὸν σπασμοὺς τετάνους μελασμοὺς· καὶ ῥίγεα πυ-
ρετώδεα:— ἑρμηνεία· Περὶ θερμοῦ προείρηκε διὰ
λέξεως ἀραιωτέρου οὖν τοῦ ψυχροῦ, μελάν-
νων καὶ ἐπὶ τὰ παθήματα γίνονται κατὰ τοῦ ψυχροῦ ὕδατος.
ἀφῆ· τὸ δὲ ψυχρὸν σπασμοὺς τετάνους καὶ τὰ ἑξῆς· τοῖ-
ς δῆλον ὅτι πλεονάκις χρεομένοισι τὸ σπασμοὺς
μὲν καὶ τετάνους ποιεῖ· διότι πυκνοῖ καὶ ποιεῖ τοὺς πό(ρους)
καὶ τῇ πυκνώσει ἀποκλείονται τὰ περὶ τὰ στόματα· τὰ
ἐντὸς θερμὰ δριμύτερα διὰ πνοῆς τρέπονται κατὰ
τῶν νευρωδῶν

τῶν μακρῶν μορίων· καὶ ποιοῦσι τοὺς σπασμοὺς καὶ τετά-
νους ἐπὶ πληρώσει· ποιεῖ γὰρ αὐτὰ ἐπὶ ξηρότητι σπασμοὺς
καὶ τετάνους εἰ τύχοι ξηρὸν εἶναι καὶ ἀπορεῖ τὸ ὅμοιον σῶμα
ἐκχωρεῖ σανδιὰ βάθους, τὴν τοῦ ψυχροῦ αὐτῆς κατὰ ξη-
ραίνεται τὸ ὑπὸ πυρὶ ζέον τὴν ὑγρότητα· καὶ ἐκ τῆς ἐνδείας
ποσότητος· ποιεῖ δὲ καὶ σπασμοὺς τὸ κατὰ ψύχειν τὰ
ἀποσβεννύειν τὸ σύμφυτον θερμόν· καὶ διότι ἐπὶ ὑγροῖς τῆς πό-
ρου ἀποκλείεται περὶ τὸ σῶμα τῶν· ἀναπαύσαι τὰ
σύμπτωμα ἐπὶ τῆς συστολῆς σπασμοὺς ἐπακολουθεῖ· ποιεῖ γὰρ
καὶ ῥίγη ὑπὸ πυρετοῦ δὲ· τὸ μὲν ῥῖγος, τῆς συστολῆς εἶναι αὐτὸ
τῆς ἀφῆς γνώριμον· τὸν πυρετὸν δὲ, κατὰ συμβεβηκὸς ἀκο-
λουθοῦντα τῷ ῥίγει· ἢ ὅτι ἀποκλειομένου τοῦ πυρὸς καὶ συ-
στελλομένου, διακινοῦνται τὰ αἰσθητικὰ μόρια· καὶ πάντα θερμαίνονται.
καὶ ἐπὶ τῶν κλόνων συμβαίνουσι τοῦ ἐμφύτου θερμοῦ· καὶ
τοῦ ῥίγους:– κεφάλαιον Το ψυχρὸν πολέμιον· ὀστέοισιν·
ὀδοῦσι· νεύροις· ἐγκεφάλῳ· νωτιαίῳ μυελῷ· τὸ δὲ
θερμὸν, ὠφέλιμον:– ἄλλο κεφάλαιον Πότερον ἐπὶ μὲν τῆς χρήσεως
τοῦ ψυχροῦ ὕδατος φησὶν Ἱπποκράτης, ταῦτα βλάπτεσθαι
τὰ μόρια· διὰ τὸ ψυχρὸν ἀμετρίαν ἐκβέπεσθαι τῆς κατὰ φύσιν
καὶ σύμμετρον αὐτῆς κρᾶσιν· ἀποροῦσι δέ τινες λέγοντες
πῶς τὰ ὀστᾶ φύσει ἀναίσθητα ὄντα βλάπτονται ὑπὸ τοῦ ψυ-
χροῦ· καὶ φαμὲν ὅτι τὰ ὀστᾶ κἂν φύσει ἀναίσθητά εἰσιν,
οὐκ εἰσὶν ἀπαθῆ· ἀλλ᾽ ὁμοίως πάσχουσι φθοράν· ὥσπερ
καὶ ὁ λίθος πάσχει φθοράν· καὶ φθείρεται καὶ μεταβάλλεται· εἶτα
πάλιν ἀποροῦσιν· ὅτι πῶς φωνὴν ὀστέοις διατάττει,
εἶτα πάλιν ἐπὶ τῶν ὀδοῦσι· μὴ ὄντων ὀδόντων οὐκ εἰσὶν ὀστᾶ,
καὶ λέγομεν ὅτι ἔχουσι μὲν κοινωνίαν πρὸς τὰ ὀστᾶ· ἔχουσι

ἡ διαφορὰν

:: μὴ ὤν: ὁ τύχη
πασμὸς τετάνων·
μετασμὸς εἰ καὶ
τοῦ ἔχουσα ἐν
τοῖς:

καὶ δι' ἀφθαρσίαν· καὶ κοινωνοῦμεν ἔχουσι, καθὸ σάρκα καὶ σῶμα
ἔχουσι τὴν οὐσίαν· καὶ φθαρτὴν καὶ ξηράν· διαφθείρουσι δὲ
ὅτι αἰσθανόμενοι τὸ ὁρᾶν ἀναιροῦντες· διὰ ἀοῦντες διεστάλη
τὸ σῶμα ἀπὸ τῶν ὁρῶν· διὰ τὸ ἀναγνῶναι τὸ λέγει· ὁ τοῦ Χριστοῦ
πολέμιον ὁ ἀσεβοῖς ἵνα ἀροῖσιν ἀνεφάνη· καὶ ὑποτάξαι
αὐτά, ἀναγνῶμεν μεθ' ἡμῶν· ἵνα περὶ μεθ' ἡμῶν τὸ μόνον τὸ λε-
γόμενον· ὅτι ὁ θεράπων ὠφελῆσαι μου· καὶ καινά· ὅτι ἀβλάπτεται
ἡ ψυχή, ὠφελεῖται ἡ θεραπεία· πλὴν θερμὸν δεῖ λαμβάνειν,
οὐ τὸ ἄμετρον· τοῦτο γὰρ καταλύει τὴν δύναμιν· ἀλλὰ μᾶλλον
τὸ μεμετρημένον:– κεφ. Θ κόσα κατέχουν κ' θερ-
μαίνεται· πλὴν ὅσα αἱμορραγεῖ ἡ μήτηρ:– κεφ. Ἐν τῷ
πρώτῳ ἀφορισμῷ, ἔλεγε ὁ θεράπων φίλιον ἡμᾶς ὅ ἐστιν
ὁ δεῖ σοι καὶ τοῖς λοιποῖς· ὡς τοῦ θεοῦ καὶ τὸ αἴτιον παραδίδω-
λάμον· ὅτι ὅσα κατέχουσι θερμαίνουσι· τὰ γὰρ ὑγρὰ
τίατ ἐναντίων ἰάματα· πλὴν ἡ μὴ σύμπτωμα ἐπεξ-
τὸ τινι καὶ ταῦτα κωλύσεις γίνεται τοῖς ἐναντίοις· οἷον με-
τὸ θερμαίνειν καὶ κωλύει διότι αἱμορραγία μήτηρ μετά·
ὅσα οὖν αἱμορραγεῖ ἢ μέλλει αἱμορραγεῖν, οὐ δεῖ θερμαίνειν
μήποτε τὸ θερμὸν ἔχουσιν ἐργαζόμενον καὶ ἀραιοῦν ἐπὶ πλεῖον
ἐπιβουλεύειν:– κεφ. Ἑλκώσει τὸ μὲν ψυχρόν, δάκνει.
δέρμα περισκληρύνει· ὀδύνην ἀνεκπύητον ποιεῖ·
μελαίνει· ῥίγεα πυρετώδεα· σπασμοὺς τετάνους:–
Τοῖς ἕλκεσι τὸ ψυχρὸν δακνῶδες· τοῦτο ἀπλῶς· οὐ κατὰ
περιττὸν λόγον· ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· ὅτι τὸ ψυχρὸν
ἀλλὰ τῷ προσβολῇ συγκινεῖ· ἐπιπλήσσειν ποιεῖ· ἀπο-
κλείομεν οὖν τῶν ἰχώρων καὶ δριμύτερον γινομένων, δά-
κνουσι· διαθερμαίνουσι ἄκρισ ποιεῖται ὁ ψυχρόν· αὐτά
χρὴ δέρμα

+++

καὶ δέρματα περὶ σκληρυνθέντων λόγῳ τοῦ ὡς ἀποπλη-
τὰ περὶ πᾶν· πυκνοῦσι τὸ ποιεῖν τῶν πόρων τὸ ψυχρόν.
τοῦ οὖν ἀποπλησθῆναι (συνηγμένον) ἐπὶ τὸ βάθος καὶ
πληθῦνον· καὶ ποιοῦσι πληθώραν· ἔστι γὰρ ὅτε καὶ δέρματα
ἐν τῇ ζώσῃ σκληρυνθῆναι· ποιεῖ τὰ ὀδύνην ἀνώδυνον· τοῦ
το τὰ ὀδύνην καὶ αἰτίαν, δηκτικὰ· τῶν κατὰ ψυχρὸν τὸ
ἔμφυτον θερμόν· καὶ ἐπὶ τούτῳ πολυχρόνιος ἡ ὀδύνη
γίνεται· ποιεῖ δὲ καὶ μετάστασιν· καὶ συρρεῦσαι ἐντάσει·
σπασμόν τε καὶ τετάνους· ἐκ ὀξείας ἀνωμάλου φρίκης· πολ-
λάκις μὲν αὐτὸ τόπου πεπονθότος, ποτὲ ζωὴν ὑπέθετο· ἐν
ταῦθα μέντοι ἐν τῷ πεπονθότι:- κεφάλαιον: Ἔτι ἐστὸ καὶ
ἐπὶ τετάνων ἀνδρῶν ἡνίκα μέσον σφήκων· θερμὸς μέσου ψυχροῦ
πολλοῦ κατάχυσις, ἀνακαλεῖ θέρμης ποιεῖται·
θερμὴν δὲ ταῦτα ῥύεται:- δεύτερον· Ὁ σπασμὸν ὠφελεῖ τό,
ψυχρὸν καὶ θερμὸν ἐν τῷ μὴ ἀρρίσμῳ, ἐπειδὴ ὑπὸ ὑπο-
δεῖξαι δεῖ χρῆσθαι· καὶ προσῆκε περὶ τοῦ ψυχροῦ· φασὶ οὖν ὅτι
λέγεται ψυχρόν, τέτανον ποιεῖ· καὶ τοῦ τοιούτου μᾶλλον διὰ τοῦ
ἐπὶ πνεύμονος ἐπὶ τετάνων· πολὺ γὰρ χρὴ ψυχρόν. ἀλλ᾽ ἐὰν ἀνδράσι
ᾖ· ἐὰν τὸ κατάψυξις, οὐ μόνον οὐ δεῖ ὠφελεῖ· ἀλλὰ καὶ βλά-
πτει· διότι τὸ ψυχρὸν τοῖς ἥκουσι πολέμιον· καὶ ἐὰν ὑπὸ ῥώμης
δυνάμεως· ἢ τὸ ἀνθηκὸς ἐγκρούσῃ· καὶ τὸ τοιοῦτον δεῖ ἐλθεῖν
διὰ τῶν φλεβῶν· καὶ ἐὰν εὔσαρκος ᾖ ὁ κάμνων· ἵνα
πολλοῦ ὄντος τοῦ μεγάλου ἐκφθάσῃ μέχρι βά-
θους ἢ ψύξις· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πολλοῦ· καὶ ἐὰν μέσον θέρος,
ἵνα ἀπὸ τοῦ περιέχοντος θερμασίαν συμβάλῃ. ἐὰν τὸ
οὖν τις ἔχῃ, καὶ πολλὴ κατάχυσις ψυχροῦ ὕδατος ἐπὶ τε-
τάνων τούτων, θεραπεύει αὐτόν· πῶς· πυκνοῖ τοὺς πόρους

ὁ ψυχρός· καὶ τὸ συγκλείειν καὶ ἀραιοῖ· ὅθεν διαπνοεῖ· τὸ δὲ
φύσει θερμὸν πολυειδῶς κινηθὲν καὶ οὐ τοῖς ἐκθερμαινομένοις
χωρεῖ· ἐπὶ τὰ ποιότητα αὐτὰ τὰ τέτανα· καὶ λεπτύνει ὅσα τὰ
σκληρὰ καὶ ἀπαλλάττει ὑπὸ φθορᾶς συμβεβηκότα νοσήματα·

κθ' Τὸ θερμὸν ἐκπυητικόν· οὐκ ἐπὶ παντὶ ἕλκει· μέγιστον σημεῖον
ἐς ἀσφαλείην· δέρμα μαλάσσει· ἰσχναίνει· ἀνώδυνον· ῥιγέων·
σπασμῶν· τετάνων παρηγορικόν· τὰ δ' ἐν τῇ κεφαλῇ· καὶ καρη-
βαρίην λύει· πλεῖστον δὲ διαφέρει ὀστέων κατήγμασι· μάλιστα
δὲ τοῖσιν ἐψιλωμένοισι· τουτέων δὲ μάλιστα, τοῖσιν ἐν
κεφαλῇ, ἕλκεα ἔχουσι· καὶ ὅσα ὑπὸ ψύξεως θνήσκει
ἢ ἑλκοῦται· καὶ ἕρπησιν ἐσθιομένοισιν:—

Ἕδρῃ, αἰδοίῳ, ὑστέρῃ, κύστει· τουτέοισι τὸ μὲν θερμὸν φίλιον
καὶ κρῖνον· τὸ δὲ ψυχρὸν πολέμιον καὶ κτεῖνον· μνημονεύει
τοῦ θερμοῦ διαλαβὼν καί φησιν· ὅτι τὸ θερμὸν ἐκπυητικόν
διὰ τί· ὁ ψυχρὸς ἀνεκπύητον· ἄλλως τε ὁ θερμὸς ἀραιοῖ τοὺς
πόρους· χύσιν ποιεῖ τῶν ὑγρῶν· μεταβάλλει καὶ ἀλλοιοῖ
καὶ πέττει καὶ προσοικειοῖ τῷ ἐμφύτῳ θερμῷ· καὶ διὰ
τοῦτο ἐκπυητικόν· πλὴν οὐκ ἐπὶ παντὶ ἕλκει· ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἁπλῶν·
ἐπὶ γὰρ τῶν συνθέτων ἑλκῶν τῶν χειρόνων· φαγεδαινῶν
νομωδῶν, οὐκ ἔστιν ἐκπυητικόν· ἀλλὰ καὶ μᾶλλον βλάπτει·
τὸ γὰρ θερμὸν τὰ μὲν μᾶλλον ἐπιρροῖ ἑλκῶν ἐπὶ τῶν ἐπιρροί-
τοις· ἀλλὰ συνθέτοις, καὶ ἔτι … τὴν σηπεδόνα·
λοιπὸν ἐπὶ τῶν ἁπλῶν ἑλκῶν ἐκπυητικὸν τὸ θερμόν· καὶ μέγιστον
σημεῖον ἐς ἀσφαλείην· τουτέστι μέγιστον σημεῖον καὶ ἀσφα-
λέστατον ἐστι, τὸ πῦον … ἑλκῶδες … μεγάλως δὲ
πέπονθεν· δέρμα μαλάσσει καὶ ἰσχναίνει· ἐὰν μὲν ἀπαν-
θωρίκη ὁ … χύσιν ποιοῦν, μαλάσσει· … ἀπρεπῆς

ἰσχναίνει

ἰσχναίνει τὴν διαφόρησιν· ἀνώδυνον· περὶ δὲ τὰ ποιητικὰ αἴτια
τῆς ὀδύνης κενοῖ· σπασμῶν καὶ τετάνων παρηγορικόν· διότι
κατ' ἐναντίωσιν τῶν παθῶν προσάγεται· ἀμέλει καὶ ῥιγέων·
διότι τὴν [illegible] τὴν ποιοῦσαν τὸ ῥῖγος κενοῖ καὶ διαφορεῖ· λύει
δὲ καὶ καρηβαρίην· ὥσπερ ἀλλὰ τὴν τοιαύτην ὀνομάζομεν
τὴν ὑπὸ πνεύματος πολλῶν γινομένην· διὰ τὸ ἀνοίγειν τοὺς πόρους
τοῦ δέρματος· καὶ διαφορεῖ τὰ πνεύματα· καὶ ὅτι παύει
τὴν κεφαλαλγίαν· πλέον δὲ διαφορεῖ ὁ [illegible] κατὰ
μάσι· τουτέστι συμβάλλεται· καὶ μάλιστα τοῖς [illegible]·
ὑγροῖς [illegible] περὶ δὲ παρηγορίην καὶ φίλιον·
διότι τὸ ψυχρὸν [illegible] καὶ ἥκιστα πολέμιον· καὶ
ἔτι μᾶλλον συμβάλλεται τοῖς ἐν τῇ κεφαλῇ [illegible] διὰ
αὐτὴν αἰτίαν· καὶ ὅσα ὑπὸ ψύξεως [illegible] γίνεται
[illegible] ἀφήσουσι· ὑπὸ τοῦ
θερμοῦ [illegible] ἐναντίως· [illegible] τὸ [illegible] ἐνδέον
χαλεπῶς ἔχειν· καὶ διὰ [illegible] ὁμοίοις· τουτέστι
[illegible] τούτοις συμβάλλεται κατὰ συμβεβηκός· τὸ κε-
νῶσαι τῆς ξανθῆς χολῆς [illegible] τὰ ζέματα·
Καὶ μὴν καὶ ἕδρῃ καὶ αἰδοίῳ· καὶ ὑστέρῃ καὶ κύστει συμ-
βάλλεται· ἐπεὶ τὸ ψυχρὸν πολέμιον ἐστὶ τούτοις καὶ κτεῖνον,
τὸ θερμὸν ὠφέλιμον καὶ κρῖνον:— κείμενον Ἐν τοῖσι
» σι δὲ τοῖσδε τῷ ψυχρῷ χρέεσθαι· ὁκόθεν αἱμορραγέειν
» μέλλει· μὴ ἐπ' αὐτὰ, ἀλλὰ περὶ αὐτὰ ὅθεν ἐπιρρεῖ·
» καὶ ὁκόσαι φλεγμοναὶ ἢ ἐπιφλογίσματα ἐς τὸ ἐρυ-
» θρὸν καὶ ὕφαιμον ῥέπουσι νεαρῷ αἵματι· ἐπὶ ταῦτα· ἐπεὶ τά γε
» παλαιὰ μελαίνει· καὶ ἐρυσίπελας τὸ μὴ ἑλκούμενον·
» ἐπεὶ τό γε ἑλκούμενον βλάπτει:— ἐξήγησις Ἐν τούτῳ τῷ ἀφο[ρισμῷ]

ρὶς μὲν ὦ λάλε ὅτι χέουσι κοινῶς τὸ ψυχρὸν ἐπὶ τῶν αἱμορρα-
γούντων ἐκ μυκτήρων· καὶ τοῖς αἱμορραγοῦσιν αὐτοῖς προσφέρο-
μεν ἢ κατατίθεμεν τὸ ψυχρόν· ἀλλὰ τοῖς περὶ ἑαυτῶν· καὶ μάλιστα
κἂν οἷς ὁ θώραξ περιέχεται τοῖς ἥκεσι· ὥσπερ μὲν οὖν τὴν αἱμο-
ραγίαν τὸ ψυχρόν· συμπυκνοῦν ποιοῦσι τὸν πόρον· ἀπὸ δὲ ἐρυθρᾶς
τῆς ὕλης ἐπιφέρεται καὶ ὁ κόλπος φλεγμονῶν· ἢ ἐπιφλογισμὸς κατὰ
τὸ θώρακος καὶ ὕφαιμον καὶ τὰ δριμέα· οὐ μόνον φησὶ
ταῖς αἱμορραγίαις συμβάλλεται ἀλλὰ καὶ ταῖς φλεγμοναῖς·
πολλὴν γὰρ παρ᾿ ἀλλὰ τῆς ὑπερβολῆς αἵματος καὶ λεπτοῦ
γινομένης· καὶ ἡ αἰτία· διότι ἐπὶ τῆς ζέσεως ἐστὶ μᾶλλον ἡ
φλόγωσις· ἐμποιοῦσι ταλαιπωροῦσι αἱ φλεγμοναὶ τουτέστι χειμῶνι
ὑφαίματος δηλονότι παχυτέρου ἐξιόντος· ἀλλὰ τὸ ψυχρὸν
βλάπτει· ἔστι τὸ πλέον παχύνεται ἡ ὕλη· κἀντεῦθεν
θερμαίνουσι καὶ σήπεται· καὶ μὴ ἄνοσος ἐπακολουθεῖ·
ὠφελεῖ δὲ καὶ δριμύτητι τὸ μὴ ἡνωμένον· τοῦτο αἴτιον τῆς ζέσεως
καὶ τῆς δριμύτητος τῆς χολῆς· καὶ καταπραΰνει τὴν
δῆξιν· τὸ δὲ ἡνωμένον δριμύτητι βλάπτει· διότι τὸ ψυχρὸν
ἡνωμένον θανατῶδες :~ κείμενον : Τὰ ψυχρὰ οἷον, χιών·
» κρύσταλλος τῷ στήθει πολέμια. βηχέων κινητικά, αἱ-
» μορροϊκά. καὶ καταρροϊκά :~ ἐξήγησις Ἐπεὶ πρὸ θερμοῦ
καὶ ψυχροῦ ὕδατος τὸν λόγον ποιησάμενος, νῦν καὶ περὶ ἑτέρων
ψυχρῶν· τῆς τε χιόνος καὶ κρυστάλλου, τὸν λόγον ποιεῖται· ἀφ᾿ οὗ φησὶν
ὅτι τὸ ψυχρὸν οἷον χιών· κρύσταλλος ποιεῖ δὲ ὀδύνας στήθει·
βῆχας· αἱμορραγίας· καταρρόους· ὅτι ὥσπερ χιὼν καὶ
κρύσταλλος, ἐκ ψυχροῦ ἀέρος· οὕτως οὖν ψυχρὸν ὄν, ἀνωμα-
λίαν καὶ δυσκρασίαν ἀνατίθενται τῷ λάρυγγι· καὶ
τῇ βραχείᾳ ἀρτηρίᾳ· κἀντεῦθεν βήξ· ἔτι δὲ καὶ τὴν ἀναπνοήν,

φεςςτκς

φλέγει ἐπὶ τὰς πλευράς· καὶ ὀδύνην ἐν αὐτῷ ποιεῖ· ἔστι τὰ
ἐμφιλοχωροῦσα αὐτῆς ἐν τῷ θώρακι· πυκνώσει ποιεῖ
τοὺς πόρους τῶν ἀγγείων· καὶ ταῦτα θεωρεῖ πληρώσει· καὶ τὴν πληρεστέραν
γίνονται τὰ ἀγγεῖα καὶ εὔσημοι· καὶ τὰ νεῦρα αἱμορραγίαι· ἔστι
ἀμέσως τῷ ἐγκεφάλῳ ὀχλοῦσιν· ἢ ψυχρὸν ὅτι βλάπτει αὐτήν·
τὸ ψυχρὸν τὸ πολέμιον ὀστέοις· νεύροις· ταύτης οὖν
βλαπτομένης τῇ πυκνώσει καὶ ἀδιαπνευστίᾳ γίνονται
ὁμοῦ τὰ περιττὰ αὐτίκα καταρρέουσι· καὶ φέρονται ἐπὶ μυκτῆρας
καὶ φάρυγγα· ἐπὶ θώρακα· καὶ ποιοῦσι κατάρρους·
ἰστέον δὲ ὅτι ἰσχυρὸς καὶ κρυστάλλῳ μὲν κεχρημένοι· ἢ ὅτι
πολλάκις αὐτοῖς τινὲς κέχρηνται νέοι· θαρροῦντες τῇ ἡλικίᾳ·
ἢ ὅτι ἐν πολλοῖς τόποις ἀδιαλείπτως· ἐν δὲ αὐτίκα
ἀνάγκην καθ' ἑαυτοὺς ὁδοιποροῦσιν οἱ ἄνθρωποι· καὶ συμβαίνει δι' αὐτὸ
τοιαῦτα τὰ πάθη :- κείμενον. Τὰ ἐν τοῖσιν ἄρθροισιν οἰδήματα
καὶ ἀλγήματα ἄτερ ἕλκεος· ἐν ποδαγρικοῖς· ἐν σπάσματα·
τὰ πλεῖστα τὸ ψυχρὸν πολὺ καταχεόμενον ῥηΐζει
τε καὶ ἰσχναίνει· καὶ ὀδύνην λύει· νάρκη γὰρ
μετρίη ὀδύνης λυτική :- ἐξήγησις. Πάλιν ἐπαινεῖ μὲν
παραδίδωσι τοῦ ψυχροῦ ὕδατος· φησὶ γὰρ τὰ ἐν ἄρθροις
γινόμενα οἰδήματα καὶ τὰ ἕλκη· ὥς φησιν οἰδήματα ἐκεῖνα
δηλονότι, τοῖς ὑπὸ χολῆς ἢ χολώδους αἵματος, ὅτι
γίνονται, διὰ τὸ τὴν ζέσιν καταπραΰνειν· καὶ τὴν δῆξιν
ἀμβλύνειν· πλὴν γὰρ ὥς φησι πάντως τοῖς τοιούτοις ὅτι· ἀλλὰ
τὴν ἄνευ ἕλκους· τοῖς τὸ ἕλκος ἔχουσι, βλάπτει· τὸ γὰρ ψυχρὸν
τοῖς ἡλκωμένοις φησὶ πολέμιον· καὶ μὴν τὰ ποδαγρικὰ
πάθη ὥς φησι· δηλονότι τὰ ὑπὸ ξανθῆς χολῆς γινόμενα.
τῷ αὐτῷ λόγῳ, ὥς φησι δὲ ἐν σπασμοῖς κατὰ τὸ ἐπὶ ... ἀνάπτει

ἄλλως τε γὰρ καθ' αὑτὸ ἅμα καὶ κατὰ συμβεβηκὸς ὠφελεῖ τῷ λόγῳ
τοῦ ἀποπληροῦν ὃ σύμφυτον θερμὸν καὶ πολυπλασιάζει
καὶ ἐξαναλίσκει τὴν μοχθηρὸν ποιοῦν αἰτίαν· ἀναιμάδες δὲ
λυσις συνεχὴς τινὸς ἰμώδους ἐστι τοῦ κενοῦ· ὡς διαιρέ-
μενον ὑπὸ τῆς ἐπιφανείας· τὸ οὖν τὰ πλείστα ἐπι ...
ὠφελεῖ τὸ ψυχρὸν· καὶ διὰ τοῦτο πλείστα ἐδήλωσεν φησί· τινὰ
ὅτι τὰ σπασμάτα γὰρ καὶ ὠφελεῖ· πλὴν ὠφελεῖ κατὰ συμβεβηκὸς
ἀρτηρίη· ὠφελεῖ καὶ τὸ ἅμα· καὶ τὸ ζωννύει ζα τὸ δὲ αὐτοῦ ἐπι-
ἰσχαίνει καὶ ῥηνῦ ζει τῷ χρόνῳ· τὸ ἀναστήσει ὑπὲρ ...
καὶ ταύτην κενοῦν· καὶ διὰ γὰρ τοῦ ἐστὶν ὁδύνην ἀνακτᾶ...
ποιεῖ· ἢ γαλουσαν δηλονότι· τὸ ζεῖν ποιεῖν τὰ ἐπιφανεῖν
... ἢ πῶς λέγει ὀδύνην κληκτικὴ· τουτέστιν ἀποσπᾶν
τὴν αἴσθησιν ἀμβλύνουσα:– κείμενον· Ὕδωρ τὸ ταχέως θερ-
μαινόμενον, καὶ ταχέως ψυχόμενον, κουφότατον: ἐξήγησις:
Ἐν ταῦθα διάγνωσιν παραδίδωσι τοῦ ἀρίστου ὕδατος.
φησὶ ὅτι τὸ ταχέως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον ὕδωρ κου-
φότατόν ἐστι· οἷον ἐὰν ἐπιθῇς αὐτὸ ἐπάνω πυρὸς καὶ
ταχέως θερμαίνηται, καὶ πάλιν μικρὸν ἀφαιρεθὲν τοῦ ἀπὸ
τοῦ πυρὸς ταχέως ψυχθῇ, κουφότατόν ἐστι· τουτέστι ἀβλαβὲς
καὶ ἀνώδυνον· διὸ ἀκριβῶς γὰρ τὸ τῶν σταθμῶν χρὴ λαμβάνειν
κουφότατον, ὅπερ ἐστὶ ἰσοστάσιον δοκεῖ· γὰρ τῷ κενῷ οὖν
τεχνικόν δοκεῖ μᾶλλον· ἰδιωτικὸν ἐπὶ ὄψει· ὡς μικρὸς· τά-
σεως:– κείμενον: Ὁκόσοισι πιεῖν ὀρέξις νύκτωρ,
τουτέοισι πάνυ διψῶσιν· ἢν ἐπικοιμηθῶσιν,
ἀγαθόν:– ἐξήγησις: Θεραπεύειν ταῦτα παραδίδωσιν
ἡ μὲν σύμπτωμα τοσ· τουτέστι δίψος· αὕτη δὲ ἢν ὑπὸ
ξηρῶν γίνεται· ἢ διὰ ψύξεως χρονίας, ἢ διὰ ἔγκαυσιν οἷον·
ἡλίου

ἢ διὰ τὸ καῦσιν τοῦ ῥευμάτων· ἢ πλῆθος βορβόρου· καὶ μάλιστα
ἀβληχρῶν· ἢ διὰ ἀσχολίαν τοῦ ἐρέσσειν τῶν στομάχων· διὸ οὖν
οἱ ἀνδριάντες αἰτίαν· ἢ διὰ τὸ ψυχρὸν, χρήσθωσαν τῷ ψυ-
χρῷ ἢ θερμῷ ὕδατι· διὰ τὸ μὴ χαλεπὰ ἐπακολουθοῦσι.
χρὴ μὴ ... κοιμηθῶσιν ἀλγοῦν· πέψις τὸ γίνεσθαι καὶ
παραυτῆς διὰ τοῦ μέτρου μὴ ... διὰ τὸ ψυχρόν, διὰ τὸ
στήκεσθαι τὸ περιέχειν αὐτοὺς πόμα· πάλιν μὴ διὰ ...
ἐργάζεσθαι ... κεφ. ρμγ´ Γυναικὸς ἀμυγμὸν ἐν
ἀρρώσταις πυρετῶν· πολλάκις καὶ τὸ ἀλλάσσειν
... βαρεῖαν ... κεφ. ρμδ´ Νῦν διὰ τί ζωμὸν
νοσήματα τῆς γυναικὸς παρὰ διὰ τὸ οἶνον ἵππου κράτος· καὶ τὰ
θεραπεύει· φησὶ τὸ ὅτι τὴν ... κατασίν ...
ἢ διὰ τὸ ἀρώματα πυρετοῖ θεραπεία· πάλιν ...
... ταχύτερον ... ἢ μέσης ... ἢ ὑπὸ
κινήσεως τοῦ αὐτοῦ· ἀλλ' ἢ αἰτία ὅτι λεπτομερὴς καὶ θερ-
μὸς ... λεπτύνει· ἀραιοῖ ἐμποιεῖ· καὶ διὰ
... τὴν ὕλην τὴν ποιοῦσαν τὴν ἔμφραξιν· πάντα ... περ-
τρέπει τὰ κατὰ μικρά· καὶ ἀναφορὰ ... τὰ καὶ ... παρὰ
... τοῦ χρόνου τῆς κινήσεως καθ' ... τὰ
διὰ ... ὄγκον ... τῆς ... βασανίζεται μὴ γίνεσθαι
ἢ ... ἔγκλισιν ... ἢ ... , ...
ἀφῇ· αὕτη ἡ πυρετοῖς φησὶν ἵππου κράτος ... ἀλλάσσουσι μὲν
... ἔκλυσιν στομάχου· καὶ ἀτονίαν γαστρός·
καὶ ... καρηβαρίαν ἐμποιεῖ· οἱ ... λεπτότεροι ... ἀτμοὶ ταύτης
... τὴν κεφαλὴν· καὶ πληροῦντες
αὐτὴν καρηβαρίαν ἐργάζονται. κεφ. ρμε´ Γυναικὶ ὑστερεῖ
... φλεβοτομηθεῖσα, ... μᾶλλον ...

ἢν ᾖ μεῖζον τὸ ἔμβρυον :- ἐξήγησις. Ἐν ταύτῃ τῷ ἀφορισμῷ φησὶν ὅτι ἐὰν ἐν γαστρὶ
γυνὴ ἔχουσα τὸ ἔμβρυον τῷ τῆς μήτρας, φλεβοτομηθῇ,
ἐκτιτρώσκει· διότι τὸ ἔμβρυον ἐκ τῶν καταμηνίων τρέφεται
τοῦ αἵματος. ἐὰν οὖν φλεβοτομηθῇ, ὑστερίσκεται τὸ ἔμ-
βρυον τοῦ τρέφεσθαι· καὶ τότε θλιβόμενον οὖν, κινεῖται
καὶ διαλύεται, καὶ τῆς φύσεως ἐκδέχεται, καὶ καταπίπτει.
μᾶλλον δὲ ἐκτιτρώσκει φλεβοτομηθεῖσα· ἐὰν μεῖζον ᾖ
τὸ ἔμβρυον διὰ τὸ πλείονος δεῖσθαι τροφῆς. καὶ ἀποροῦν δὲ
ταύτης κινδυνεύει :- κεφάλαιον. Γυναικὶ ἐν γαστρὶ
ἐχούσῃ ὑπό τινος τῶν ὀξέων νοσημάτων ληφθῆναι, θανατῶδες :-
ἐξήγησις. Ἀλλ' ἡ γυνὴ ὑπό τινος τῶν ὀξέων νοσημάτων· τὰ μὲν
ἄνευ πυρετοῦ εἰσίν, οἷον ἀποπληξία· τὰ δὲ μετὰ
πυρετοῦ, οἷον φρενῖτις· πλευρῖτις. ἐὰν οὖν ὑπό τινος τῶν
γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα ληφθῇ, θανατῶδες. ὑπὸ μέν τινος
τῶν ἀπυρέτων ὀξέων διὰ τὸ ἀδύνατον μὴ ἐξαρκεῖν τὴν
δύναμιν τῆς κυούσης πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὴν σύντονίαν τοῦ
νοσήματος. ὑπὸ δέ τινος τῶν μετὰ πυρετοῦ· διότι ἐπειδὴ
τὴν ἀχάλεπτον τάξιν δεῖ αὐτῇ, ἀναγκαῖον χρῆσθαι· ἀλλὰ καὶ
τὸ παιδίον, δεῖται τροφῆς. ἐὰν οὖν τὸ παιδίον καταφρονῇ
ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ ἀνίσταται, ἀπόλλυται· ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ κα-
κωθὲν πρόσγονον πολλάκις, ἐὰν τὴν γυνὴ σὺν τῷ παιδὶ
ἀπόλλυται :- κεφάλαιον. Γυναικὶ αἷμα ἐμεούσῃ, τῶν κατα-
μηνίων ῥαγέντων, λύσις γίνεται. Τῶν καταμηνίων ἐκλειπόντων
αἷμα ἐκ τῶν ῥινῶν ῥυῆναι, ἀγαθόν :- ἐξήγησις. Ὁ λόγος οὗτος
ἐστί· ὅτι ἐὰν μὴ ἔχῃ τὰ καταμήνια, ἐμεῖ γυνὴ αἷμα,
ἢ τὰ καταρραγῶσιν αὐτῆς τὰ καταμήνια καὶ κενωθῶσι,
παύεται ὁ ἔμετος. τῷ λόγῳ τῷ κατὰ τὴν σύμπαθειαν. ἡ ταφὴ ὅτι
καὶ τῶν

καὶ τὰ καταμήνια ἐκλείπουσι, συναιρούμενα καὶ τὸ κατ' εἰμαρμένην ῥεῦμα [illegible]·
διὸ τὰ ἐκ κυοῦντα οὐ συνέχεσθαι [illegible]· καὶ οὐκ ἔτι δύνανται βλάπτεσθαι:—

Γυναῖκες αἱ ὑγρὰς ἔχουσαι τὰς κοιλίας ποιμένου [illegible], οὐ δύνανται
κυΐσκεσθαι:— λύσις· Πρῶτον μὲν ὅτι ἂν αἱ δόσεις [illegible]
[illegible] καὶ πάντα τὰ ἔμβρυα καὶ ἄλλοις πολλοῖς σώμασι τὸ [illegible]· ὑφέ
ρεται τὸ [illegible] κοινόν, τῶν μηνῶν· διὸ ὀλιγάκις συλλαμβάνουσιν τὸ ἔμβρυον, σκα
ρίζει· καὶ λοιπὸν ἐκ [illegible]· καὶ ὅτι καθυγραίνονται τὰ περὶ τὴν μήτραν
καὶ [illegible] ἀσθενοῦσι τῆς καθέξεως δύνανται, ἀμβλωσ
μὸς γίνεται· καὶ ὅτι τὸ σῶμα τῶν [illegible] ἀναστάσει, καταλύουσαι
αἱ δυνάμεις· καὶ [illegible] γίνονται [illegible] ποιοῦσι τὸ ἔμβρυον:—

Γυναῖκες αἱ ὑπὸ ὑστερικῶν ἐνοχλούμεναι διὰ τὸ τόνου παρα
[illegible] γνώμη ἀφθόνως:— λύσις· Ὑστερικὴ λέγεται πάθη, ἤτοι τε
[illegible] ὑστερικὴ [illegible] ἄπνοιαν· [illegible]
ἀναίσθητον καὶ ἀκίνητον μένει τὸ σῶμα· ἐπὶ τοῦ ὅλου·
[illegible] ἀπαρμοστ, ἀφθόνως καὶ [illegible]
[illegible], ὅτι ἐκ [illegible] ἀκίνητοι [illegible]
[illegible] βάλλει· [illegible] ὅτι κλόνον ποιεῖ παρα
καὶ [illegible] τοῖς μακρῷ [illegible] μορίοις τῆς μήτρας
[illegible] καὶ ἀποδιώκει τὰ αἴτια· [illegible] ἄπνοιαν· [illegible]
[illegible] ποιοῦσι· [illegible] ἐποχὴ τῶν καταμηνίων [illegible]
αὐτῶν δὲ λόγῳ [illegible]· [illegible] διὸ [illegible] πολλὴν
[illegible] ἀλλὰ [illegible] ἀναθυμίασιν τῆς ἀποκρίσεως
δυνάμεις γίνονται:—

Γυναῖκες κατὰ μῆνα [illegible]
καὶ μὴ κατὰ τὰ αὐτὰ [illegible] γίνονται, καθαροῦ [illegible]:—

Ἀ[illegible] τὰ πολύχροα· [illegible] γίνεται ἐκ χυμῶν [illegible]
χολικῶν· καὶ φλεγματικῶν· καὶ πικροχόλων· [illegible]
τοιαῦτα καταμήνια γυναικῶν [illegible]· [illegible]

δὲ τοῦτ' ἔστι μὴ κατὰ τὰ συνήθη· καὶ ἀφωρισμένον χρόνον ἐφ' ὧν
εἴωθεν ἐκφοῦσθαι ἡ γυνή· ἀλλ' ὡς ὁ τυχὼν τοῦ νοσήματος κινωθῇ· ἡ ἀπορροία,
καθὼς ὁ στοιχεῖον σημαίνει· διὰ τοῦτο ἐκείνω ἐρρύη εὐθὺς τῶν πλεο-
μαζουσῶν μαχθηρῶν ὕλων:- κεφ λγ Γυναικὶ ἐν γα-
» στρὶ ἐχούσῃ, ἢν ἐξαίφνης ἰσχνοὶ γένωνται οἱ μαστοί, ἐκτι-
» τρώσκει:- ἐξήγησις. Ἢν ἐξαίφνης φησὶ τοῦτ' ἔστιν ἀνα-
φανδρὸν αἰτίας ἰσχνοὶ γένωνται οἱ μαστοὶ τῆς γυναικὸς ἐν
γαστρὶ ἐχούσης, ἐκτιτρώσκει· ὡς δηλονότι αἷμα τοῦ καὶ τὴν
τὴν ἀποκάλυψιν· διὰ τοῦ ἀναφέρεσθαι τὸ ἔμβρυον· ἐπεὶ δὲ
ὅτε καὶ περὶ τὸ ἐκ κρίσιν ἀφορμὰς τῇ ἀπορρείᾳ τῆς τρο-
φῆς λακτίζον καὶ σκιρτίζον· καὶ διαρρηγνύον τὸν χιτῶνα:-
κεφ λδ Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἢν ὁ ἕτερος μαστὸς ἰσχνὸς γένηται
» δίδυμα ἐχούσῃ, θάτερον ἐκτιτρώσκει· καὶ ἢν μὲν ὁ δεξιὸς
» μαστὸς ἰσχνὸς γένηται, τὸ ἄρρεν· ἢν δὲ ὁ ἀριστερὸς ὁ θῆλυ:-
ἐξήγ: Τὸ ἄρρεν μὲν ἐν τῷ δεξιῷ κόλπῳ ζωογονεῖται. διότι ἐστὶ
θερμότερον ἤτοι τοῦ ἀριστεροῦ· τὸ θῆλυ δ' ἐν τῷ ἀριστερῷ· ὅτι
ψυχρότερον ἐστὶ τοῦ δεξιοῦ. ἐὰν οὖν ἀμφοῖν μονοῖ σχῇ γυναῖκα
δίδυμα ἐχούσῃ ὁ δεξιὸς μαστὸς ἰσχνὸς γένηται, τὸ ἄρρεν
ἐκτιτρώσκει. πρὸς αὐτὰ κατὰ τὴν αὐτοῦ ἀπορρίαν μᾶλλον πάσχει.
ἢν δὲ ὁ ἀριστερὸς μαστὸς ἰσχνὸς γένηται, ὁ θῆλυ· διὰ τὴν αὐτὴν
αἰτίαν. εἰ δὲ ἀμφότεροι οἱ μαστοὶ ἰσχνοὶ γένωνται, ἀμφότερα
ἐκτιτρώσκει· τῷ λόγῳ τῆς ἐνδείας τῆς τροφῆς. λιμαγ-
χονούμενα γὰρ τὰ ἔμβρυα, σκιρτίζουσι· καὶ ἀποδιαρρηγνῦσι τὰ δέρ-
ματα· καὶ οὕτως ἡ γυνὴ ἐκτιτρώσκει:- κεφ λε Ἢν γυνὴ
» μὴ κύουσα μηδὲ τετοκυῖα, γάλα ἔχῃ, ταύτης τὰ κατα-
» μήνια ἐκλέλοιπεν:- ἐξήγησις. Διότι μετέχει θέσει τῶν κατα-
μηνίων ἡ νεχθεῖσα διὰ τῶν φλεβῶν τὸ ὄνομα λοιμὴ ἀμφίσ

βαρεῖ πρὸς τιτθοὺς κοινωνίαν αὐτῶν ἐχουσῶν περὶ τὰς μήτρας

καὶ ἐπειδὴ ἀδελφοὶ ὡς εἰσὶν οἱ τιτθοί· καὶ ἄλλοι περὶ τὴν

ἐστὶ φύσιν πέττουσι καὶ κατακοσμοῦσιν αὐτὸ τὸ αἷμα.

εἰς γάλα ποιοῦσιν. ἐὰν μὴ δὲ τόκος τις γένοιτο. μὴ δὲ σύ-

λληψις, πρὸ τοῦ ὅσον οἱ τιτθοὶ τὰ ἄλλα ἔχουσι πάντα τὰ κατὰ

μήνια ἀποδέχεσθαι:~ κείμενον: Γυναιξὶν ὁκόσοισιν ἐς

τιτθοὺς αἷμα ξυστρέφεται, μανίην σημαίνει:~ ἐξήγησις

Τὸ διὰ τῆς ἀναφορᾶς βαρυνῶν φλεβῶν περὶ τιτθοὺς φερόμενον αἷμα,

εἰ σύμμετρον ἐστιν, γάλα γίνεται· εἰ πλέον ἐστὶ τοῦ δέοντος, οὐ κα-

λοῦται· διὸ ὅτι τῷ πλήθει καταλύεται δύναμιν τῶν τιτθῶν.

λοιπὸν μένει καὶ σήπεται· σηπόμενον, μανίαν ποιεῖ·

πέμπονται γὰρ ἐξ αὐτοῦ ἀτμοὶ δριμεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλήν·

κἀντεῦθεν ἐκζέει ὁ ἐγκέφαλος· καὶ μανία γίνεται:~ κείμενον

Γυναῖκα ἢν θέλῃς γνῶναι εἰ κύει, ἐπὰν μέλλῃ καθεύδειν, ἀδείπνῳ ἐούσῃ

μελίκρητον δίδου πιεῖν· καὶ ἢν μὲν στρόφος ἔχῃ περὶ τὴν

κοιλίην, κύει· ἢν δὲ μή, οὐ κύει:· ἐξήγησις· Γυναικὸς ἐν

ὑστέρᾳ ἀποτελεῖται σύλληψις· αὕτη δὲ γίνεται διὰ μελι-

κράτου· πλὴν ἀνέφθου· διότι ὡς εἴρηται τὸ μελίκρατον

φυσῶδες ἐστι, διὰ τὴν ἀκατέργαστον οὐσίαν ἣν εἶχε καὶ μὴ

κοιμηθῆναι· καὶ οὕτως ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ κοιμηθῆναι.

καὶ ἐὰν στρόφος γίνηται, δῆλον ὅτι κύει· εἰ δὲ μή, οὐ κύει·

τὸ γὰρ μελίκρατον ἐκθερμαῖνον ποιεῖ πνεύματα ἀναλύεσθαι

ἐπὶ τὴν γαστέρα· ἐπειδὴ δὲ ἡ μήτρα ἐπίκειται τοῖς ἐντέροις,

ἐὰν ἔχῃ κατὰ τὰ τῶν βαρέων ἐμβρύων, οὐ πάλιν κινεῖ τὰ

τὰ ἔντερα· διὸ ... πνεύματα ... καὶ τὴν ...

ποιοῦσι στρόφον· καὶ δῆλον ὅτι σύλληψις ἐστιν· εἰ δὲ μὴ

στρόφος γίνηται, ἀλλὰ διεξοδεύει καὶ διαρρέουσι τὰ πνεύματα,

οὐκ ἔστι σύμπτωσις:- κεφ. μγ'. Γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα, ἢν μὲν ἄρρεν κύῃ, εὔχρο-
ός ἐστιν· ἢν δὲ θῆλυ, δύσχροος:- [illegible] ὁ δὲ χρωματίζεσθαι
οὐ τὸ κατὰ φύσιν ἀκουστέον· ἀλλ' ὅσον ἐπὶ ἐγκυμονούσῃ γυναικί·
ἐὰν οὖν γυνὴ ἔχῃ ἐν γαστρὶ καὶ εὔχρους ᾖ, ἄρρεν κύει· δῆλον
ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἄρρενα θερμότερα εἶναι:- Θερμα-
νθὲν χρῶμα ἐστὶ τὸ εὔχρουν· θῆλυ δ' ὅτι τὰ θήλεα
ψυχρότερα εἶναι καὶ ὑπὸ θερμοῦ ἄχροοι:- ὁ δὲ ἄχρουν
καὶ δίχρουν, πρὸς ἑαυτὴν τὴν κύουσαν ὁ φλεγμονὴν κρίνεσθαι.
οὐ πρὸς ἑτέραν γυναῖκα· ἐστὶ γὰρ καὶ ἑτέρα γνωρίσματα διὰ τῶν
[illegible] εἴπερ ἄρρεν εἴτε θῆλυ ἢ τὸ κυούμενον· ἐκ τοῦ πλήθους ἐκ τῆς
ἰσχύος τῶν κινήσεων:- κεφ. μδ'. Ἢν γυναικὶ κυούσῃ
ἐρυσίπελας ἐν τῇ ὑστέρῃ γένηται, θανατῶδες:- [illegible]
Παρὰ πολὺ λαμβάνεται ἐκ τοῦ σώματος ὁ ἔμβρυον τοῦ θερμοῦ
ὕλην γινομένου πάθη· εἰ δὲ τὸ πάθος ἐστὶ μὴ ἀπόλλυται·
ἐστὶ συμβῆναι καὶ τὰς δυνάμεις τῆς γυναικὸς αὐτὴν ἐστὶ μὴ
σώματα ἀπόλλυσθαι τῶν ἐμβρύων:- κεφ. με'. Ὁκόσαι παρὰ φύσιν λεπταὶ
ἐοῦσαι ἐκτιτρώσκουσιν, ἐκκύϊσκουσιν πρὶν ἢ παχυνθῆναι:-
Παρὰ φύσιν λεπταὶ ὑπὸ ἔξωθεν τῶν ἀπὸ νοσήματος γινο-
μένων εἴτε ἀπὸ λιμαγχονίας· αὗται οὖν ὅταν ἔχουσι· ἐν γα-
στρὶ κατὰ γαστέρα, ἐκτιτρώσκουσι διὰ τὸ ἐνδεῖν τὴν τροφὴν
τὰ μόρια τῆς μήτρας, λοιπὸν λιμώττον τὸ ἔμβρυον σκαρίζει
καὶ ἀποσπᾶται τὰ στόματα καὶ ἐξέρχεται· οἱ δὲ ἐπὶ παχύν-
θωσιν οὐκ ἐκτιτρώσκουσι διὰ τὸ πλείονα τροφήν:-
κεφ. μς'. Ὁκόσαι δὲ μετρίως τὸ σῶμα ἔχουσιν, αὗται ἀμβλίσκουσι
δίμηνα καὶ τρίμηνα ἄτερ προφάσιος φανερῆς, ταύτῃσιν
αἱ κοτυληδόνες τῆς μήτρας μύξης μεσταί εἰσι, καὶ οὐ δύνανται
κρατέειν ὑπὸ τοῦ βάρεος τὸ ἔμβρυον, ἀλλ' ἀπορρήγνυνται-
ἐξήγησις [illegible]

ἐξήγησις

Ἐνταῦθα φησὶν ὁ ἱπποκράτης· συμμέτρως ἔχοντος τὸ σῶμα τῆς γυναικὸς διὰ τὴν
ἢ ξηρὸν μᾶλλον ἐκτιτρώσκουσι μάλιστα προσφάτως φανέντος.
τοῦ παντὸς αἰτίου τῆς πληθώρας τῆς μήτρας, ἤγουν οἱ ὑμένες οἱ κατὰ
σφακελίζοντες ταῖς ἀνάγκαις μάλιστα τῆς ὑστέρας μήτρας ἀλλὰ καὶ ἐκζέσεις
καὶ ἐρυθήματα· τότε φλεγμαίνει καὶ πλείονος χυμοῦ· καὶ τότε
χαλαρὰ καὶ ἀσθενέστερα γίνονται· λοιπὸν καὶ ἡ καθεκτικὴ δύναμις
τῆς μήτρας ἀτονεῖ· ὑγρασία βλαπτικὴ πλεοναζόντων ἐστί.
τοῦ ἔτους χρόνου, ἀναγκαίως ἐκτιτρώσκουσιν· ἐκ τούτων διὰ μῆνα
καὶ δίμηνα· διὰ τὸ τηνικαῦτα μάλιστα ἀναλίσκοντος τοῦ ἐμ-
βρύου· μὴ δυναμένης δὲ κατέχειν τὸ ἔμβρυον τοῦ πλεο-
νάζοντος ὑγροῦ, ἀτονεῖ καθεκτικὴ δύναμις, ἀναγκαίως ἐκτιτρώσκουσιν:- κείμενον
Ὁκόσαι παρὰ φύσιν παχεῖαι ἐοῦσαι μὴ συλλαμβάνουσιν ἐν γαστρὶ
ταύτῃσι τὸ ἐπίπλοον πρὸς τὸ στόμα τῶν ὑστερέων ἀποπιέζει· καὶ πρὶν
λεπτυνθῆναι, οὐ κυΐσκονται:- ἐξήγησις· Τὰς παχείας ἀμέ-
τρως διαβάλλων ὁ ἱπποκράτης, τὰς ὑπερβαλλούσας καὶ
παρὰ φύσιν παχείας διαβάλλει· λέγει δὲ ὅτι οὐ συλλαμβάνουσι·
διότι οὐ δέχονται τὸ σπέρμα· διὰ τί; ὅτι ἐπίπλοον
ἐμπέφρακται τὸ στόμα, ὡς θερμὸν καὶ πιμελῶδες
γινόμενον κατὰ τὴν μήτραν· καὶ ἀπὸ τοῦ βάρους αὐτοῦ ἀποκλείει
τὸ στόμα· τὸ πιμελῶδες τὸ ἐπίπλοον ἐκάλεσε μὴ παρα-
ρεῖν· τὸ γὰρ ἐπίπλοον πιμελῶδές ἐστιν· ἀδύνατόν ἐστιν
συλλαβεῖν πρὸ τοῦ ἰσχνανθῆναι τὸ σῶμα καὶ ἡ θέσις τοῦ
μετρίαν:- κείμενον Ἢν ὑστέρη ἐν τῷ ἰσχίῳ ἐγκειμένη
διαπυήσῃ, ἀνάγκη ἔμμοτον γίνεσθαι:- ἐξήγησις· τῆς
μήτρας αὐτῆς ὡς ἔχει πνεύματα καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερά· καὶ
πρόσω καὶ ὀπίσω· καὶ ἄνω καὶ κάτω· πολλάκις οὖν
φλεγμονὴ γίνεται περὶ τὸ πνεύματα· εἰ τύχῃ πλεῖ

τῆ καὶ ζῶ πλάγια τῶν φλεγμονῶν γενέσθαι τοῦ τῆς ἐπὶ τῆς
βουβῶνας. ὁ ἴσχιον φθάνει ἐκ φύσεως κεῖσθαι. καὶ οἱ ἐγκείμεναι
περὶ ἐκεῖνου τὰ μόρια. ἐπὶ τὰ ἰσχία, τὸ πῦον μᾶλλον βαίνει. εἰ τοῦτο
τὸ ἀπόστημα δεξιῶς ἀποκορυφωθῇ ἐπὶ τὸ δέρμα. εἰ ἢ ὑποταγῇ,
ἢ ὑπὸ φύσεως ἐκραγῇ. καὶ λοιπὸν ἀναγκαῖον ἐστὶν ἔμμοτον γενέσθαι τοὺς
τόπους ἢ σώζεσθαι τῆς διὰ μοτῶν θεραπείας:— κείμενον Ἔμβρυα
τὰ μὲν ἄρρενα ἐν τοῖσι δεξιοῖσι. τὰ δὲ θήλεα, ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσι
μᾶλλον:— ἐξήγησις. Ἡ μὲν τῶν διὰ πολλῶν ἐκ τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν
διαφορὰ τὸ ποιοῦν ἐν μορίοις. ἐν τούτοις οὖν γίνεται ἡ διά-
πλασις τῶν ἐμβρύων. ἀλλὰ τῶν μὲν ἀρρένων ἐν τοῖς δεξιοῖς. τῶν δὲ
θηλέων, ἐν τοῖς ἀριστεροῖς. καὶ εἰκάζω ὅτι τὰ ἄρρενα θερμότερα
ἐστί. εἰ δι' αὐτὸ τοῦτο ἐν τοῖς δεξιοῖς ἐν θερμοτέροις δημιουργοῦνται.
τὰ δὲ θήλεα ψυχρὰ καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἐν τοῖς ἀριστεροῖς ἅτε ψυ-
χροτέροις δημιουργοῦνται. θερμότερα μὲν οὖν ἐστὶν οἱ δεξιοὶ πολλῷ
τῆς μὲν τῶν ἀριστερῶν τῇ πυρώσει τοῦ ἥπατος. ἀλλὰ καὶ ὁ
δεξιὸς ὄρχις καὶ πολλῷ πρὸς δέχονται τὸν καθαρὸν αἷμα. καὶ διὰ
τοῦτο θερμότερος. ὁ δὲ ἀριστερὸς ὄρχις καὶ πολὺ ὀρρωδέστερος,
εἰ δι' αὐτὸ τοῦτο ψυχρότερος:— κείμενον. Ὑστέρας ἐκπτώσιας
πταρμικὸν προσθεὶς, ἐπιλαμβάνειν τοὺς μυκτῆρας καὶ τὸ στόμα:—
ἐξήγησις. Ὑστέρας ἐν ταῖς θηλείαις οὐ δή που τῶν μετεώρων. ἀλλὰ τοῦ χωρεῖν
ὅθεν καὶ κοινῶς ἀναδίνασκον βαρύτονος λέγεται. οἷον,
ὑστέρα. ὑγιεῖ καὶ τῇ διζίγῳ δεῖ τὸ προσσπαν βοηθεῖν.
μόνον ἐκβάλλει περὶ παντός. οἷον, ὑστέρα. φησὶν οὖν ὅτι ἐὰν ἡ
ὑστέρα ἔκπτωσιν ποιήσασθαι καὶ τοῦτο διὰ χρεία μᾶλλον.
δεῖ γὰρ τὸ μὲν ἢ ἀπομάσσειν τὰ πρόπυρα. καὶ χαλεπώτερος ἐστὶ
ποιῆσαι μᾶλλον αὐτὰ ἀποτεξεῖν, πταρμικὸν ἐπιθεὶς ἐν τῇ ῥινί·
ἐπιλάμβανε τὰς καὶ τὸ στόμα. ὅπως τὸ πνεῦμα ἐπὶ τὸ κάτω
χωρήσῃ

χωρὶς τῆς ἑαυτῶν ζωτικῆς καὶ κλονούντων παρεμπεσόντα ἐχθίσταν
ποιῆσαι τὸ χωρίον :- κεφάλαιον Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ
τεινεσμὸς ἐπιγενόμενος, ἔκτρωσιν ποιέει :- ἐξήγησις Τεινεσμὸς
ἡ ζωὴ ἔχων καὶ βίαια κινήσεις· καὶ ἐκκρίσεις φλεγμάτων
καὶ ἐπιμήκως δὲ ὅμως μετὰ ὀλίγης κόπρου· γίνεται δὲ ἐν τῷ ἀ-
πευθυσμένῳ ἐκ φλέγματος· καὶ ἐρεθίζει τὰς [illegible] τάσιν. οὗτος
ἐὰν γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἐπιγένηται, ἔκτρωσιν ποιεῖ·
τῷ λόγῳ τῶν διαναστάσεων καὶ τῶν τάσεων :- κεφάλαιον Γυναικὶ
καταμήνια ἢν βούλῃ ἐπισχεῖν, σικύην ὡς μεγίστην πρὸς τοὺς
τιτθοὺς πρόσβαλε :- ἐξήγησις Βούλεται θεραπεύειν διὰ σικύ-
ας τὴν ἀμέτρως γινομένην καταμηνίων αὐτῆς ἀπο-
σύνην, ἐὰν καὶ ὑπὸ τοὺς τιτθοὺς κελεύει προσβάλλεσθαι
μάλιστα μεγίστην ἀντισπᾷ ἀπὸ τῆς μήτρας· συνῆφθαι γὰρ αὐτῇ
πᾶσιν [illegible] διὰ τῶν κοινῶν ἤτοι [illegible] φλεβῶν :-
Ὁκόσαι ἐν γαστρὶ ἔχουσι, ταύτῃσι συμμύει τὸ στόμα τῶν ὑστερῶν :- κεφάλαιον
Τοῦτο τὸ ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει· τοῦτο καὶ τὸ ἐξ ἀπλῶν ἐξήγησις
συλληφθέντος γὰρ [illegible], ἀνάγκη τὸ στόμιον συμμύειν τῶν ὑστερῶν.
ὅλας [illegible] [illegible] ἔχουσιν αἱ κοιλότητες τῶν στομάτων :-
Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἢν γάλα ἐκ τῶν μαστῶν πολὺ ῥυῇ, ἀσ- κεφάλαιον
θενὲς τὸ ἔμβρυον σημαίνει· ἢν δὲ στερεοὶ οἱ τιτθοὶ ἔωσιν,
ὑγιεινότερον τὸ ἔμβρυον σημαίνει :- ἐξήγησις Περὶ τῆς ἀποτε-
λέσεως τοῦ ἐμβρύου, [illegible] ὅτε [illegible] τὸ γάλα ἐν
τοῖς μαστοῖς· ἵνα μὴ [illegible] ἀποτελεῖν, [illegible] τὸ ἔμβρυον.
τοῦτο [illegible] τὸ γάλα ἐὰν σύμμετρον ᾖ, δηλοῖ καλῶς ἔχειν τὸ ἔμ-
βρυον. εἰ μέντοι πολὺ καὶ ἀπορρέει ἐκ τοῖς μαστοῖς, δηλοῖ
ὅτι ἀσθενές ἐστι τὸ ἔμβρυον· ὅτι ὑπὸ πλήθους τῆς φε-
ρομένης αἵματος ἐν τῷ ἐμβρύῳ, κατὰ τὴν [illegible] αὐτοῦ

καὶ τὸ ὀρθῶς τὸ πλέον μᾶλλον, ἢ μέχρι πάνυ. ἀλλά τε φύσιες ἀνθρώπων
ὁμοίως ὅπως δ' ὁμοίως οὐκ ἔξει ἰσχύος ἀμοιβαῖον τὸ πρὸς τὸ ἔμβρυον ἀρχὴν
ἐν αὐτῷ αἷμα. ἀλλὰ μᾶλλον καὶ φθορὴν γίνεσθαι τοῖς μαζοῖς· τὸ
δὲ αὐτὸ τὸ πολὺ γάλα ῥέει ἢ μάλιστα ἐμφαίνεσθαι οἱ τιτθοὶ ἰσχνοὶ ὦσιν
γίνεται πρὸ ὄγκου τινὸς δηλονότι. ἀλλ' ἐκ σοῦ [illegible] γάλακτος
φορεῖν, σημαίνει ὑγιὲς εἶναι τὸ ἔμβρυον:~ κεφ. [illegible]

[illegible] Ὁκόσαι δὲ ἀπὸ θέρμης μὴ ἔχωσι, ταύτῃσιν οἱ τιτθοὶ ἰσχνοὶ γίνονται·
ἢν μὲν πάλιν σκληροὶ γίνωνται, ὀδύνην ἕξουσιν ἢ ἐν τοῖσι τιτθοῖσιν
ἢ ἐν τοῖσιν ἰσχίοισιν· ἢ ἐν τοῖσι γούνασιν· ἢ ἐν τοῖσιν
ὀφθαλμοῖσι, καὶ οὐ διαφθείρουσιν:- [illegible] Περὶ δὲ διορισμοῦ
χρὴ τὸ ἀφθειρισμὸς· ἢν γὰρ ἀληθὴς ὑπάρχῃ. εἰ δὲ καὶ αὐτὰς
οὕτως· ὁκόσαι μέλλουσιν ἐκτιτρώσκειν λόγῳ ὑδέρου τροφῆς,
αὗται ἰσχνοὺς τοὺς μαζοὺς ἔχουσι· καὶ ἢν αὖτις παρεφέρῃ
ἐπαφήσιν τῶν δὲ πάλιν σκληροὶ γίνωνται:- [illegible]

[illegible] ὅπου [illegible] σκληροί ἐστιν, [illegible] οὐκ [illegible]
[illegible] ἐκ χρόνου πυρετῶν λαμβανούσης, καὶ ἰσχυρῶς ἰσχναίνονται [illegible]
[illegible] τίκτουσι [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] κακόν: [illegible]
[illegible] συμβαίνουσι· καὶ [illegible] ἀπὸ τῆς [illegible] γίνονται:
[illegible] τινὶ φλεγμαινούσης, καὶ [illegible] τινὶ φλεγμαινούσης· [illegible]
καὶ [illegible] σπαργοῦσιν ἢ [illegible] φλεγμαίνονται,
[illegible] φθείρειν μέλλουσαι, οἱ μαζοὶ ἰσχνοὶ γίνονται. [illegible]
[illegible] βούλεσθαι [illegible] πάνυ [illegible] καὶ [illegible]
καὶ [illegible] διὰ τοῦ σώματος [illegible]
τὸ σῶμα [illegible] αὐτῇ [illegible] ἄγονος ἐστίν: [illegible]
[illegible] καθαροί [illegible]
[illegible] αὐτὰ [illegible]
ἔχειν: [illegible] οὐκ [illegible]
ἔχουσ, [illegible] ἀποβάλλουσι γὰρ ὅλον [illegible] ξηρὰς [illegible]
τῆς [illegible] φθείρεσθαι, [illegible]
[illegible] ὑγιεινὰ [illegible] ἐπὶ [illegible] γὰρ [illegible]
[illegible] ἐξαφθ[illegible] μήτρα [illegible] διὰ [illegible]
[illegible] τοῦτο [illegible]
[illegible]:+

συμβαίνει γενέσθαι δι' ἀπληξίαν μαζοφίων ἐμβριθούσης ταύτης φλεβί· καὶ διὰ τοῦτο, ξηρὴ γίνεται· ἕπεσθαι ὡσαύτως καὶ τὰ ἀκόλουθα πάθη· κείμενον Γάλα διδόναι κεφαλαλγέουσι κακόν· κακὸν δὲ πυρεταίνουσι· καὶ οἷσιν ὑποχόνδρια μετέωρα καὶ διαβορβορύζοντα καὶ τοῖσι διψώδεσι κακόν· καὶ οἷσι χολώδεες αἱ ὑποχωρήσιες ἐν ὀξέσι πυρετοῖσιν ἐοῦσι· καὶ οἷσιν αἵματος πολλοῦ διαχώρησις γέγονεν· ἁρμόζει δὲ φθινώδεσι μὴ λίην πολλῷ πυρέσσουσι διδόναι· καὶ ἐν πυρετοῖσι μακροῖσι βληχροῖσι μηδενὸς τῶν προειρημένων σημείων παρεόντος· ὑπεραπισ ἐκτετηκόσι:–

Οἷσιν οἰδήματα ἐφ' ἕλκεσι φαίνεται, οὐ μάλα σπῶνται, οὐδὲ μαίνονται· τούτων δὲ ἀφανισθέντων ἐξαίφνης τοῖσι μὲν ὄπισθεν, σπασμοί, τέτανοι· τοῖσι δὲ ἔμπροσθεν, μανίη, ὀδύνη πλευροῦ ὀξεῖα, ἢ ἐμπύησις, ἢ δυσεντερίη, ἢν ἐρυθρὰ ᾖ τὰ οἰδήματα· ἢν τραυμάτων ἰσχυρῶν καὶ πονηρῶν ἐόντων οἴδημα μὴ ἐπιφαίνηται, μέγα κακόν:– τὰ χαῦνα χρηστά· τὰ δὲ ἔνωμα, κακά:– κείμενον Τῷ ὄπισθεν κεφαλῆς ὀδυνωμένῳ, ἡ ἐν τῷ μετώπῳ ὀρθίη φλὲψ τμηθεῖσα, ὠφελέει:– Ῥίγεα ἄρχεται γυναιξὶ μὲν, ἐξ ὀσφύος μᾶλλον καὶ διὰ νώτου, ἐς κεφαλήν· ἀτὰρ καὶ ἀνδράσιν, ὄπισθεν μᾶλλον ἢ ἔμπροσθεν τοῦ σώματος· οἷον, μηρῶν, πήχεων· ἀτὰρ καὶ τὸ δέρμα ἀραιόν· δηλοῖ δὲ ἡ θρίξ:– Οἱ ὑπὸ τεταρταίων ἁλισκόμενοι, ὑπὸ σπασμοῦ οὐ πάνυ τι ἁλίσκονται· ἢν δὲ ἁλίσκωνται πρότερον, ἐπιγένηται τεταρταῖος, παύονται:– Ὁκόσοισι δέρματα περιτείνεται καρφαλέα καὶ ξηρά, ἄνευ ἱδρῶτος τελευτῶσι· ὁκόσοισι δὲ

χαλαρὰ καὶ ἀραιά, σὺν ἱδρῶτι τῆς αὐτῶν σ:— τῶν μελλόντων
ἀποθνήσκειν· οἷς μὲν αὐχμώδη καὶ σκληρὰ καὶ ξηρὰ
καὶ ἔτι τὰ μὲν αὐτὰ δέρματα, χωρὶς ἱδρῶτος, ἀποθνή-
σκουσιν· ὅτε δὲ τἀναντία· χαλαρὰ καὶ ἀραιὰ καὶ μαλακά,
σὺν ἱδρῶτι τῆς αὐτῶν σ· τοῖς μὲν τὸ πρότερον, οὐκ ἐκεῖνο δὲ
ὑγρότης ἐν τῷ σώματι· τοῖς δ' ἄλλοις ἐστίν:—

Οἱ ἰκτεριώδεες οὐ πάνυ τι [illegible]

~~[illegible]~~

Ἐμέτοισι χρέεσθαι [illegible]
[illegible]

Οἷσιν ἐν ὑγρῇ τῇ φύσει καὶ γονὴ ὑγρή, ὑγιαίνουσι
νοσηρότερον· οἷσι δὲ τὰ ἐναντία, ὑγιεινότεροι· ὡς μὲν τοῖς ξη-
ροτέροις ἀσφαλέστερον, οὐ [illegible] ὅλως κρεῖττον δι' αὐτῶν
εἶναι [illegible] ἀσφαλές· περὶ τούτου σαφὲς οὐδὲ [illegible]
[illegible] οὐδὲ διὰ δέρματος· ἱδρώς· ἀλλ' ἢ καλοῦμεν
[illegible] ἀλλ' [illegible]· [illegible] τῶν
περὶ τὸ σῶμα [illegible]· ταῖς δὲ ὑγραῖς
φύσεσιν [illegible] γίνεται περὶ τὸ σῶμα καὶ μᾶλλον,
κατὰ τὸ ἀσφαλές· ὅτι [illegible]· [illegible]
ταύταις καὶ τὴν γονήν· [illegible] τὸ σπέρμα γίνεται
φησὶν ὑγρόν· [illegible] ξηροτέρων· ἀναλίσκονται
[illegible] ὑγρότητος [illegible] ξηρῶν τὸ σπ-
[illegible]· τοῖς γοῦν ὑγροτέροις [illegible] τὸν ἀσφαλῆ·
ὅτε καὶ συμπᾶν τὸ σῶμα· τὴν ὑγιεινὴν [illegible],
οὐκ ἄμεμπτον [illegible] συμβέβηκεν· ἀλλὰ κατὰ [illegible]

τε ζῶν ἐχούσης τῆς σαρκὸς αἰτίαις ἁλίσκεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ
αὐτοῖς γε ἕπεται καίτοι τὸ περὶ τὸ σῶμα κακοῦσθαι τῷ
ὑπὸ κεφαλῆς· φάρυγγα καὶ λάρυγγα καὶ βράγχον ἀρτηρίαν
πνεύμονά τε καὶ στόμαχον καὶ γαστέρα· βῆχες οὖν αὐτοῖς
γίνεσθαι καὶ δύσπνοιαι καὶ ζῶν ἀρχ.· ἀποτίθεται καὶ δι-
άρροιαι· [illegible] δέ τε καὶ δυσεντερίαι· ὅτε μὲν ἀλλοιουμένου τοῦ
[illegible] τὸ διαρρέον, ἀναγκαῖον [illegible] ἐστιν· [illegible] δ' αὐτῷ καὶ τοῦ
πυρὸς [illegible] καὶ τὸ πῶν βιβλίων, περὶ τῆς
[illegible] καὶ τοῖς περὶ νόσων τε καὶ παθ.:— Ἐν τοῖσι
» μακροῖσι δυσεντερίοισιν, αἱ ἀποσιτίαι κακόν·
» καὶ ξὺν πυρετῷ κάκιον:— Τὰ περιμάδαρα
ἕλκεα κακοήθεα· ἐξηγ. ὅτι [illegible] τὰς [illegible] ἐπὶ τοῦ
εἴδους τῆς περὶ [illegible] ἢ καὶ ὁ [illegible] μάλιστα
[illegible] πολὺ [illegible] ἰᾶσθαι [illegible] μοχθηρὸς [illegible] τοῦ
[illegible] διὰ βιβρώσκοντα τὸ ἦθος· [illegible] γὰρ [illegible]
τὰς [illegible] τῶν τριχῶν διαφθείρειν [illegible]· τὸ δ' ἦθος
[illegible] οὕτως [illegible]:— Τῶν ὀδυνέων
» καὶ ἐν πλευροῖσι καὶ στήθεσι· καὶ ἐν τοῖσιν ἄλλοισι μορίοισιν
» εἰ μέγα διαφέρουσι καταμαθητέον:— Τὰ νεφριτικὰ
καὶ ὁκόσα κατὰ τὴν κύστιν ἀλγήματα τοῖσι πρεσβύτῃσιν
ἐργωδῶς ὑγιάζεται· τοῖς γέρουσι μόλις ὑγιάζεσθαι
φησί· τουτέστι μετὰ πολλῆς πραγματείας καὶ χρόνου πολλοῦ·
τὰ κατὰ τοὺς νεφροὺς καὶ κύστιν· ὅτι δὲ τὸ ἔργον αὐτῶν,
[illegible]· [illegible] δὲ [illegible] τοῖς μείζοσιν ὅτι οὖν [illegible]
παθήσεσθαι· καὶ ὅτι περὶ τὸ σῶμα διὰ αὐτῶν κενοῦται
[illegible]· [illegible] ἡ δὲ ἕξις [illegible] ἐπιφλεγμο-
νή [illegible] ἐν αὐτοῖς [illegible] ἄλλο [illegible] πάθημα· πολὺ

μᾶλλον μὲν τῶν πρεσβυτικῶν σωμάτων ἐργάζονται δυσυγιά-
ζεσθαι τὰ κατὰ τὴν κύστιν. ὅτι καὶ τἄλλα πάντα νοσήματα
καὶ μάλιστα θᾶσσον χρόνια. τάχα τὰ τοιαῦτα καὶ αὐτὸ σφη
προσθέσθαι ἀπάντασιν ἀποθνήσκειν:— κϛ´ Διὰ τί
» μετὰ τὰς κατὰ τὴν κοιλίαν γινομένας, τὰ μὲν μετέωρα ...
» τὰ δὲ μὴ μετέωρα, ἰσχυρότερα:— ζήτει· Ἢ μετέωρα μὲν
λέγουσι φόρον, οὐ κατὰ τὸ μῆκος τοῦ σώματος· ἀλλὰ κατὰ
τὸ βάθος. ὁρίζεται γὰρ ταῦτα ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν γαστέρα χωρί-
τὸ περιζώνιον. ἔστι θ' ὅσα μὲν ἐν τοῖς ὑπερκειμένοις τῶν δὲ
γίνεσθαι κεκλῆσθαι μετέωρα· τὰ δ' ἐν τοῖς ὑποκειμένοις τῆς
τῆς ἐν αὐτοῖς τοῖς ὑστέροις καὶ τῇ γαστρὶ καὶ τὰ ἐν τῷ
βάθει ταῦτα λέγεται μὴ μετέωρα· πρόδηλον ὅτι τὰ τοιαῦτα
καλεῖται ἰσχυρότερα:— κζ´ Τοῖσιν ὑδρωπικοῖσι
» τὰ γινόμενα ἕλκη ἐν τῷ σώματι, οὐ ῥᾳδίως ὑγιάζεται:—
ἐν τὰ πλατέα ζήτει κη´ Διὰ τί δάκνει αὐτοὺς ἐν τῷ περὶ ἡλικίαν μὴ πρότερον ἐπὶ
ἐξανθήματα οὐ πάνυ ... τὰ ἤδη περὶ ἡλικίαν ξυναντῶμαι. τοῦτο δ' οὐ ῥᾳδίως
κινούμενα; ἐπὶ τοῦ ὕδρωπος ἐργάσασθαι διὰ τὴν ἀμαυρότητα τῆς ὑστέρας.
τὰ πλατέα ἐξανθήματα, οὐ συμφύεται συνεχῶς διὰ κα-
θάπερ τοῦ φύματος ἐπαναστῆναι. διότι ἐστὶν ἡ διαφορά
τῶν μὲν ἀναπτυσσομένων εἰς τὸ ὀξὺ καὶ ὑψηλότερον γινομένων· τῶν
δὲ ἐκτεινομένων μὲν ἐπὶ πλεῖον τόπον· οὐ μὴν εἰς τὸ ὕψος ἀν-
ερχομένων· οὕτω καὶ τὸ ἐξανθῆμα. ἔνια μὲν ὑψηλὰ γίνεται.
Ἔνια δὲ πλατέα. τὰ μὲν οὖν ὑψηλότερα φύματα ἐξαν-
θήματα, θερμότερα ὄντα γάλακτι χυμός. τὰ δὲ ταπει-
νότερα, ψυχρότερα· ἔστι δὲ διὰ μὴ κρίνειν αἰτίαν, οὐ συνάπτει
μὲν δὴ γίνεται τὰ πλατέα διαφορηθέντος τοῦ εἰς τὸ πλάτος,
ἐκτεταμένα· ἐν τοῖς ἐργαζομένοις αὐτὸ χυμὸν ἧττον ἀνδρείων:

κείμενον

κεφάλαιον

Κεφαλῆς πόνον ἔχοντι καὶ περιωδυνέοντι πύον ἢ ὕδωρ
ἢ αἷμα ῥυὲν κατὰ τὰς ῥῖνας ἢ κατὰ τὸ στόμα ἢ κατὰ τὰ ὦτα λύει τὸ
νόσημα:~ ἐξήγησις. Πολλὰ καὶ ἄλλα τοιαῦτα δείξας κατὰ
λέγων ὁ Ἱπποκράτης· κεφαλὴν ἐὰν μὴ περισσεχὴ τὸ στόμα,
δόξει μόνον οὖν τὸ λέγομεν ὑπὸ αὐτοῦ θεραπεία τι ἢ τοῦ
πάθους· ἄλλο δὲ οὐδέν. ὁ δὲ, οὐ τοῦτο μόνον φησὶν, ἀλλὰ
ἁπλῶς ὅτι πύον ἢ ὕδωρ ἐκκρινόμενον διὰ τῶν ῥινῶν ἢ τῶν
ὤτων λύει τὸ νόσημα· καὶ εἴτε οὕτω διὰ τῆς τρέψεως ἐρρήθη
καθάπερ εἰώθαμεν, ἀπέγκλητος αὐτῷ ὁ λόγος. περὶ δὲ
τὸ ἢ τοῖς διὰ φλεγμονῶν, ἢ ὑγρῶν ἀπέπτων πλῆθος ἢ περ
μεγάλης τῆς κεφαλῆς τῶν ὀδυνῶν συμβαίνει γίνεσθαι, τινὶ
κατὰ τὰς φλεγμονὰς διαπυησάσης ἢ τῆς ὑγρότητος
ἐκκριθείσης, λύεσθαι γίνεται τῆς ὀδύνης. ἐὰν δὲ δι' ὀξὺ
πνεῦμα φυσῶδες· ἢ αἵματος πλῆθος· ἢ δακνώδη
χολήν· ἢ ὅλως κατὰ δυσκρασίαν ἡ ὀδύνη γίνηται, δι' ἄλλων
γ' ἰαθήσεται:~ κεφάλαιον. Τοῖσι μελαγχολικοῖσι καὶ τοῖσι
νεφριτικοῖσιν αἱμορροΐδες ἐπιγινόμεναι, ἀγαθόν:~
Οὕτω τῆς κενώσεως λόγῳ μόνον αἱμορροΐδες ἰῶνται
τὰ τοιαῦτα πάθη· ἀλλὰ καὶ τῇ ποιότητι τῶν κε-
νουμένων. παχὺ γὰρ ἐφώρασιν αὐταὶ κενοῦσαι αἷμα τοῦ
μελαγχολικοῦ χυμοῦ παραπλήσιον ἔχοντος καὶ κατὰ
λοιπὰ μέν· οἷα ἐν πρώτοις οἴνοις ἡ τρύξ. οὕτως
θαυμαστῶς καὶ μελαγχολικοὶ καὶ νεφριτικοὶ ὑγιάζονται
αἱμορροΐζοντες κενοῦσαι τῆς φύσει παχέων τῆς ἰλύος αὐτῶν:—
τῷ Ὑπὸ λυγμοῦ ἐχομένῳ πταρμοὶ ἐπιγενόμενοι λύουσι τὸν λυγμόν:—
Τοὺς λυγμοὺς αὐτὸς ἔφη ὑπὸ κενώσεώς τε καὶ πληρώσεως
γίνεσθαι· καθάπερ τοὺς σπασμούς, οὕτω καὶ τοὺς λυγμούς.

ἐξήγησις κεφάλαιον:— Τῷ ἰηθέντι χρονίας αἱμορροΐδας, ἢν μὴ μία φυλαχθῇ, κίνδυνος ὕδρωπα ἐπιγενέσθαι ἢ φθίσιν:

κεφάλαιον

ἐξήγησις

ὅτε οὖν ὑπὸ πληρώσεως γίνωνται τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω
σώματος βιαίας δὲ τῆς κινήσεως· ἵνα στασιώδη μοχλεύεται
τὰ κατὰ τὸν ὑγρὸν διαπηδᾷ καὶ τὸ καινὸν ... τοῦ
δὲ ὅπερ παρμὸν ἐργάζεται· τὸ δὲ πνικώδης λυγμὸς
σπανιώτερος γίνονται, ὃ καὶ ἀπὸ παρμοῦ· ὅτι δὲ ἀπὸ πλη-
ρώσεως συνεχῶς γίνεται λυγμὸς, ὁρᾶται καὶ ἀπὸ τῶν πα-
λυζόντων πολλάκις ὅταν ὑπερπλησθῇ· καὶ τὸ κρύος
καὶ ψύξις παρὰ τῶν διὸς διαπυήματα ἐργάζεσθαι
καὶ ... σπασμώδη ... τὴν πλήρωσιν αὐτῶν
ἀποστῇ· καὶ διὰ ... λύζουσιν, καὶ ... :— Κείμενον
Ὑπὸ ὕδρωπος ἐχομένῳ τοῦ κατὰ τὰς φλέβας ἐς τὴν κοι-
λίην ὕδατος ῥυέντος, λύσις :— Ἐξήγησις. Καὶ τοῦτο θαυμα-
στὸν παράδειγμα τοῦ αὐτομάτου γίνεται ἐπεὶ ...
σε· αὐτόματον δηλονότι λέγομεν, οὐ τὸν χωρὶς αἰτί-
ας, ἀλλὰ χωρὶς τῆς ἡμῶν αἰτίας· ὅταν τὸ ὕδωρ ...
... καὶ διὰ ... κινήσεως ... οὐκέτι ...
ὀνομάζομεν αὐτόματον :— Κείμενον. Ὀφθαλμιῶντι
ὑπὸ διαρροίας ληφθῆναι ἀγαθόν :— Ἐξήγησις. Ὀφθαλμίας
τοῦ ... ὀφθαλμιᾷ ἀγαθόν· ἀλλὰ ... παρὰ
αὐτῷ διὰ τὸ ... κινοῦντα ...
... αὐτῷ ... ἡ δὲ ... αὐτῷ παράδειγμα ...
τοῦ αὐτομάτου ἐπεὶ ... ἀρχεῖ ...
τοῦ ... καὶ ... τῶν ... ὀφθαλ-
μίαις· ... γαστέρα, ...
καὶ ... :— Κείμενον. ...
... ἐπεσθαι, ... ἀγαθόν· ... ἀγαθόν :— Ἐξήγησις
Οὐκ ... μόνον· ἀλλὰ ... ἀλλοιωθεῖσα ...

Margin notes:
... ὑπὸ διαρροίας χρονίης ... ἀπὸ ταυτο-
... μετὰ ... ἐπι-
... λυ... διαρ-
ροίας· ὑπὸ ...
... ἀπὸ ...
... διὰ ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ... σύμφυτα· ...
... ... μανικὸς ...
... φλεβοτομίη ... φόβος ... μελαγχολικόν ...
... σύμφυτα: ... τὸ ...

καὶ ἤν· ὁκόσοισιν ἂν ἐν τῇσιν ὀδύναισιν ... πρὸ ... ὁκόσα ἔμπυοι ἢ ὑδρωπικοὶ
τέμνονται ἢ καίονται, ἐκρυέντος τοῦ πύου ἢ τοῦ ὕδατος ἀθρόου πάντως ἀπόλλυνται. εὐνοῦχοι οὐ ποδα-
γριῶσιν οὐδὲ φαλακροὶ γίνονται. ἕτερον· τὸ γὰρ ... ποδαγρίας.

καὶ τῷ βάθει τε καὶ κυρίῳ τοῦ μορίου ἐπὶ τὸ ἄλλο μέρος φαθῶν
(ὁμοῦ τε καὶ ἀλλήλων ... ὁμολ. ἐν πολλοῖς μάλιστα
πρὸς τὸ βάθος τῶν κακῶν· ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ φαίνεται
ὁμοίως ἐρικὸς ὁ Ἱπποκράτης· ἐπεί τινα παραδείγματα
καθόλου λογικά φῶν καὶ τὰ συμβαίνοντα ἐν τῇ ἐμπειρίᾳ
ἐναργέστερον ἔχειν δυνάμεθα· τοιαῦτα γάρ ἐστι καὶ χρὴ
τὰ παραδείγματα:– κεφάλαιον ... Γυνὴ οὐ ποδαγριᾷ
ἢν μὴ τὰ καταμήνια ἐκλίπῃ αὐτῇ:– ... Τῷ λόγῳ
τῆς κυήσεως οὐ ποδαγριῶσιν αἱ γυναῖκες. ἐλέχθη
γὰρ ἐν τῷ πρὸ τούτου λόγῳ χωρίς τῆς κατὰ τοὺς χυμοὺς
περιουσίας. καὶ μόνης τῆς τοῦ μορίου ἀσθενείας μὴ δύνασθαι
γίνεσθαι ποδάγραν· ἀλλ᾽ οὖν πάντα ἐθάπαλιν ἐμπερ...
καὶ ἀληθὲς ἦν τὰ χωρία τοῦ τῆς ἕως ἐκλίπῃ τὰ κατα-
μήνια διὰ τὸ μὴ κρατεῖν τὰς ἀναθυμιάσεις ὡς ἐμπροσ-
θεν τῶν γυναικῶν· γυναῖκες δὲ διὰ τὸ μέγεθος αὐτῆς
ἐνίοτε ποδαγριῶσι πρὶν ἐκλίπῃ τὰ καταμήνια· πάμ-
πολλοι μὲν ἐπὶ τῆς γίνονται· ἐνίοτε δὲ καὶ σύμμετρος:–
Παῖς οὐ ποδαγριᾷ πρὸ τοῦ ἀφροδισιάζειν:– κεφάλαιον
Ὅτι μὲν ἀφροδισίων ἀφορμὴ πρὸς ποδάγρας γίνεσιν καὶ τὸ ἀφρο-
δισιάζειν ... ἀδηλον καὶ τῶν παίδων. καὶ ἀφ᾽ ὧν ... ὀφθαλμῶν ὀδύνας ἀκρητοποσίη ἢ λουτρὸν ἢ
ὀλίγον ἐμπροσθεν ... τῶν ἀνδρῶν ἦθος· ἀνδρῶν μέν, πυρίη ἢ φλεβοτομίη
οὖν σωφρόνων ... ποδαγριῶντας· παῖδας δὲ ἢ φαρμακοποσίη λύει·
οὐκ ἔτι δὲ ... ἀλλ᾽ ἤδη ἐκ τοῦ ... τούτων πάθος καὶ αὐτοὺς τραυλοὶ ὑπὸ διαρροίης
καὶ τὰ γόνατα καὶ τὰ κατὰ τὰς χεῖρας ἔθος συμβαίνει, μάλιστα ἁλίσκονται μακρῆς:
πεπονθέναι· ἀρθρίτιδος δὲ ... πλήθος οἱ ὀξυρεγμιώδεες
καὶ τὸ ἀπεπτεῖν ἀθροισθείσης:– κεφάλαιον Ἀκρητοποσίη οὐ πάνυ τι πλευριτικοὶ
φλεβοτομίη λύει· τέμνειν δὲ τὰς ἔσω:– κεφάλαιον Οὗτος ... γίνονται· ὁκόσοι φαλα-
κροὶ, τουτέοισι
κιρσοὶ μεγάλοι οὐ γίνονται· ὁκόσοισι δὲ φαλακροῖσιν ἐοῦσι κιρσοὶ μεγάλοι ἐπιγίνονται, πάλιν
οὗτοι γίνονται δασέες: τοῖσιν ὑδρωπικοῖσι βὴξ ἐπιγινομένη κακόν· ὅλιν προγεγονυῖα,
ἀγαθόν: ἕτερον· τὸ λουτρόν.

ἀλλ' οὐ γὰρ ἑκάστης ἡμῖν προσλάβῃ τῆς καθ' σύνδεσμον· ἔτε
γίνεσθαι τὸν ἀφορισμὸν τοιόνδε· δύσουρίαν καὶ φλεβο
τομίην λύει· τοῦτο οὖν ἐστὶ καὶ φλεβοτομία λύει διὸ χρὴ
κἀγὼ δηλονότι τὴν διὰ φλεγμονὴν καὶ πλῆθος τὰ ἄνω
τὸ γὰρ τέμνειν τὰς ἔσω περὶ τῶν ἀγκῶσι φλεβῶν λέγει
οὐκ ἀληθὲς ἐστί· οὐδὲ ὁμολογούμενον Ἱπποκράτει φαίνεται
τοῖς ἄλλοις τοῖς συγγράμμασιν· ἐπὶ μὲν τῶν ἄνω τοῦ
πάθους κατ' ἀντίχειρα ποιεῖται τὰς ἀποχάς· ἐπὶ δὲ τῶν κατωτέρω
τὰς κατ' ἰγνύας ἢ σφυρὰ ὑποκειμένων τέμνειν· ἐπὶ δὲ ταῖς τοῦ
αὐτοῦ φανερὰ ἐστὶ ὑπολάβῃ· τὸ τέμνειν τὰς ἔσω,
σπεικράντες τὸ δυνάμενον ἐστί· ἀπὸ μιᾶς τὰς ἀμφοτέρας
πεφύκασι φλέβας τῆς ἐν ἰγνύῃ διχῇ σχιζομένης· ὅτι
καὶ μία φλέψ, ἥ τε ἐν ἀγκῶνι καὶ τὸ κοῖλον· οὐχ ὥσπερ
ἐπὶ τῆς χειρὸς δύο:- κάμψιος [illegible] Ὑπὸ κνησμοῦ χρονίου
οἷς δυνατὸν γενέσθαι ἐν τῷ βάθει χείλων [illegible]:- [illegible]

ἀληθὴς ὁ λόγος καὶ οὐδὲν ἄπορον ἄδηλος· ἔτι καὶ διὰ βάθους
[illegible] καὶ κνησμοῦ ἐστὶ μορίου τὸ δέρμα καθίστασθαι τὰ πάθη
λύσις τῆς:- [illegible] Ὁκόσοισι διὰ πύον ἢ ὕδωρ ἐν τῷ
μέσῳ καὶ τὰ μὴ σημαίνῃ, τούτοισι διὰ παχύτητα
τοῦ πύου ἢ τοῦ τόπου οὐ καταπροσημαίνῃ:- [illegible]

Καὶ τὰ περὶ τούτου διὰ τῶν κατὰ τὸν ἀφορισμὸν ἑρμηνεύω.
καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ἐξηγούμενος· καὶ λόγου κατὰ τὴν ἀντιγρα
φὴν ἔχει· καὶ τὴν ἐξήγησιν· καὶ γὰρ διὰ τὴν τοῦ πύου πα
χύτητα· εἰ δ' ἐστὶν τὸ πῦον καταληφθὲν πολλάκις
ἢ διὰ ἀρρώστους τοῦ περὶ χοροῦ κατὰ τοῦ χωρίον πύους
δέον τὴν μὲν ἐνίοι ἀνέρχονται τοῦ τέοισι διὰ παχύτητα
τοῦ τόπου· τὴν δὲ τούτοις διὰ παχύτητα τοῦ πύου οὐ καταπο
[illegible]:-

[illegible] ὁπόσοι κνησμοῦ [illegible] καὶ γίνονται, [illegible] βέλτιον. [illegible] ὑπὸ πολλῶν [illegible] νεότητι διατελοῦσι: [illegible] ὑποπλέω [illegible] καλῶς· [illegible] λύτης ὑποπλε[illegible] [illegible] ὠμοπλάτη [illegible] πονεῖ γίνονται [illegible]
[illegible] ταυτεία πυρετὸς ἐπιγενόμενος λύει τὸν πόνον:- [illegible]
[illegible]

Ἐν τοῖσιν ἰκτερικοῖσι τὸ ἧπαρ σκληρὸν γενέσθαι, πονηρόν:

Ἰκτέρων γινομένων θάτερον δυοῖν αἴτιον, ἢ φλεγμονὴ τοῦ ἥπατος εὔδηλον γὰρ κἀνταῦθα ἡ σκληρότης τὴν ἐπιμένουσαν φλεγμονὴν ἢ σκιρρώδη σημαίνει κατὰ τὸ σπλάγχνον. ὅταν δέ γε ταῦτα, ἀχωρεῖ μὲν ὡς δι' ἐμφράξεων αὐτῶν τρεφομένων ὁ ἴκτερος· ἀχωρεῖ δὲ καὶ τῆς φύσεως κρίσιν αὐτῶν ἀπωσαμένης πρὸς τὸ δέρμα τῶν ὑπὸ φλεγμονῆς πλεοναζόντων χυμῶν:—

Τοῖσι σπληνώδεσι, δυσεντερίη ἐπιγενομένη ἀγαθόν:—

Ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐξηγησάμενοι τὸν ἀφορισμὸν τοῦτον. ἡμεῖς κατὰ λέξιν ὁμοίως μὲν προσθέντες γὰρ ἀφορισμὸν ἤδη ἐν τῷ βῳ. οἱ σπληνώδεες ὑπὸ δυσεντερίης ἁλισκόμενοι, τουτέστιν ἐπιγινομένης μακρῆς τῆς δυσεντερίης, ὕδρωψ ἐπιγίνεται ἢ λειεντερίη καὶ ἀπόλλυνται. οὐ κοινῶς ἐστὶ δεῖ σε τῶν δὲ τῶν μὲν προσχρείας ἀκριβεστέρας ἐξηγήσεως:— κεφάλαιον Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ τὰς ὑποφάσιας τῶν ὀφθαλμῶν ἐν τοῖσιν ὕπνοισιν· ἢν γάρ τι ὑποφαίνηται τοῦ λευκοῦ ξυμβαλλομένων τῶν βλεφάρων, μὴ ἐκ διαρροίης ἐόντι, ἢ φαρμακοποσίης, φαῦλον τὸ σημεῖον καὶ θανατῶδες σφόδρα:— ἐξήγησις. Ἤτοι διὰ ξηρότητα τῶν βλεφάρων ἢ διὰ τῆς κινήσεως αὐτῶν δυνάμεως ἀσθένειαν ὑποφαίνεταί τι τοῦ λευκοῦ ἢ μὴ δυνάμενα ἀκριβῶς κλείεσθαι τῶν ὀφθαλμῶν. διὰ τοῦτο γοῦν αὐτὸ καὶ κατὰ τὰς διαρροίας καὶ φαρμακοποσίας· ὥσπερ γὰρ κατὰ τὰς καθάρσεις πόσιος φαρμάκου ὑποφαίνεταί τι τοῦ λευκοῦ τῶν ὀφθαλμῶν ὅταν ὑπνοῦντες τύχωσι· ξηραίνεται γὰρ ἅπαν τὸ σῶμα καὶ ἡ δύναμις ἀσθενὴς γίνεται κατὰ τὰς τοιαύτας

κνώσσει· ἐπισημαίνεται δὲ πλῆθος ἐν τοῖς βλεφάροις ἡ
ξηρότης· ὅτι φύσει ξηρά· καθάπερ οὖν αἱ βλέφαραι
ξηραίνεσθαι δύνανται ἐπεὶ κάτω γίνονται, κατὰ τὴν αὐτὴν τροπὴν
καὶ τὰ τοιαῦτα μόρια· ἐπειδὴ καὶ ὅτι καμμύουσι
τῆς δυνάμεως οὐ μόνον ἀδυνατοῦσιν ἀκριβῶς κλείειν
τοὺς ὀφθαλμούς, ἀλλὰ καὶ τὸ στόμα· καὶ διὰ τοῦτο
κοιμῶνται χάσκοντες· ὃ δῆλον ἅπαντι τῷ
προσέχειν βουληθέντι τῇ φύσει τῶν πασχόν-
των:- κείμενον Αἱ παραφροσύναι, αἱ μὲν μετὰ
» γέλωτος γινόμεναι, ἀσφαλέστεραι· αἱ δὲ μετὰ σπουδῆς
» ἐπισφαλέστεραι:- ἐξήγησις Οὐδεμία μὲν ἀσφαλὴς
ἐστὶ παραφροσύνη· σφαλεραὶ δὲ ἧττον αἱ μετὰ γέλωτος·
ὡς αἵ γε θερμότεραι· καθάπερ αὐτὸ τὸ ὄνομα ἐπισφαλεστέρας
πασῶν· ἐν τῷ μέσῳ δὲ ἀμφοῖν εἰσὶν αἱ μετὰ σπουδῆς
γίνονται· ὅσαι μὲν δὲ ἀσφαλῶς πάσχουσιν· ἐπὶ τούτων
πρῶτόν τε καὶ καθεξῆς [illegible]· ἐπεὶ κατὰ συμπάθειαν.
ἀλλ' ὅλως δὲ διαφέρουσι ταῖς ὀργανικαῖς αἰτίαις.
ὅσαι μὲν γὰρ ὑπὸ θερμασίας γίνονται μόνης ἄνευ
μοχθηροῦ χυμοῦ, παραπλήσιαι πώς εἰσι ταῖς ἐπὶ
οἴνου πόσει εἰσίν· ὅσαι δὲ ἐπὶ τῇ ξανθῇ χολῇ μετὰ
σπουδῆς ἐπιτηδεύονται· συγκαυθείσης δὲ αὐτῆς
ἐπὶ πλέον εἰς μελαγχολικὸν [illegible] ὑπάρχειν ἤδη, μᾶλλον
ὡς ἐπὶ [illegible] αἱ παραφροσύναι γίνονται:- μεμνῆσθαι
τὸ χρὴ τῶν περὶ τῆς μελαίνης χολῆς, ἐν ἄλλοις εἰ-
ρημένων· ὅτι ἡ μέν ἐστιν ὑπεροπτηθείσης γίνεται τῆς
ξανθῆς χολῆς, ἢ παρ' αὐτὴν καὶ χαλεπωτάτη [illegible]
[illegible]· ἡ δὲ ἐκ τῆς τοῦ αἵματος [illegible] ἐπὶ τοιαύτης

μη· ἀφ' οὗ εἰς τὸ ἐξ ἔσω ... τοῦ ... πυρετοῦ, αἱ καὶ ... ἀναπνοαί ... [illegible]

καὶ ξηρός· ταχὺ γὰρ ἐκθερμαίνεται τῇ ξηρασίᾳ· πολὺ δὲ
ἀπολαύουσι τῶν μοχθηρῶν τῆς ποιότητος· ἔρημον δ' ἐστὶ
τῆς οἰκείας ξυγκράσεως αἵματος ἀκριβολογουμένων, οὐ
δέ που μελαγχολικὴν ὀνομάζομεν· ἀλλὰ μελαγχο-
λικὸν χυμόν· καταχρώμεθα δὲ τοῖς ὀνόμασι, καὶ μελαν-
θαίνοντες καλοῦμεν· ὥσπερ δὴ καὶ ὕστερον ... αἷμα
μέλαινα ... φθάσαντες [illegible]:— κεφάλαιον ... Τὰ ποδα-
παρακμὴ τὰ μανικά· φθινόπωρον
» γρικὰ τοῦ ἦρος καὶ τοῦ φθινοπώρου κινεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πολύ:—
Τὰ ποδαγρικὰ καθάπερ καὶ τἆλλα πάντα ἀρθριτικά, ἐξήγησις
τοῦ ἦρος αὔξεται· καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸς ἐν παραθέσει
ἐν τῶν ἐαρινῶν νοσημάτων κατέλεγε τὰς ἀρθρίτι-
δας ... ἐν οἷς δηλονότι περιέχεται καὶ τὰ
ποδαγρικά· παροξύνεται μὲν οὖν τότε καὶ κατὰ τὸ
φθινόπωρον, οἷς ἂν τοῦ θέρους ... τῶν ὀπωρῶν
ἀθροισθέντων ... [illegible] ἐν τοῖς
τῆς φύσεως δυνάμεσι ... [illegible] μορίοις
... [illegible] δύναμις, οὕτω καὶ
... [illegible] δύναμις· λύπη δὲ τὸ μέν,
τῷ πλήθει ... τὰ· τὰ δ' ἀνιᾶν ... τῷ τῆς ποιότητος
ἀλλοιώσει· καταφερομένων οὖν ταύτα τοῖς ἐν τῷ χειμῶνι
μοχθηρῶν ... παροξύνεται τὰ χρόνια τῶν παθῶν.
ἦρος ὥρα ... χυμῶν ... ἐπὶ τὰς ἀσθενεστέρας
ἀπὸ τῶν ἰσχυροτέρων ἀποθουμένων· καθ' ἕτερον δὲ μόνον
ἐν φθινοπώρῳ:— κεφάλαιον ... Τοῖσι μελαγχολικοῖσι
» νοσήμασιν ἐς τάδε ἐπικίνδυνοι αἱ ἀποσκήψιες·
» ἀποπληξίην τοῦ σώματος· ἢ σπασμόν· ἢ μανίην· ἢ
» τύφλωσιν σημαίνει:— ἐξήγησις Γίνονται δὲ καὶ διὰ ἀπλ-
μάτ[ων]

χυμῶν ἀποπληξίαι τε καὶ ἐπισπασμοὶ καὶ πηρώσεις
ὀφθαλμῶν· γίνονται δὲ καὶ διὰ μελαγχολικὸν χυμὸν οἱ
ὡς ἀμφότερον ἐπὶ τὸ πάχος· οὐ μὴν ἐστὶ τῆς μανίας
κοινόν· οὐδέποτε γὰρ ὑπὸ φλεγματικῶν χυμῶν τὸ πάθος τοῦ
σώματος συνίσταται· λεγόμενοι γάρ πρὸς τὴν γένεσιν, ὀλεθρίζονται
τε καὶ δάκνονται χυμοῖς· τοιοῦτοι δὲ εἰσίν· ὁ μὲν τῆς ξανθῆς
χολῆς διὰ παντός· ὁ μελαγχολικὸς δὲ οὐ διὰ παντός· ἀλλ' ὅτε
ἐπὶ πλεῖον ἤτοι συγκαυθεὶς ἢ διὰ σαπρότητος ἐπικρατεῖ καὶ κο
πωδέστερον :— κείμενον. Ἀποπληκτικοὶ δὲ μάλιστα
γίνονται ἀπὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν μέχρις ἑξήκοντα :—
ἐξήγησις Οὐ πᾶσαν ἀποπληξίαν ἀλλὰ τὴν ἀπὸ ψυχρῶν χυμῶν ἤτοι συν
μελαίνης μόνης συνισταμένης χολῆς, συμβαίνει γίνεσθαι τὴν
τῶν προειρημένων ἡλικίαν· ὅτι πλεονάζει μάλιστα
κατὰ ταύτην ὁ τῆς μελαίνης χυμός· ὥσπερ καὶ τὸ φθινο
πωρινόν· ἀπὸ πλήθους δὲ ἀπὸ φλεγμάτων, πλεονεκτοῦντος τοῦ
ἀποπληκτικοὶ γίνονται· εἴπερ οὖν ἀληθὴς ὁ λόγος ἐστὶ
μᾶλλον συνάπτεσθαι τῶν κατὰ τὸν προειρημένον ἀφο
ρισμόν· ὃ καὶ αὐτὸς εἴρηται· τοῖσι μελαγχολικοῖσι νο
σήμασιν ἐς τάδε ἐπικίνδυνοι αἱ ἀποσκήψιες·
ἀποπληξίην τοῦ σώματος· ἤγουν καταλαμβάνει
τοὺς ἀπὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν μέχρις ἑξήκοντα :— κείμενον
Η Ἢν ἐπίπλοον ἐκπέσῃ, ἀνάγκη σαπῆναι :—
ἐξήγησις Διὰ τὴν βραχυλογίαν ἄδηλος ὁ ἀφορισμὸς εἶναι
τοῖς μὴ καλῶς ἀκούουσιν αὐτοῦ· τὸ γὰρ λεγόμενον ἐστὶ τοιοῦτον·
ὅτε ἐκπέσῃ· τουτέστιν ὅταν γυμνωθῇ καὶ περιψυχθῇ
τοῦ περιέχοντος τὸ ἐπίπλοον· οὐκ ἐνδέχεται τοῦτο κα
ταχθῆναι ἐν σώματι· καθάπερ καὶ ἄλλο τι

περιηκυίας· οἱ δ' ἐν τοῖς [illegible] ἡ πολυχρόνιος [illegible] καὶ μετὰ ταῦτα
πολλῷ χρόνῳ κατὰ τύχην τὴν ἀρχὴν ἀπολαμβάνουσι [illegible]·
ἀπουλωθείσης τῆς [illegible] κατὰ τὸ πλεῖστον [illegible]
[illegible] τὸ πλεῖστον δὲ καὶ ἢ ὀλίγῳ χρόνῳ [illegible]
καταχθῆναι· διὸ καὶ αἰτίαν τέμνουσιν αὐτὸ τὸ [illegible]
οἱ ἰατροί· ταύτην οὖν ἔχουσι ἀρθρεῖτιν [illegible] γινώσκειν· ἀεὶ
[illegible] εἰρημένην κατὰ τὴν [illegible] λέξιν· εἰ δὲ [illegible]
[illegible] ποτε πρὸ βραχυχρόνιον τὸ ἐπὶ πλεῖον [illegible]
[illegible] κατεχθεὶς [illegible] τὸ μὲν δηλονότι κατὰ τῆς [illegible]
ἀποφάσεως ἀναιρέσεως· φυλάξεται τὸ ἐπὶ τὸ πολύ· καὶ
κοινὸν [illegible] τοῦτο τῶν ἀρθρειτικῶν περὶ ἀλλήλους [illegible]
[illegible] λέξεως τὸ δηλονότι κατὰ [illegible] καὶ
τοῖς ἐκ [illegible] ἀποβαινόντων [illegible] πραγμάτων [illegible]
ἀλλ' ὧν πανταχόθεν καὶ [illegible]: — κείμενον: Ὁκόσοισιν ὑπὸ
ἰσχιάδος ἐνοχλουμένοισιν ἐξίσταται τὸ ἰσχίον καὶ πάλιν
ἐμπίπτει, τουτέοισι μύξαι ἐπιγίνονται: — ἐξήγησις
[illegible] πολλάκις ἐν τοῖς ἄρθροις χυμὸς φλεγματώδης·
ὃν ὀνομάζειν μύξαν· [illegible] ἀεὶ βρεχομένης τῆς διαρθρώσεως
οἱ σύνδεσμοι χαλαροὶ γίνονται· καὶ διὰ τοῦτο ἐξίσταται
τῆς κοιλότητος ῥᾳδίως τὸ ἄρθρον· ἐμπίπτει πάλιν οὐ χαλεπῶς·
[illegible] καὶ [illegible] τοῖς [illegible] δηλονότι συμβαίνει ταῖς ἰσχιάσι
ὅταν δὲ [illegible] τὸ ἰσχίον ἐξίσταται τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον
ἀκριβῶς ἐν τῷ περὶ ἄρθρων [illegible] ὡς [illegible] ἄρθρα
[illegible] οἶδα ὀλίγα [illegible] καὶ τὸ ἄρθρον: — κείμενον:
Ὁκόσοισιν ὑπὸ ἰσχιάδος ἐνοχλουμένοισι χρονίης τὸ ἰσχίον
ἐξίσταται, τουτέοισι φθίνει τὸ σκέλος καὶ χωλοῦνται ἢν μὴ
καυθῶσιν: — ἐξήγησις: Οὐ χρὴ χωρίζειν τὰ ἀρθρεῖτα

ζέουσαν τοῦ περιττεύοντος αἵματος σὺν ἀπείρῳ τῷ δὲ πλήθει τὸ
ὑπάλογον, ὅπερ ἐστὶν ἀπεψίαν· βούλεται δὲ λέγειν ὅτι ὅτε ἰσχ-
ναίνοις οἷς διὰ πλῆθος τῆς ὕλης ἔνοσος ἐξ ἰσχάτων τὸ
ὕδρ(ωπα)· ἐμπίπτει πάλιν, ἀνάγκη οὖν λέγειν ὡς φθίνει
τὸ σκῆνος ἂν μὴ φθάσαντες τῆς νόσου ξηραίνωμεν
τὴν ὕλην· ὥσπερ καὶ νῦν τῶν ἀρθρῶν συμβουλεύοντος
περιττεύειν, ἐπὶ τοῦ συνεχοῦς ἐκπίπτοντος διὰ αὐχμὸν·
καὶ τὸ καινὸν καὶ αὐτὴ τοῦ λόγου δύναμις δηλοῖ· καὶ ἔστιν οὖν
συμβουλεύομεν αὐτῷ τὸ καθάρσιον· ὡς ἐπὶ τῶν περὶ ἀρθρίτιδα
διδάσκειν· ὅπως ἐκδαπανηθῇ τε τὸ μὲν ξῶδες· ἤτε
χαλαρὸν τοῦ δέρματος· φησὶ ὀλισθαίνει τὸ ἄρθρον
ὑπὸ τῆς νόσου φησὶ συνεχείαν ἀχθεῖσα ἀρθρῖτις
καὶ κωλύει μεθίστασθαι· ὅτε ὁ πλῆθος τῆς ὕλης
ὑπὸ πλείονος ἐξαιρεῖ καὶ τὸ ἰσχίον, ἐπεὶ δὲ δήπου τὰ
χαλαρὰ τοῦ σκήνους· ἀκολουθήσας ἐξ ἀνάγκης
αὐτῇ· ἀλλὰ βοηθεῖν καθὸ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπαντῶσα
τὰ κατὰ φύσιν ὑπὲρ ἠθικὴν νόσον:- κεφάλαιον ϛ΄ ἐν τοῖς ὀξέ-
σι νοσήμασι τὰ ξηρὰ ἄκρων καθ.:- λόγος ϛ΄ ὑμῶν τοῖς
χρονίοις νοσήμασι καὶ μάλιστα ὅσα χωρὶς πυρετοῦ
καὶ κατὰ χειμῶνα καὶ γέρουσι, ψυχρὰ γίνεσθαι τὰ
τοῦ σώματος ἀκρωτήρια· ῥῖγος καὶ ὕδαρος· καὶ ὠχρόν· καὶ χ-
ἄπερ, ὡς δῆλον αὐτοῖς· ὃ μὲν ἐγγίνεται ὀξέσι μετρίοις
τὸ κακόν· ἀλλ' εἰ καὶ ὀλέθριον τὸ σύμπτωμα· φλεγμονῆς
[illegible] τούτοις ἐπιγινομένης σπλάγχνων· ὀξέα δὲ
[illegible] νοσήματα φησὶν αὐτός· ὧν οἱ πυ-
ρετοὶ τοῦ [illegible] συνεχεῖς· ἐν οἷς ὅταν [illegible] μάλιστα
φλεγμονῆς ὦσι· καὶ ὅτι καθ' [illegible] ψύχεσθαι τοῖς ἄκροις

ἀλλὰ καὶ

τμῆμα ϛ΄

καὶ ἐν τοῖς ἐπιοῦσιν [illegible] καί:

ἀλλὰ καὶ διὰ καὶ ἑαυταῖς συμβέβηκεν· ἀλλ' ὅτι δὴ τὸ τῆς φλεγ-
μονῆς σφοδρὸν ἢ οὕτω θερμὸν καὶ ἡ κίνησις ἑαυτῆς διήκουσιν
συνοχὴ ἐξ ὅλου τοῦ σώματος τὸ αἷμα, διὰ καὶ σπασμοὶ
οὐ τὸ ἔχοντες τὰ σπλάγχνα· τυχόντος δὲ τὰ ἀκρω-
τήρια δι' αὐτὴν [illegible] ἀποχωροῦντος τὰ
σπλάγχνα· καὶ οἱ πλεῖστοι ἐπ' αὐτῶν, οὐδὲ τὸ περιβο-
λαῖον ἀνέχονται διὰ τὸ περὶ τοῖς σπλάγχνοις καῦμα· οὐ τὸ
[illegible] μικρὰς βλάβας ὁρῶν, ἀλλ' ἰσχυρὰς ὅσης ἐπε-
δόσει τὸ τοιοῦτον εἶδος τῆς χροιᾶς ἀλλ' ἐγγὺς τῆς περι-
[illegible] σβέννυται δηλονότι τῆς κατὰ φύσιν θερ-
μασίας αὐτοῖς :~ κείμενον· Ἐπὶ ἐμέτῳ λύγξ
» καὶ ὀφθαλμοὶ ἐρυθροὶ κακόν :~ ἐξήγησις· Ὅτι οὐ τὸ
πάθος τοῖς μὲν [illegible] τοιοῦτον ὑπὸ τῶν φαρ-
μάκων γίνεται ἡ λύγξ· ὑγρῶν [illegible] γίνο-
μεν· ποτὲ μὲν ὅλην τὴν κοιλίαν· ποτὲ δὲ πολλάκις δὲ
τὸ στόμα καὶ τὸν στόμαχον αὐτῶν· ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἐ-
μέτοις ἀπορρίπτουσι, [illegible] χρῆμα [illegible]
λύγγος· καὶ ὅταν γε μὴ δὴ ἀπὸ τοῦ [illegible], δύο
θάτερον [illegible] ἤτοι τὴν ἀρχὴν τῶν νεύρων [illegible]
κέφαλον ἢ τὴν γαστέρα φλεγμαίνουσαν [illegible] φλεγ-
μονήν· τὸ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν ἐρύθος ἐπι[illegible]
[illegible] καὶ μᾶλλον γε τοῖς κατὰ τὸν ἐγκέφα-
λον φλεγμονώδεσι διαθέσεσιν :~ κείμενον· Ἐπὶ ἱδρῶτι
» φρίκη οὐ χρηστόν :~ ἐξήγησις· Ὅτι τὰ κρίσιμα μὴ
κρινόμενα, τὰ μὲν θανατώδεα τὰ δὲ δύσκριτα
λέγεται [illegible] διὰ τὸ τὴν φύσιν ἐν ταῖς τοιαύταις δια-
θέσεσιν ὑπὸ τοῦ νοσήματος νικᾶσθαι :~

καὶ ηʹ Ἐπὶ μανίῃ δυσεντερίη ἢ ὕδρωψ ἢ ἔκστασις, ἀγαθόν:–
δυσεντερίη καὶ ὕδρωψ ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς μεταστάσεως
ἰᾶται γινόμενα ἐπὶ μανίῃ, οὐ δι' ἄλλο τι ἢ τὸ τῆς κεφαλῆς τὴν λύ-
πουσαν κάτω μεταστῆναι· ἔκστασιν δὲ τοσοῦτον διαλύουσαν
οὖν μανίαν· ἔτι μᾶλλον ἂν ἐξηνοίσειαν τις εἴποι. τοῖς μὲν τοι
καὶ ὑπὸ οὐ τῆς ἴσης τῇ συνεχεῖ μανίᾳ τῆς σφοδρᾶς
ὠνόμασεν ἔκστασιν, οἱ δὲ μὲν οὕτω λίαν παυσαμένου
τῆς συνεργαθείσης χειμερινῇ μανίᾳ [illegible] σαμένης ἅτε τὴν
σφοδροτάτην τῆς κινήσεως τῶν ποιούντων τὴν μανίαν
αἰτιῶν ἀκολουθῆσαι τὴν λύσιν· ὥσπερ ἔωθε κἂν τοῖς
ὀξέσι νοσήμασι τὴν σφοδρότητα τῶν συμπτωμάτων ἐστὶν ὅτε
κρείσσω ἀγαθὸν ἐργάζεσθαι:– κεφ. ξζʹ Ἐπὶ μακρῇ νούσῳ πο-
λυχρονίῳ ἀποσιτίη καὶ ἀκρήτων ὑποχωρήσιες κακόν:–
ξηʹ Καὶ αὐτὴ μὲν καθ' ἑαυτὴν ἡ ἀποσιτία ἱκανὴ μεγίστη μο-
χθηρὰ ἐν χρονίοις νοσήμασιν· πῶς γὰρ σωθήσεσθαι
μελλόντων ἐκ τῶν τοιούτων νοσημάτων, ἂν μὴ τὴν μὰν τροφὴν ὀρέ-
ξεως σφοδροτέρας γίνεσθαι σιτίων· ὅτου καταφανοῦσαν
μᾶλλον ἡ ἀποσιτία· ὅτε δὲ καὶ τὰ κατὰ τὰς διαχωρήσεις
ὑπάρχει πονηρά, πολὺ δὴ καὶ μᾶλλον· ἄκρατος δὲ
διαχώρησις ἐρμηνεύεται ἀμίκτου ὑδατώδους ὑγρό-
τητος αὐτῆς τῆς κακῶς κεχυμένης διαχωρούντος·
ἤτε πικρόχολος, ἤτε μελαγχολική, ἤτε πρασοειδής·
ἤτε ὅτι τῆς ἰώδους λεγομένης ὑπάρχει χολῆς· ὡς δηλοῦν
τὰ αἴτια αὐτὰ διαχωρήσαντα, ἐκπεφευχθαι τὴν καὶ τὰ
φυσικὰ ὑγρὰ πάντα ὑπὸ τῆς πυρετώδους θερμασίας:–
κθʹ Ἐκ πολυποσίης ῥῖγος καὶ παραφροσύνη, κακόν:–
Τῷ μὲν πολὺ τῷ οἴνῳ χρῆσθαι βλάπτον μὲν τὴν τοῦ θερ-

μόνη τῇ τὰ αἰσθητήρια μόρια· δεξιῶν καὶ τὸ ῥῖγος ἐπιγίνεται·
οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὁ ἐγκέφαλος δὲ καὶ ἡ περὶ ἀφρο-
δισίων· καὶ μάλιστα τῶν μὴ συνδυαζομένων κράσει· ἢ δριμέων χυμῶν·
ἢ περὶ σπέρματος πονηθέντος μορίων [illegible]· ὅταν οὖν πλείονα
πολυποσία καὶ ῥῖγος τῶν ἀφροδισίων καὶ
πολλὰ τὸ δηλοῖ τὴν τοῦ θερμοῦ [illegible] κράτησιν· πολυποσίαν
δὲ οἶδε καλεῖν, οὐ πλῆθος μόνον· ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχροῦ
ἢ βαρέος οἰνικὰ ταῖς χρήσεσιν:— κεφάλαιον β΄ περὶ φυμάτων
ἐν [illegible] κλύσις [illegible] λύεται [illegible]:—

Τὰ ἐντὸς ἐν γαστρὶ φύματα, ἢ [illegible] ἢ
[illegible] ἢ ἐν θώρακι· ἢ ἐν στομάχῳ καὶ τοῖς ἀναπνευστικοῖς·
καὶ τὰ μὲν ἐν γαστρὶ ἐν γαστρὶ [illegible] ἐστι· [illegible]
λοιποῖς μορίοις, ἄνω [illegible] ὁ λόγος· ὅταν οὖν
ἐν τῷ στομάχῳ ἐν [illegible] τοῦ πύου, διακρίνεται ὁ στό-
μαχος· βλάπτεται δὲ καὶ ἡ ὄρεξις [illegible]
καὶ [illegible] ταῦτα τῶν συνεχῶν· καὶ [illegible]
πνεύματος· ὅθεν ἡ κλύσις γίνεται:—

περὶ [illegible]:—